ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

січень, 2010 рік № 1 (223)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

З НОВИМ СТАТУСОМ У НОВИЙ РІК.

УКРАЇНА

міністерство юстиції

Свідоцтво

ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ

ДРУКОВАНОГО ЗАСОБУ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

"Бористен"

В грудні 2009 року в житті нашого журналу відбулася помітна подія: міністерство юстиції України надало часопису Свідоцтво про державну реєстрацію як всеукраїнському виданню. Вочевидь, що доля «Бористену», який приходить до читача безперервно ось вже майже два десятиліття, цей статус — не проста формальність. Ми справді змогли знайти за ці роки прихильників не лише у Наддніпрянському краї, а й в усій Україні. Читають і знають про наш щомісячник українці США, Канади, Бразилії, Австралії, країн Європейського Союзу. Ми ніколи не прагнули якихось формальних визнань, а тому буде коректним вважати, що надання всеукраїнського статусу нашому часопису фактично засвідчило те, що стало реальністю вже не один рік. Отримано нове свідоцтво про реєстрацію, але незмінними залишаються наші позиції. Попри усі політичні кон'юнктури, неоднозначні громадсько-політичні процеси, які відбуваються в суспільстві, ми були і залишаємося глибоко національним виданням, журналом, головною ідеологією якого з першого дня існування і назавжди залишається любов до рідної землі, свого народу, української духовності, мови, звичаїв і традицій. І про найголовніше. Журнал «Бористен» ніколи б не відбувся, аби поряд з нами не було вас, шановні друзі, наших читачів. А тому сподіваємося на вашу прихильність і увагу.

Щасти нам усім!

Фідель СУХОНІС, шеф-редактор щомісячника "Бористен"

ЗМІСТ

О.Різниченко, Наталя Лівицька-Холодна, **вірші**. 2 с.обкл.
Переможці конкурсу ім. О.Гончара; зміст. 1 с.
Інф. ДНУ, **«Інтерес до вивчення іноземних мов зростає»**; *Олеся Омельченко,* **вірш**. 2 с.
Наталія Михайловська, Валентина Шабетя, **«Його профіль - глибина Світового океану»**. 3 с.
В.Симоненко, **вірші.** 4 с.
Наталя Андрущенко, **«Битва без завіс»**; *інф. ДНУ,* **«Нам під силу і міжнародні конкурси»**. 5 с.
Наталія Дев'ятко, **«Сходинки до майбутнього»**; *інф.ДНУ,* **«Виставка інформаційних плакатів…»**. 6 с.
Є.Бадін, **«Дідух як святковий символ Нового року»;** *Ф.Степанов,* **вірш.** 7 с.

"БОРИСТЕН", січень, 2010 р.

Інф. ДНУ, **«Аерокосмічна освіта на міжнародному рівні»**; *Світлана Поливода,* **вірші.** 8 с.
Ольга Шумейко, **«Подвиг молодих героїв».** 9 с.
В.Сиченко, **«З вірою в молоде покоління»;** *Катерина Біденко,* **«Становлення України: ідея соборності»**; *інф.,* **«Десять років натхненної праці»**; *Еліна Заржицька,* **«Угоду подовжено»**; *інф.ГУОН ОДА,* **«Науковці - освітянам»**; *Еліна Заржицька,* **«Дніпропетровщина впевнено долає інноваційні шляхи освіти»**. 10-13 с.с.
Інф.НГУ, **«Сторінками 110-річної історії НГУ»;** *з нових видань,* **«Звіт для історії Василя Гришка»;** *Оксана Маковець, С.Бурлаков,* **вірші;** *з доробку Г. Останіна.* 14-15 с.с.
В.Перетятько, **«Сокіл Веселої Долини»;** *Ю.Завгородній,* **вірші.** 16-17 с.с.
Ніна Хіль, **вірші;** *з доробку В.Сіделєва.* 18 с.
Л. Якобчук, Л. Хмельковський, **«Алкоголь - ворог людини».** 19 с.
М. Дупляк, **«Видано історію українського перекладацтва XX сторіччя»;** *Віра Крива,* **«Історія життя».** 20-22 с.с.
Я. Стех, **«Роздуми над постановою підкарпатського воєводства в справі УПА»;** *з листів до редакції.* 23-24 с.с.
А. Наумов, **«Оригінальність стилю».** 25 с.
Даринка Сухоніс, **«Серед буднів є місце для дива»;** *В.Гончарук,* **вірші.** 26 с.
М. Миколаєнко, **вірш**; *з доробку Л. Грінченка; Наталія Корнєєва,* **«Палити і платити штраф?».** 27 с.
І.Хейлик, **«Венесуела»;** *Ірина Соболь,* **«Від України на південь…».** 28-29 с.с.
Тамара Резниченко, **«Новорічна казка».** 30 с.
Олена Швець-Васіна, Надія Кир'ян, **вірші;** *Ю.Пусов,* **«Хай завжди буде сонце!».** 31с.
К. Захаренко, **"Специфіка взаємодії державної влади та молодіжних організацій";** *В.Білінський,* **«Країна Моксель - Московія».** 32-35 с.с.
П. Глазовий, С. Коваль, Т. Кохно, В. Шукайло, **гумор.** 36 с.
Мудрість народів світу; реклама. 37 с.

ВІТАЄМО! *Переможцями традиційного конкурсу імені Олеся Гончара на кращу публікацію на сторінках журналу «Бористен» за 2009 рік визнані:*

Номінація «Публіцистика» *- Роман ВОРОНКА (Мейпелвуд, США), за документальні оповіді «Моє дитинство на планеті Ді-Пі» (грудень 2008 року, січень 2009 року) та «Як це було..» (вересень - жовтень 2009 року), присвячені історії західної української діаспори.*

Номінація «Поезія» *- Олена ШВЕЦЬ-ВАСІНА (Дніпропетровськ, Україна), за високохудожні віршовані добірки останніх років та у зв'язку з ювілеєм.*

Номінація «Краща журналістська публікація» *- Валентина ШАБЕТЯ (Дніпропетровськ, Україна) за високопрофесійні статті, інтерв'ю, нариси, замальовки останніх років, присвячені Національному Гірничому Університету.*

Номінація «Краща патріотично-освітня публікація» - *Леся ХРАПЛИВА-ЩУР (Лондон, Канада), за статті, присвячені Конотопській битві та гетьману Івану Мазепі, вміщені на сторінках часопису протягом року.*

ІНТЕРЕС ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗРОСТАЄ

У Дніпропетровському національному університеті відбулася Регіональна наукова конференція «Тенденції та перспективи розвитку викладання іноземних мов в інноваційному суспільстві», організована кафедрою іноземних мов для гуманітарних факультетів факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ ім. Олеся Гончара. Це вже третя конференція у цьому столітті, присвячена актуальним проблемам теорії та практики викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

У зв'язку з всезростаючим інтересом до вивчення іноземних мов проблематика конференції викликала широкий резонанс у наукових колах. Взяти у ній участь виявили бажання близько ста науковців з різних вищих навчальних закладів регіону: ДНУ ім. О. Гончара, Національного гірничого університету, Дніпропетровського університету економіки та права, Академії митної служби України, Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, Національного університету залізничного транспорту, Державного юридичного університету ВС, Державного інституту фізичної культури і спорту, Дніпропетровського регіонального інституту управління персоналом.

Конференцію відкрила декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, професор Ірина Степанівна Попова. Учасників конференції тепло привітав ректор ДНУ, академік Микола Вікторович Поляков, який підкреслив важливість та актуальність проблематики конференції в умовах сьогодення.

Інформаційно насиченими були наукові доповіді, виголошені на пленарному засіданні завідувачем кафедри іноземних мов Національного гірничого університету С. І. Кострицькою, доцентом кафедри іноземної філології Дніпропетровського університету економіки та права Ю. Є. Давиденко, завідуючим кафедри германської філології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Г. П. Д'яконовим, доцентом кафедри удосконалення мовної підготовки Академії митної служби України І. Д. Гричухіною.

Згідно з регламентом конференції діяли секції: «Лінгвістичні аспекти вивчення іноземних мов», «Теорія та практика викладання іноземних мов», «Країнознавчі та культурологічні аспекти вивчення іноземних мов».

Конференція відбулась у творчій і дружній атмосфері. Дискусії, діалоги, запитання свідчили про глибокий інтерес до проблем вивчення та викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Учасники також мали змогу відвідати виставку науково-методичної літератури з іноземних мов за темою конференції, підготовлену відділом іноземної літератури (3-й поверх) Наукової бібліотеки ДНУ та Центром гуманітарних проблем освіти ДНУ.

Кафедра іноземних мов
для гуманітарних факультетів
ДНУ ім. О. Гончара.

ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Олеся ОМЕЛЬЧЕНКО

***

І батько мій тут жив, і дід, і прадід,
ходили по землі цій молоді,
І вчилися любити і прощати,
й хотіли таємниці осягти.
Минали юність, молодість,
і зрілість
приходила не гостею у дім.
Але розгадки суті не з'явились,
ніхто їх розгадати не зумів.
Та й ми тепер чекаємо на чудо,
а чудо в нашій юності цвіло,
де помилки змагалися, мов люди,
де цілий космос тріпотів у грудях.
Спинивсь на мить - а все вже відбулось.
Для чого дарма серденько терзати,
причин шукать, допитувать жалів,
усе, що відбулося - все крилате:
твоє кохання, сором і твій біль…
І батько тут прожив, і дід, і прадід,
любили землю, діток і життя.
Відблискотіли радощі й утрати,
лягли в скарбницю
вічного буття.

ЙОГО ПРОФІЛЬ - ГЛИБИНИ СВІТОВОГО ОКЕАНУ

Інтерв'ю з не зовсім звичайною молодою людиною, яка за своє життя вже зробила більше, ніж змогла, але менше, ніж хотіла. Та це ще лише початок! Знайомтесь - асистент кафедри гірничої механіки Володимир Васильович Євтєєв.

У 1980 році в місті Марганець народився хлопчик, якого мама (на жаль, батько залишив сім'ю) у шестирічному віці віддала до школи у клас з програмою навчання учнів з 7 років.

Але невелика різниця у цьому віці виявилася для нього дуже відчутною щодо засвоєння інформації. Далися взнаки і невеличкий зріст хлопчика (однокласники глузували), і поганий зір, і навіть ставлення вчителів (він же не з впливової сім'ї). Тому й успіхи у навчанні були посередніми…

Та Марганецький гірничий коледж НГУ (факультет "Експлуатація та ремонт гірничого електромеханічного обладнання та автоматичних пристроїв") він закінчив кращим учнем групи. Вже тоді прагнув отримати максимальні знання, як теоретичні, так практичні. Всі практики й літні канікули працював на Марганецьких шахтах №№ 2, 9-10, 8.

У 2003 році закінчив з червоним дипломом НГУ. На 57 студентській науковій конференції в НГУ його доповідь визнано найкращою. У 2008 році наш респондент визнаний одним з кращих молодих вчених Дніпропетровщини в конкурсі, який щорічно проводять облдержадміністрація спільно з обласною радою.

До речі, під час навчання в НГУ колись слабенький хлопчина став гарним юнаком, закінчив військову кафедру й отримав звання молодшого лейтенанта запасу, а при проходженні стройової підготовки був правофланговим, тобто найвищим курсантом у взводі.

- Володимире, наука - це ваше покликання?

- Напевно, так. Мені пропонували зайнятися наукою неодноразово, причому на декількох кафедрах, але я погодився лише на пропозицію професора Є. О. Кириченка розпочати наукову роботу на кафедрі гірничої механіки. Це дуже талановита людина, яка, поміж всього іншого, на дуже високому рівні володіє мистецтвом математичного моделювання, що в науково-дослідницькій роботі відіграє ключову роль. Я дуже вдячний долі, що на моєму життєвому шляху зустрілася така людина.

- Що чекало на тебе після закінчення нашого рідного НГУ?

- Я взяв участь у відборі кадрів на роботу в облдержадміністрації. За результатами жорстких конкурсних умов був направлений на здобуття другої вищої освіти в ДНУ на денній формі навчання за напрямком підготовки "державна служба" та за рахунок оплати навчання зацікавленою стороною - головним управлінням промисловості транспорту та зв'язку Дніпропетровської облдержадміністрації. Друга вища освіта у цій сфері передбачала набуття знань з юридичних та економічних дисциплін. Мене дуже цікавили процеси в банківській справі, закони розвитку фінансової систем на макро- та мікро-рівнях. У подальшому житті планую обов'язково повернутися до поглибленого вивчення цієї системи. Під час навчання в ДНУ відновив гостроту зору за допомогою лазерної операції.

- Напевно, друга вища освіта відкрила перед тобою ще більшу перспективу?

- Так, я міг обрати Дніпропетровську облдержадміністрацію або головне управління СБУ, але за станом зору пішов працювати в управління гірничо-металургійної промисловості головного управління промисловості, транспорту та зв'язку Дніпропетровської облдержадміністрації головним спеціалістом. До моїх багатофункціональних обов'язків входила також перевірка гірничо-видобувних підприємств області з питань, що стосуються взаємодії органів виконавчої влади та приватних суб'єктів господарювання, передбачених Законом України "Про місцеві державні адміністрації".

- Ми знаємо, що деякий час ти працював і в сфері бізнесу…

- Працював брокером з поставок цементу, металу, дизельного пального та нафти. Організовував та проводив переговори щодо зовнішніх і внутрішніх поставок у центральному офісі Міжнародної торгової палати у Києві. Вів діяльність у сфері залучення інвестицій Ізраїльських комерційних структур в аграрний сектор вітчизняної економіки, а також у виробництво на Україні нових видів продукції в лікеро-горілчаній галузі. Але така робота потребувала великої відповідальності перед учасниками ділових кіл та, відповідно, постійного нервового навантаження, а також займала дуже багато часу.

- І… виникала думка знову повернутися в науку?

- Весь цей час я не втрачав зв'язок з кафедрою гірничої механіки НГУ і брав участь у проведенні науково-дослідницьких робіт. Довелося пройти шлях від робіт з підвищення ефективності організації водовідливу глибоких шахт, роботи насосів на газоповітряній суміші, гідротранспорту твердого матеріалу, розробок в пнемогідравлічній сфері для загальної промисловості, реалізації видобутку термальних вод з великих глибин до підводної розробки родовищ корисних копалин та енергоносіїв, зосереджених в глибинах Світового океану.

- А що конкретно вплинуло на рішення повернутися до НГУ?

- Зважаючи на високий інтелектуальний та морально-етичний рівень свого наукового керівника, а також перспективність обраного напрямку, я хотів працювати у науковій сфері. Тільки-но з'явилася вакансія, перейшов на кафедру гірничої механіки асистентом. Значна кількість зібраного матеріалу для написання кандидатської дисертації з підводної розробки родовищ поклала початок навчанню в аспірантурі.

- А що передбачає твоя кандидатська дисертація?

- Розгляд однієї з проблем гідропідйому корисних копалин при розробці мінеральної сировини родовищ Світового океану. Виконую роботу за затвердженим графіком, а свій вільний час присвячую збору матеріалів та теоретичним дослідженням для написання докторської дисертації. Щодо моєї майбутньої докторської дисертації зазначу, що в ній планується розгляд взаємозв'язку гідропідйому з іншими ланками технології підводної розробки та проблема проектування морського гірничо-видобувного комплексу.

- Про які свої досягнення ти ще не розповів?

- Одним із найважливіших вважаю ініціативу розробки та створення за участю завлабораторією кафедри гірничої механіки Бориса Миколайовича Омельченка комплексного експериментального гідравлічного стенду на базі існуючого лабораторного обладнання, що дозволяє здійснювати фізичне моделювання одно-, дво- і трикомпонентних потоків в проточних частинах насосної, ерліфтної і насосно-ерліфтної установок.

Сьогодні я є співавтором понад 50 патентів та більше 10 наукових статей у сферах водовідливу глибоких шахт, роботи насосів на газоповітряної суміші, гідротранспорту твердого матеріалу, пневмогідравліці для загальної промисловості, видобутку термальних вод з великих глибин, підводній розробці родовищ корисних копалин та енергоносіїв Світового океану.

Хочу зазначити, що всі ці мої здобутки в науковій діяльності також не були б можливими без завідуючої патентно-ліцензійним відділом НГУ Олени Олексіївни Філонової, висококваліфікованого спеціаліста в юридичній та технічній сферах, а також своїй професійній справі. Вона завжди може дати слушну пораду на всіх рівнях реалізації творчого наукового процесу. Я вважаю її одним із моїх найкращих вчителів.

Маю надію і навіть переконаний, що у Національному гірничому університеті зможу принести максимальну користь суспільству, в якому я живу. Це є найголовнішим сенсом мого життя.

Інтерв'ю підготували
Наталія МИХАЙЛОВСЬКА
і Валентина ШАБЕТЯ.

На знімку: **Володимир ЄВТЄЄВ на фоні рідного НГУ.**

· ПОЕТИЧНА ВІТАЛЬНЯ

Василь СИМОНЕНКО:

"НАРОД МІЙ Є"

До 75-річчя з дня народження

* * *

Люди — прекрасні.
Земля — мов казка.
Кращого сонця ніде нема.
Загруз я по серце
У землю в'язко.
Вона мене цупко трима.
І хочеться
Бути дужим,
І хочеться так любить,
Щоб навіть каміння байдуже
Захотіло ожити
І жить!
Воскресайте, камінні душі,
Розчиняйте серця і чоло,
Щоб не сказали
Про вас грядущі:
— Їх на землі не було…

УКРАЇНІ

Задивляюсь у твої зіниці
Голубі й тривожні, ніби рань.
Крешуть з них червоні блискавиці
Революцій, бунтів і повстань.

Україно! Ти для мене — диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік.

Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю —
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю!

Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!
Маю я святе синівське право
З матір'ю побуть на самоті.

Рідко, нене, згадую про тебе,
Дні занадто куці та малі —
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх до біса по землі.

Україно! Ти — моя молитва,
Ти моя розпука вікова.
Гримотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать образи — все одно
Я проллюся крапелькою крові
На твоє священне знамено.

* * *

Проходять дні. Життя стікає,
І десь громи гримлять у високості.
Я жду весни, але її немає,
Вона до мене не приходить в гості.

Мене докука гадиною стисла,
Одна дорога — у Дніпро із кручі…
Будь проклят той, хто дав уміння мислить,
Хто дав нам розум і серця жагучі.

ПРИРУЧЕНИМ ПАТРІОТАМ

Обмивши губи в нарзані чи каві,
Дожовуючи свіжий бутерброд,
Ви стаєте великі й величаві
І любите Вітчизну і народ.

Ви чуєте народні віщі думи,
Його тривоги берете в серця,
Коли потієте у черзі за костюмом,
Затиснувши в долоні гаманця.

Ні, ви не блазні, ви не лицеміри —
Нікчемного презирства не убить,
І свій народ ви любите без міри,
Коли у міру вигідно любить.

За плату ви закохані в ідею
І зморшки морщите на ситому чолі…
Кому ж ви служите, приручені Антеї,
Відірвані від матері-землі?

Хто ваш народ? Яка у нього доля?
Куди його коріння проросло?
Чиї могили стогнуть серед поля,
Забрівши здичавіло у село?

Хоч раз почуйте, грамотні руїни,
Нікчемні слуги чорного добра,
Як, обіпершись вітрові на спину,
Кричить Тарасова гора:
— Нема на світі України,
Немає другого Дніпра!..

* * *

Ти знаєш, що ти — людина?
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.

Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди —
Добрі, ласкаві й злі.

Сьогодні усе для тебе —
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба —
Гляди ж не проспи!

Бо ти на землі — людина,
І хочеш того чи ні —
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.

СОНЦЕ

Ген за горби сховалося світило,
Пішло собі до наших ворогів.
Напевне, їх до праці розбудило,
Покликало до фабрик і плугів.

Нащо йому ці суєтні турботи?
Нащо вслухатись у безглуздий гам?
Порівну гріє правду і підлоту,
Життя дає і нам, і ворогам.

Ми — люди всі, усі ми сонця діти,
Воно дає наснагу нам і сил,
А ввечері, оглянувши два світи,
Від розпачу кривавить небосхил.

ЧУЮ

Чую, земле, твоє дихання,
Розумію твій тихий сум,
Як на тебе холодні світання
Ронять пригорщами росу.

Знаю — зливи, та буйні грози,
І роса в шумовинні віт —
То сирітські, вдовині сльози,
То замучених предків піт.

Назбирала ти їх без ліку
На роздоллі полів, дібров,
Щоб живили тебе довіку
Людські сльози і людська любов.

ЗЛОДІЙ

Дядька затримали чи піймали,
Дядька в сільраду ескортували.
Дядька повчали і докоряли:
«Як вам, дядьку, не ай-ай-ай!
Красти на полі свій урожай?..
У кого ви крали? Ви крали у себе.
Це ж просто сором — красти свій труд…»
Дядько понуро тім'я теребив
І смакував махру.
Дядько кліпав товстими віями:
Важко дивитися в очі ганьби,
Важко йому із домашніми мріями
Враз осягнуть парадокси доби.
«Та воно так, - у кулак кахикав, -
Красти погано, куди вже гірш…»
Рвися з горлянки свавільним криком
Мій неслухняний вірш!
Чому він злодій, з якої речі,
Чому він красти пішов своє!?
Давить той клунок мені на плечі,
Сором у серце мені плює.
Дядька я вбити зневагою мушу,
Тільки у грудях клекоче гроза:
Хто обікрав і обскуб його душу,
Хто його совісті руки зв'язав?
Де вони ті, відгодовані й сірі,
Недорікуваті демагоги й брехуни,
Що в'язи скрутили дядьковій вірі,
Пробираючись в крісла і чини?!
Їх би за грати, їх би до суду!
Їх би до карцеру за розбій!
Доказів мало?
Доказом будуть
Лантухи вкрадених вір і надій.

• З ВІДГУКІВ НА ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ "БОРИСТЕН" "УКРАЇНСЬКА ПЕРЕМОГА - КОНОТОПСЬКА БИТВА"

БИТВА БЕЗ ЗАВІС

Науковий та художньо-публіцистичний збірник „Українська перемога - Конотопська битва" з перших рядків складає враження, що не змінюється по прочитанню книги - це сміливе і різностороннє видання.

Завжди розкриття теми, яка викликає суперечливі думки, є непростим завданням. Славетна перемога українського війська на чолі з гетьманом Іваном Виговським над московськими поневолювачами - історичний факт, що з певних причин, в тому числі і з недостатньої обізнаності теми, у багатьох викликає скептичне ставлення.

Збірник „Українська перемога - Конотопська битва" присвячений 350-річчю битви під Конотопом. Завдяки тому, що у виданні викладені статті та різножанрові матеріали, дається повномасштабна картина цієї сторінки історії. Різні точки зору не лише зведені під одною обкладинкою. Автори видання зовсім не відштовхують критичних поглядів, навіть, навпаки, являють їх читачеві, щоб проаналізувати історичну подію разом.

Прикладом, у статті Євгена Бадіна „Гетьман Виговський: канцелярист чи полководець?" автор, звертаючись до думки видатних істориків Михайла Грушевського, Дмитра Яворницького, ґрунтовної праці нашого сучасника Юрія Мисика, розкрив постать Івана Виговського. Саме під його проводом вдалося здобути перемогу над російським військом, яке значно перевищувало чисельністю армію нашого народу.

Автори видання висвітлили передумови, причини та хід українсько-російської війни. Як не дивно, ця битва і до сьогодні в окремих аспектах впливає на відносини сусідніх держав. Факти битви під Конотопом довго були замовчувані, панувала думка, що вона була розпалена через зраду гетьмана. Книга, видана журналом „Бористен", розкрила факти, які йдуть в протиріч попередній тезі.

Як написав у своєму історичному дискурсі Андрій

Бульвінський: „Майстерно виграна Конотопська битва докорінно змінила перебіг українсько-московської війни, розв'язаної Москвою в 1658 р. з кінцевою метою ліквідувати молоду Українську державу й розчинити українські землі у своєму політичному тлі". І все ж, які б суперечки не точилися з приводу битви під Берестечком - факт залишається фактом. Перемога гетьмана Івана Виговського була кроком до незалежності країни. У матеріалах видання приводяться слова із листа гетьмана. В ньому написано, що якби він не зійшовся з ворожим військом, „довелося б оплакувати втрату не тільки всього краю, а й нові, може й непереборні труднощі для вітчизни".

Читаючи збірник, я намагалася зважити думки усіх авторів і прийшла до висновку, що які б особисті погляди не мав Іван Виговський, у цьому випадку він діяв на користь нашій державі. Та й не тільки він, а, напевно, кожен український воїн. Адже здолати набагато чисельнішу армію противника - феномен, найвищий прояв патріотизму.

Видання дає змогу зрозуміти історію Конотопської битви, її значення в історичному розвитку України. Тим більше, розповіді та роздуми йдуть не від однієї особи. Збірник містить як статті-дослідження, так і літературний матеріал декількох авторів.

Також з першої сторінки, що дуже важливо, відчувається небайдужість до історії нашого народу самого упорядника, редактора журналу „Бористен" Фіделя Сухоноса. Ця небайдужість і рідкісність подібних збірників дарує впевненість, що з роками у бібліотеці читача книга „Українська перемога - Конотопська битва" буде набувати все більшої цінності.

Наталія АНДРЮЩЕНКО.
М. Січеслав.

НАМ ПІД СИЛУ І МІЖНАРОДНІ КОНКУРСИ

Студентка-дизайнер п'ятого курсу ДНУ ім. О. Гончара Олена Щербаченко стала переможницею III Міжнародного конкурсу на кращу студентську роботу, присвячену актуальним питанням пакувальної індустрії. Конкурс проводився у Києві на базі Національного університету харчових технологій Міністерством освіти і науки України, Клубом пакувальників та журналом «Упаковка». За роботу «Серія упаковок Amouage», виконану під керівництвом викладача кафедри образотворчого мистецтва та дизайну М. І. Храмцова, Олена отримала диплом Міністерства освіти і науки України у номінації «Розробка та дизайн упаковки» та медаль «Переможець конкурсу "Упаковка"».

Досліджувати упаковку для косметичної продукції, а саме парфумерії Олена взялася в якості семестрового завдання. А згодом виявилося, що робота, легко подолавши міжвузівський етап, автоматично стає учасником Міжнародного конкурсу.

«Упаковка як різновид дизайнерської діяльності має інформаційне навантаження, створює індивідуальний образ товару і дає можливість розпізнати його серед безлічі інших, а також підтримує торгову марку фірми, - розповідає Олена Щербаченко. - Східний стиль упаковки був обраний невипадково, адже в нашому суспільстві він доволі популярний, хоча саме парфумерна галузь у цьому напрямі мало представлена. Через кольорографічне рішення я намагалася передати стильову направленість, тобто солодкавість та пряність, які властиві східним ароматам. Для цього потрібно було проаналізувати чимало архітектурних форм та орнаментів, декоративних елементів східної культури та письменності. За основу роботи обрано декілька орнаментів та візерунків, які більш стилізовані та яскравіші, ніж реальні зразки. В орнаменті використовувався фоновий дрібний графічний модуль, який часто зустрічається в архітектурі Сходу. Важливою також є конструкція пакувань – серед різних архітектурних споруд Сходу я обрала такі елементи, як купола, мечеті, арки та колони», - розкрила нам таємницю успіху Олена.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім.О.Гончара.

• НОВІ ВИДАННЯ

СХОДИНКИ ДО МАЙБУТНЬОГО

Наприкінці листопаду в Дніпропетровську презентували перше в Україні дитяче літературно-художнє видання, присвячене трагічним подіям 1932-1933 років – "Три сходинки голодомору" Еліни Заржицької, ілюстрації до якого зробили вихованці Дніпропетровського обласного дитячо-юнацького кіноцентру "Веснянка".

Книга побачила світ завдяки підтримці Дніпропетровської обласної державної адміністрації. Презентацію видання організували на виконання плану ГУОН ОДА по донесенню правди про геноцид українського народу до громадськості та міжнародної спільноти. Загалом про штучний голод 1932-1933 років у нашій країні вже сказано і написано багато. Виконуючи Указ Президента України "Про додаткові заходи щодо підтримки досліджень Голодомору 1932-1933 років в Україні", тему порушують на всіх рівнях, ініціюються численні заходи – виставки художніх робіт, захист наукових праць, додаткові уроки в школах, семінари тощо. Діти збирають свідчення очевидців тих жахливих подій, беруть участь в історичних розвідках, допомагають літнім людям.

Але повість "Три сходинки голодомору" - можливо, перша книга про цей період, яка не оспівує народне горе, а дає надію і вказує шлях у майбутнє. Головні герої книги – Марічка і Петрусь – підлітки, яким довелося пережити жахливий голод. Але мета твору не у змалюванні жахіть того часу чи тавруванні винних, а в тому, що навіть у найскрутніших ситуаціях життя триває, не зосереджуючись лише на лиху. Навіть у ті голодні роки були співчуття, дружба, братерство, а люди намагалися залишитися людьми, підтримати один одного, і завдяки тому виживали. Це книга і про перше кохання юних героїв, і про перші втрати – могили рідних і друзів, і про усвідомлення себе і свого народу. Головні герої твору - сильні і сміливі, хоча й водночас звичайні, вони справжні українці, які бережуть пам'ять свого роду і прагнуть бути гідними своїх пращурів. Так, Марічка походить з козацького роду, її дідусь був священиком, мати - патріотка, хоч і не намагається подолати систему, але усіляко захищає і допомагає людям.

Може здатися дивним, що такий рід вцілів у радянські часи, але буває і не таке. Спогади повні ще більш неймовірних історій. І в тому одночасно диво і трагедія нашого українського народу, який вже стільки століть не може зробити вибір між хуторянським патріотизмом і козацьким лицарським духом.

Такий вибір постає і перед усіма героями повісті Еліни Заржицької. І неймовірно, що зрозумілий цей вибір не лише дорослим читачам, але і школярам молодших класів, кому саме й адресовано цей твір.

Головні герої книги устоюють перед випробуваннями і спокусами й обирають майбутнє, мріють про квітучу Україну, яку побудують, і вже літніми бачать становлення нашої держави. Інші ж обирають вигоду, служать системі, нищать односельців і, зрештою, гинуть якщо не фізично, то як особистості, бо у зраді самого себе неможливо жити повним життям. Вибір – певно, головна ідея цього напрочуд глибокого твору для дітей. Тому й обкладинка, яка уособлює Україну, поділена навпіл: з одного боку мир, осяяний сонцем, з іншого – жахіття війн і смерті. Як наслідки людських вчинків.

І хоча Петрусь і Марічка – це збірні образи, але чомусь віриться, що вони існували насправді, бо як і в ті жахливі часи, так і зараз люди кохають і зраджують друзів, чинять зло і мріють про свободу, і роблять вибір, що веде чи у небуття, чи до майбутнього. А вибір кожної людини є частинкою вибору народу і формує його історичний шлях. Чи не це – розуміння себе і свідомий вибір – як ніколи, зараз потрібно нашій державі?

А твір Еліни Заржицької вчить розуміти добро і зло змалечку, розрізняти напівтони і причини людських дій, будить у дітей історичну пам'ять. Хотілося б побачити книгу "Три сходинки голодомору" не лише в Дніпропетровській області, а в усіх шкільних бібліотеках України.

Наталія ДЕВ'ЯТКО,
член НСПУ
та НСЖУ.

Виставка інформаційних плакатів „20 років падіння Берлінської Стіни"

У Дніпропетровському національному університеті імені О. Гончара за ініціативи посольства Федеративної Республіки Німеччини в Україні експонувалася виставка інформаційних плакатів „20 років падіння Берлінської Стіни".

Зруйнування Берлінської Стіни, спорудженої у розпал „холодної війни", що стала її жахливим символом, була першим рішучим кроком до возз'єднання німецького народу в межах однієї держави. Але ця епохальна подія мала не лише внутрішньонімецьке значення. Вона об'єктивно сприяла активізації демократичних сил в інших соціалістичних державах Східної Європи та Радянському Союзі, які прагнули суспільно-політичних змін. Цей яскравий приклад прояву національної єдності німців надихнув народи до боротьби за ліквідацію тоталітарних режимів у цих країнах. У результаті цієї боротьби постала і сучасна Україна.

Відкриваючи виставку, проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Валентин Васильович Іваненко зазначив, що, згадуючи ці події, ми не повинні забувати про те, що політична конфронтація між державами може призводити до серйозних наслідків, які мали місце в різних точках нашої планети у повоєнний час.

Палац студентів ДНУ зібрав чимало тих, хто захоплюється історією та документальним фото. Актуальність виставки також відзначили декан історичного факультету професор Сергій Іванович Світленко та декан соціально-гуманітарного факультету професор Олександр Сергійович Токовенко, співробітники Центру українсько-німецьких досліджень ДНУ, фахівців з новітньої історії Європи та політології.

Директор НДІ історичних зв'язків з країнами Центральної та Південно-Східної Європи в новий та новітній час Світлана Йосипівна Бобилєва розповіла, що центр германістики ДНУ, який з 70-х років XX століття займається вивченням історії німецьких земель та німецького етносу, відомий далеко за межами України. З падінням Берлінської стіни розширилося коло досліджень центру, оскільки з'явилась можливість вивчати історію не лише НДР, а й усієї Німеччини, виходять спільні публікації, проводяться конференції.

В експозиції виставки представлено 20 плакатів, на яких за допомогою унікальних фотографій та супровідного тексту в хронологічному порядку відтворені драматичні події, що вирували в Берліні бурхливої осені 1989 року. Наприклад, 4 листопада 1984 року – півмільйона людей беруть участь у найбільшій демонстрації за всю історію НДР; жителі Західного Берліна радісними вигуками вітають водіїв з НДР, які дістаються у ніч з 9 на 10 листопада 1986 року на вулицю Курфюрстендамм; після 28 років свого існування стіна падає, на контрольно-пропускному пункті на вулиці Інваліденштрассе жителі Східного і Західного Берліна тримають одне одного в обіймах; федеральний канцлер Гельмут Коль і Прем'єр-міністр НДР Ганс Модро урочисто відкривають разом 22 грудня 1989 року новий пішохідний перехід через Бранденбурзькі ворота.

У створенні виставки брали участь студенти-дизайнери під керівництвом старшого викладача В.О. Корсунського. Вони влітку були в Берліні та бачили на місці зруйнованої стіни музей просто неба. Враження від побаченого вилились у мистецький оформлений банер.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
Тел./ф 374 98 20
www.dnu.dp.ua.

ДІДУХ ЯК СВЯТКОВИЙ СИМВОЛ НОВОГО РОКУ

Євген БАДІН

У кожного народу є свої персональні свята, яких може не бути навіть у сусіднього народу. Новий рік - це свято, яке є в кожного народу Землі. Це один з улюблених найдавніших празників людства. Це свято-підсумок зробленого за рік. Це свято сподівань на покращення життя, на нові досягнення в прийдешньому році. Тепле й затишне родинне свято, коли діти, а часто й не тільки діти, очікують на дива в новорічну ніч.

У багатьох народів новий рік персоніфікується в фантастичний людський образ, який з'являється саме в новорічні дні. У нас його називають Дід Мороз. В інших країнах Дід Мороз має свою, не схожу з нашою назву. Так, італійського Діда Мороза звуть Баббо Натало, німецького - Вайнахтсман, румунського - Мош Даріле, фінського - Йоулупкі, данського - Юлетомте, казахського - Колотун Ага, японського - Сегацу-сан, у швейцарців їх двоє - Юлтомтен і Юлніссаар, у далекій маленькій Панамі - Папай Ноель... Як бачимо, без фантастичної новорічної істоти ніде не відбувається Новий рік.

Традиція зустрічі нового року в деяких народів така давня, що вони ігнорують 1 січня як новий рік, а стійко притримуються своєї дати, яка склалася історично. Так, є в'єтнамський новий рік (Тет) - 4 лютого, іранський - 22 березня, ефіопський - 11 вересня.

В період римської імперії Новий рік святкували то 1 березня, то 1 січня. Знаменитий імператор Гай Юлій Цезар встановив єдину дату: 1 січня. Згодом більшість європейських народів стала святкувати Новий рік саме 1 січня. А на сьогодні 1 січня - це свято всіх європейських і більшості народів світу.

У деяких народів виробилися цікаві новорічні традиції. Так, німці під час ударів годинника вилізають якнайвище та з останнім ударом усі разом "стрибають у новий рік". В угорців на новорічному столі немає страв з птиці - щоб щастя не відлетіло. Австрійці за новорічним столом ніколи не їдять крабів і омарів - щоб не робити в наступному році все задом наперед. Небезпечно традиційно чудять італійці: в ніч на 1 січня вони в вікна на вулицю викидають старий непотріб:

меблі, посуд, побутову техніку. Так що запросто можна на вулиці заробити дірявою каструлею по тім'ячку. Іспанці на Новий рік ставлять капкани, щоб ловити злі сили й зашкодити їм потрапляти в наступний рік. Так що іноземному роззяві, навіть і не злому, можна випадково встромити ногу в пастку. Японці перед дверима дому натягують мотузку, яка повинна захистити від злих сил. Іранці обов'язково хочуть стати багатшими в Новому році. Для цього вони за святковим столом не їдять аж до настання півночі, а тримають в руках монетки як символ багатства в майбутньому році. Добрим ділом займаються болгари: в новорічну ніч вони на три хвилини вимикають світло й віддаються новорічним поцілункам.

Українці в давні часи святкували Новий рік двічі: 1 березня і 1 вересня. Одна з давніх слов'янських традицій - запалювання на вишневих гілках святкових свічок. Цей обряд пов'язаний з найдавнішими уявленнями народу-землероба. Стародавні люди боялися, що символ життя - сонце може зникнути назавжди, померти, і вони запалювали свічки, щоби таким чином додати своїм вогнем сонцю додаткових сил. Водночас обов'язкове запалювання вогнів - це і програмування доброго врожаю в наступному році. Традиція ця через тисячоліття трансформувалася в прикрашання оселі і новорічної ялинки електричними гірляндами, іншими прикрасами, які випромінюють світло.

Є ще одна давня дуже призабута національна новорічна традиція. Коли вона виникла - невідомо, але все українське середньовіччя, а в деяких регіонах - і пізніше, святковим символом Нового року була не зелена ялинка, а ДІДУХ.

Дідух найчастіше виготовляли з першого зажинкового снопа. Кільканадцять пучків, окремо обплетених соломинками, ув'язували в пишний вінок. Знизу робили розгалуження, начебто дві ніжки, щоби дідух міг стояти. Верхівка новорічного вінка нагадувала конусоподібний снопик з колоссям. Пучки, що зверху розгалужувалися, обрамлялися кольоровими стрічками, паперовими або засушеними польовими квітами.

Дідух ставили в світлиці на чільне місце напередодні багатої куті. Свою обрядову роль він виконував упродовж усіх різдвяних свят. Дідух був символом спільного предка.

Слово "дідух" має давнє коріння, це дух діда - символ репрезентатора родоводу. В нашого народу був розвинений культ пращурів. Вважалося, що духи предків постійно контактують з родиною, допомагають, чим можуть, в різноманітних справах. Через дідуха здійснювався духовний зв'язок між предками та нащадками. Якщо господарі дотримувалися давніх традицій - поважали старших, берегли пам'ять свого родоводу, передавали у спадок духовні обереги, - то духи предків оберігали родину від злих і нечистих сил. Для зустрічі з духами предків готувалися спеціальні обрядові страви - коливо і кутя.

На сьогодні давня новорічна українська традиція присутності дідуха на покуті дене-де починає відроджуватися. Нехай на Новий рік в наших оселях буде і традиційна зелена ялинка (зараз здебільшого штучна), і світлодіодні гірлянди, і багатий стіл. А ще нехай буде давній духовний родинний український символ - дідух.

· ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Федір СТЕПАНОВ

КАМ'ЯНИЦЯ

Де стоїть, як релікт, кам'яниця
Із старенькими вікнами в світ,
Звів новітній магнат для годиться
Дім-фортецю, холодний, як лід.

Із замками й фасадом залізним
Він чужинцем вписався в анфас,
Щоб затьмарити час оцей пізній,
Що колись був щасливим для нас.

Розцяцьковані стіни і вікна
І зневажливо сяючий шпиль,
Знайте: в серці моїм, ні, не зникне
Той, простий, невибагливий стиль.

Де під хуги шпарке завивання
Зігрівало кохання мене.
І була кам'яниця коханням,
Ніби сонце в душі осяйне.

· НАШ ВЕРНІСАЖ

З доробку Василя ТЕВ'ЯШОВА.

· НАУКОВІ ПРІОРИТЕТИ

АЕРОКОСМІЧНА ОСВІТА НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Першою угодою про наукове і академічне співробітництво в галузі ракетнокосмічної освіти між вищими навчальними закладами України і Бразилії став двосторонній договір, підписаний Дніпропетровським національним університетом ім. О.Гончара і Федеральним університетом м.Бразиліа – UnB.

З 2002 року Україна і Бразилія працюють над реалізацією спільного проекту будівництва космічного ракетного комплексу «Циклон-4» на пусковому центрі «Алкантара», і, природно, що обидві країни зацікавлені в розширенні співпраці у цій галузі. На запрошення бразильської сторони делегація Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара у грудні відвідала федеральний університет міста Бразиліа, де проходила Перша Бразильсько-Українська робоча зустріч з аерокосмічної науки і техніки.

Як зазначив ректор ДНУ професор М.В.Поляков, в рамках реалізації міждержавних угод вже відбулося кілька зустрічей з представниками Міністерства оборони, Міністерства освіти і науки та Національного космічного агентства Бразилії, в ході яких наголошувалося на зацікавленості у спільній підготовці фахівців та узгоджувалися пріоритетні напрямки досліджень. «Розвиток спільного українсько-бразильського підприємства «Алкантара-Циклон-Спейс» передбачає активізацію наукових обмінів. З української сторони роботи проводять ДКБЮ «Південне» та ВО «Південний машинобудівний завод», тому природно, що у списку бажаних партнерів і Дніпропетровський національний університет, як такий, що є основним постачальником висококваліфікованих кадрів для цих підприємств і ракетно-космічної галузі в цілому. У нас є досвід підготовки фахівців для більш ніж 50 країн світу, тому ми із задоволенням співпрацюватимемо із UnB. Федеральний університет міста Бразиліа – гідний партнер, там навчається 40 тисяч студентів, працює більше 2 тисяч викладачів, тож ми впевнені, що наша робота принесе користь обом країнам», – наголосив Микола Вікторович.

Ректор UnB професор Жозе Геральдо де Сауза Жуніор висловив впевненість, що співпраця з ДНУ стане основою розвитку ракетно-космічної освіти в Бразилії. Нині в університеті UnB будується новий кампус «Гамма», де й працюватиме новостворений аерокосмічний департамент.

В ході візиту науковці фізико-технічного факультету ДНУ провели ряд презентацій для бразильських колег: проф. Петренко О.М. - «ДНУ – навчання та наукові дослідження для ракетно-космічної галузі України» та «Розробка електричних ракетних двигунів в ДНУ», проф. Січевий О.В. - «Перспективні науково-технічні розробки ракетно-космічної техніки», доц. Бучарський В.Л. - «Використання чисельних методів при проектуванні та дослідженні ракетних двигунів». Під час зустрічі українська делегація відвідала навчальні та науково-дослідні лабораторії Федерального університету, в яких науковці UnB продемонстрували свої розробки в галузі електричних ракетних двигунів, гібридних ракетних двигунів, систем автоматичного управління та контролю безпілотних літальних апаратів, робототехніки, систем передачі та обробки інформації.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О.Гончара.

· ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Світлана ПОЛИВОДА

* * *

Пам'яті моєї бабуні Євгенії

Знов наснився із минулого сюжет,
Воскресила пам'ять днів колишніх дати.
Зажадала мені Доля - тет-а-тет -
Про незроблене давнішнє нагадати.

Ще не сива я у сні, а молода;
Ще кипить снага, немов метал у тиглі.
Боже мій! Спливає час, як та вода…
Чом тоді усе сказати я не встигла?!

Розуміння надійшло кінець-кінцем,
Згадки спалахами б'ють в лице щоразу.
І нема чого кружляти манівцем:
Щиро каюсь я, бабуню, за образу…

Як спокутувати той вини тягар,
Що на серці стільки років кам'яніє?
Знаю, дивишся на мене із-за хмар -
То не слізоньки твої дощ стиха сіє?

Чи діждуся твого прощення, чи ні…
Я, мій янголе, надії не утрачу.
І колись - у чарівному напівсні -
Твою посмішку пробачливу побачу!

* * *

Зернини дум пророщую в вірші:
У морі буднів - рятівниче коло.
Посеред хвиль пустої метушні
Виводжу я своє тоненьке соло.

Недосконалий ще малюнок рим,
І огріхів ще безліч в тому полі.
Але натхненням я кроплю святим
Оті зернята - подарунки Долі.

Думки - мої, Душа - їх рідний дім.
Та не чуже їм бачене і зовні.
Я знову прагну нагадати всім,
Що люди на Землі - єдинокровні.

Для всіх єдиний Божий заповіт,
Всім біль болить, у всіх сльоза солона.
Допоки ми ще люди, не гібрид,
Чекати сполошного нащо дзвона?!

Віршую, бо Господь кебету дав:
Час настає збирати нам каміння!
Усіх вже перелічили ми гав,
Невже ж ото єдине наше вміння?

Для добрих справ не звузився ще круг.
Прислухайся, відчуй знамення Боже.
У горі родич, помилився друг?
Ти той єдиний, хто їм допоможе!!

Ольга ШУМЕЙКО

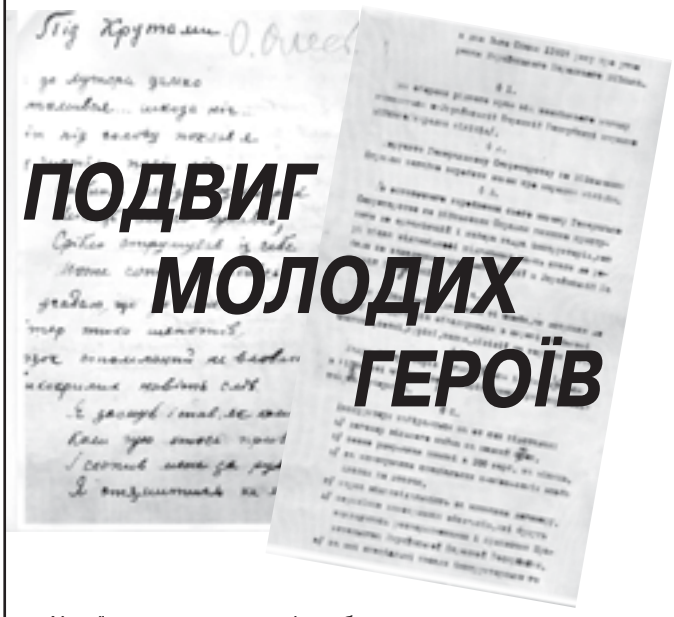

ПОДВИГ МОЛОДИХ ГЕРОЇВ

Українська революція 1917-1921 років вписала у вітчизняну історію яскраву сторінку величних і водночас трагічних подій. 29 січня 1918 року на залізничній станції Крути, що на Чернігівщині, в бою за незалежність України віддав своє життя маленький загін, який складався з представників київської студентської та учнівської молоді. Вшановуючи пам'ять молодих героїв, звернімося до архівних документів, які повертають нас до подій минулого.

Проголошення III Універсалом автономії Української Народної Республіки у чітко визначених територіальних межах викликало негативну реакцію з боку Радянської Росії, яка не могла змиритися з таким політичним курсом. На всеукраїнському з'їзді Рад, що відбувся в Харкові 12 грудня 1917 року, Україну було проголошено радянською республікою. Генеральний секретаріат УНР направив російськомовну офіційну ноту Раді народних комісарів з умовами, на яких «возможно приступить к переговорам о прекращении войны, объявленной Украине Советом народных комиссаров и уже начатой им на территории Украинской Республики. Первое условие: немедленное прекращение военных действий и вывод советских войск из территории Украинской Народной Республики. Второе условие: официальное признание со стороны Совета народных комиссаров Украинской Народной Республики и заявление о полном невмешательстве народных комиссаров во внутреннее политическое и социальное устройство Украины. Третье: федеративная связь Украины с Великороссией, как и с другими государствами России, может быть установлена особым соглашением самоопределившихся республик. Четвертое: борьба с контрреволюцией одной из республик, угрожающей всем остальным республикам, должна вестись также по соглашению заинтересованных государств. Определение контрреволюционности не должно быть навязано одной какой-либо стороной. Признание буржуазности и контрреволюционности за всяким, кто не принадлежит к большевистскому течению и не разделяет политики Народных комиссаров, Генеральный секретариат Народной Республики решительно отвергает. Только при этих условиях Генеральный секретариат может вступать в какое-либо соглашение с Советом народных комиссаров и послать своих представителей для переговоров в город Витебск».

Однак на упокорення незалежної України з Росії почала надходити військова допомога українським більшовикам. Щоб захистити автономію, виникла потреба у власній армії, тому 3 січня 1918 року Українська Центральна Рада ухвалила закон про утворення українського народного війська з таким формулюванням основних параграфів: «1. Для оборони рідного краю від зовнішнього нападу запроваджується в Українській Народній Республіці народне військо (народна міліція). 2. Доручити Генеральному секретарству по військових справах негайно виробити закон про народну міліцію. 3. До остаточного виробленя сього закону Генеральне секретарство по військових справах повинно приступити до організації й набору кадрів інструкторів, котрі після відповідної підготовки мають стати до роботи по заведенню народної міліції в Українській Народній Республіці. 4. Для військової підготовки ті особи, що вступили до кадру інструкторів, об'єднуються в окремі військові частини, сотні, куріні, полки, дивізії та корпуси».

Політична ситуація загострилася, адже до початку січня радянську владу вже було встановлено у Полтавській, Харківській та Катеринославській губерніях. Шеститисячне військове угруповання під командуванням Михайла Муравйова рушило на Київ. У той же час кількісний склад прихильного до Центральної Ради війська значно зменшився внаслідок масового переходу на сторону більшовиків під впливом активно розгорнутої агітації. По всій країні станом на початок 1918 року вірними УНР залишилися близько 15 тисяч вояків. За таких умов на зборах студентів молодших курсів Київського університету св. Володимира й Українського народного університету було вирішено створити студентський курінь Січових стрільців, до якого вступили навіть учні старших класів Київської української гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства. В опублікованому зверненні до українського студентства усіх вищих шкіл прозвучав заклик «негайно прийти на підмогу своєму краєві і народові, одностайно ставши під прапор борців за волю України проти нападників, які хочуть придушити все, що здобуто нами довгою, тяжкою героїчною працею. Треба за всяку ціну спинити той похід, який може призвести Україну до страшної руїни і довговічного занепаду. Хай кожен студент-українець пам'ятає, що в цей час злочинно бути байдужим... Сміливо ж, дорогі товариші, довбаймо нашу скелю і йдімо віддати, може, останню послугу тій великій будові, яку ми ж самі будували – Українській державі!».

Перша сотня новоствореного студентського куреня прибула як підкріплення для гарнізону з чотирьохсот старшокурсників Київської юнкерської школи імені Богдана Хмельницького, щоб спільно обороняти північні кордони України. Переважна більшість юнаків не мали найменшого військового досвіду, були погано озброєні, але відчайдушна молодь вступила у нерівний бій. Скільком із них вдалося вижити в тому бою – невідомо. Що ж до точної кількості загиблих, то ми й досі можемо покладатися лише на свідчення учасників подій, згідно з якими загинуло близько 250-300 осіб, але відомі імена тільки тих, що були поховані на Аскольдовій могилі в Києві. З часу подій лише в 90-х роках XX століття вперше постало питання про увічнення пам'яті студентів. У 2006 році на залізничній станції Крути відкрито Меморіал пам'яті героїв Крут. Подвигу юнаків присвятили свої вірші П. Тичина, О. Олесь, а серед документів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України знаходимо такі рядки з поезії М. Щербака «Герої Крут»:

...Там, над Дніпром,
де грає хвиля,
Де слава їх вінками вкрила,
Відважних лицарів-синів, -
Сія Аскольдова могила,
І душі їх – незрима сила –
Благословляє до боїв!..

Про автора. **Ольга ШУМЕЙКО** - провідний спеціаліст відділу інформації та використання документів Державного архіву Дніпропетровської області.

• ОСВІТА РІДНОГО КРАЮ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

З ВІРОЮ В МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ

Протягом 2009 року головне управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації у межах своїх повноважень організовувало виконання актів законодавства у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності й інтелектуальної власності, здійснювало контроль за їх реалізацією, вживало заходів для забезпечення навчальними закладами належного рівня дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти, організовувало їх навчально-методичне й інформаційне забезпечення, сприяло підвищенню кваліфікації та розвитку творчості педагогічних працівників.

Як і в минулі роки, до забезпечення функціонування освітньої галузі застосовувався системний підхід, що сприяло зростанню обсягу місцевих бюджетів. Якщо у 2008 році загальний бюджет галузі "Освіта" Дніпропетровщини склав понад 2516 млн. грн., в тому числі обласний бюджет – 294 млн. грн., то в 2009-му ці цифри збільшились на 10,4%. Освоєння у 2009 році коштів обласного бюджету на виконання регіональних програм по галузі "Освіта" склало 11,4 млн. грн., державного бюджету – 10,5 млн. грн.

В області забезпечено належне функціонування всіх типів виховних та навчальних закладів.

Працює 879 дошкільних закладів різних форм власності, що дозволило забезпечити охоплення дошкільною освітою 75% дітей відповідного віку.

Підвищення вимог суспільства до професіоналізму працівників, розвиток високих технологій потребують ранньої професійної визначеності дітей, а відтак створення у школах належних умов для запровадження допрофільного і профільного навчання.

Дніпропетровщина має певні напрацювання щодо запровадження допрофільної і профільної освіти.

Профільним навчанням за 6 профілями (суспільно-гуманітарний, природничо-математичний, технологічний, художньо-естетичний, спортивний, філологічний) охоплено 85,0% школярів від загальної кількості учнів старшої школи, що майже на 12,0% більше, ніж у минулому навчальному році.

Допрофільною підготовкою в загальноосвітніх навчальних закладах області охоплено майже 51,5% учнів 8-9 класів (25% у минулому році) через факультативи, предметні гуртки, введення курсів за вибором, поглиблене вивчення окремих предметів.

Значним досягненням цього року було системне впровадження обов'язкового зовнішнього незалежного оцінювання для всіх абітурієнтів, враховані не доопрацювання минулих років і технічно вдосконалено схеми подачі документів та особливості пільгових категорій для бажаючих здобувати наступний рівень освіти. Плоди цієї роботи можна буде побачити у вступній кампанії 2010-го року.

Через складну епідеміологічну ситуацію осені 2009-го року і запровадження додаткових канікул, що позначилось на навчальному процесі, були винайдені шляхи для подолання цього виклику часу через розробку дистанційного навчання школярів. Створена схема може бути вдосконалена й у подальші роки стати основою для формування дієвої системи, яка дозволить не порушувати перебіг навчального процесу за подібних умов. Цим досвідом можуть скористатися й інші області України.

Сучасний розвиток суспільства зумовив якісні зміни у всіх галузях людського життя і, в першу чергу, в освіті й науці. Сьогодні інновації стали сутністю постіндустріального інформаційного суспільства. Особливе значення інновації мають для освітньої теорії та практики. Інноваційний потенціал нашої області було відмічено, зокрема, на Всеукраїнській виставці-

презентації "Інноватика в освіті України", де 14 освітянських закладів та установ в більшості номінацій здобули перемогу, а почесними дипломами за особистий внесок у розвиток освітніх інновацій відзначено 9 дніпропетровських педагогів.

Подяку від Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України за плідну організаторську роботу по розвитку і упровадженню освітніх інновацій отримали: начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Сиченко Віктор Володимирович, ректор ДОІППО Романенко Михайло Іллі́ч та проректор з наукової роботи та інтелектуальної власності ДОІППО Морозова Віра Валентинівна.

Протягом останніх двох років органи влади всіх рівнів надавали особливу увагу системі професійно-технічної освіти. На теперішній час якісне, практико-зорієнтоване навчання та підготовку висококваліфікованих спеціалістів за 283 професіями та спеціальностями здійснюють 59 професійно-технічні навчальні заклади області.

Для задоволення потреб ринку праці регіону в ПТНЗ області проводиться підготовка незайнятого населення за направленнями державної служби зайнятості та за рахунок фізичних і юридичних осіб. Щороку прийом слухачів цієї категорії становить близько 40% від загального прийому на навчання.

Дніпропетровщина є одними із найпотужніших центрів науки і освіти в Україні, про що свідчать 85 вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, в яких навчається 176 835 студентів. За підтримкою цих навчальних закладів організовано і проведено 7 наукових конференцій та шкіл за напрямками будівництва, транспортних, аерокосмічних проблем, інформаційних технологій, проблем теоретичної фізики, в яких взяли участь тисячі науковців з десятків країн світу.

Соціальний захист дітей пільгової категорії є пріоритетним в роботі органів всіх рівнів влади. Дніпропетровщина має одну з кращих баз в Україні для роботи з дітьми, що потребують соціального захисту, плідно діє 62 інтернатні заклади, з них 36 – обласного підпорядкування.

Наша область йде шляхом модернізації спеціальних закладів – створення навчально-реабілітаційних центрів, які відповідають вимогам навчання і реабілітації дітей з особливими освітніми потребами. Всього в області діє 6 навчально-реабілітаційних центрів, у яких виховуються понад 1000 дітей з вадами у розвитку.

Велика увага приділялась оздоровленню дітей та підлітків Дніпропетровщини. Влітку 2009 році різними формами відпочинку було охоплено 122265 дітей.

За останні роки спостерігається тенденція до покращення демографічної ситуації в нашій країні і зокрема в Дніпропетровській області. Збільшується кількість дітей, і відповідно розширюється і вдосконалюється система дошкільної, шкільної, профтехнічної, вищої і позашкільної освіти, щоб дати змогу для найкращого і всебічного розвитку сучасної української дитини, яка має отримати всі можливості для самореалізації у новому тисячолітті і піднятті нашої України на рівень провідних світових країн. І ми, як представники незалежної української влади, маємо зробити все можливе для реалізації цієї шляхетної мети.

Віктор СИЧЕНКО,
начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації,
Заслужений працівник освіти України.

РЕКТОРУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ М. І. РОМАНЕНКУ

Шановний Михайле Іллічу!

Прийміть щирі вітання з нагоди 70-річчя від дня заснування Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти!

Створення закладу відповідало потребі часу та сприяло забезпеченню гідних умов високопрофесійної підготовки й перепідготовки освітян України. Завдяки наполегливій праці кваліфікованого колективу в Дніпропетровському регіоні існує відома та глибоко поважна в Україні база підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Колектив Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти наочно демонструє вагомі досягнення освіти в інноваціях, технологіях і методиках навчання.

Запровадження інноваційних технологій в освіті, фундаментальна теоретична підготовка фахівців на базі інституту високо оцінюється українською спільнотою освітян.

70 років для освітянського колективу – це час зрілості й мудрості, невичерпного потенціалу творити й діяти.

Тож, разом із вітанням, прийміть побажання міцного здоров'я, життєвої наснаги та оптимізму, нових досягнень на педагогічній ниві, подальшої плідної роботи, невичерпної енергії і перемог.

Миру вам і добра! Нових звершень на благо рідної України!

З повагою та гордістю
за вас - начальник головного
управління освіти
і науки облдержадміністрації
В.В.СИЧЕНКО.

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: ІДЕЯ СОБОРНОСТІ

Історія становлення державності завжди складна і заплутана. Кожен народ пройшов довгий шлях з війнами, горем та втратами. Але історія українського народу найтяжча і найболючіша, адже збудована вона була на кістках тих, хто не жалів себе у боротьбі за соборність України.

Витоки Української державності беруть початок ще за часів Київської Русі. Важливу роль в цьому відіграли видатні київські князі Володимир Великий і Ярослав Мудрий, за яких і відбувся розквіт державності.

Володимир Великий (980–1015) – один з найяскравіших політичних діячів європейського масштабу. Він завершив тривалий процес формування території Київської держави: остаточно підкорив в'ятичів, радимичів, повернув Перемишль і Червенські міста, підпорядкував Закарпатську Русь і Тмутаракань. В 988 р. Володимир провів адміністративну реформу, знищивши сепаратизм племінної верхівки; зміцніла система державної влади не лише в центрі, але і на місцях. Київська Русь перетворилася в централізовану феодально–монархічну, найбільшу європейську державу. Володимир утвердив династичну ідею, за якою тільки його нащадки могли володіти Руською державою, яка на той час мала консолідуючу роль. Поділ держави на уділи сприяв зміцненню Русі.

За Володимира загалом завершився процес складання державної території, визначилися її кордони, що в цілому збігалися з етнічними рубежами східнослов'янської етнокультурної спільності. На сході Київська Русь сягала межиріччя Оки й Волги, на заході – Дністра, Карпат, Західного Бугу, Німану, Західної Двіни, на півночі – Чудського, Ладозького й Онезького озер, на півдні – Дону, Росі, Сули й Південного Бугу.

Роки князювання Володимира в Києві дехто з істориків називає богатирською добою в історії Київської Русі. Тоді успішно й швидко зводилася велична будова держави, творилася яскрава й самобутня культура її народу, а звитяжні успіхи руської зброї прославили країну на увесь середньовічний світ.

Разом з християнством на Україні з'явились перші школи. Про рівень навчання свідчить те, що з Володимирової школи вийшов митрополит Іларіон, який мав добру освіту, не поступаючись візантійській, та прославився як проповідник. Сам Володимир "любив слова книжні" – про що пише Нестор–літописець – та дав дітям добру освіту. При церквах і школах з'явились перші бібліотеки, в яких були книги переважно релігійного змісту.

Розвиток державності Київської Русі відбувався у двох напрямах: від системи управління, що випливала з військової організації, – до цивільних форм правління та від посилення централізму – до децентралізації. Основними елементами механізму політичної влади в Давньоруській державі були князь, боярська рада та віче (збори міського населення). Великий київський князь був головним носієм державної влади, гарантом функціонування всіх органів управління, репрезентантом країни на міжнародній арені, символом державної стабільності. У його руках було зосереджено всю повноту законодавчої, виконавчої, судової та військової влади. У своїй діяльності князь спирався на військову підтримку дружини та ідеологічну – церкви.

Певною мірою на політичні рішення князя впливали поради та підтримка боярської ради. Цей дорадчий орган походить від давньослов'янської ради старійшин. У разі відсутності князя або після його смерті рада ставала основним органом влади, у компетенції якої були не тільки питання внутрішньої та зовнішньої політики, а й обрання та встановлення влади наступного князя. Володіючи правом «вето», боярська рада неодноразово змінювала плани великих князів, чим підтверджувала на практиці реальність прав та автономію князівських васалів, з яких вона утворювалася.

Важливі громадські та державні справи вирішувало віче – народні збори дорослого чоловічого населення. Цей орган влади логічно продовжує слов'янську традицію племінних зборів. У добу посилення монархії та централізму віча занепали, а в період ослаблення князівської влади знову відродилися. В літописах перші згадки про них датуються 1016 р. (Новгород), 1068 р. (Київ), 1097 р. (Володимир–Волинський). Право скликати віче мали князь, митрополит або ж самі жителі міста. Віче мало досить широкі права: оголошувало війну і укладало мир, виганяло або ж запрошувало князя, розпоряджалося фінансовими та земельними ресурсами, усувало адміністрацію, чинило вічовий суд. Механізм прийняття рішень був гранично простим – голосування не проводилося, а підтримка або ж заперечення висловлювалися гучним криком. Володіючи правом затвердження важливих державних рішень, віче все ж мало обмежену самостійність і рідко виступало із законодавчими ініціативами.

Проте, можна сказати, що народне рішення про вихід з СРСР 1 грудня 1991 р. базувалося на тисячолітніх демократичних традиціях українського народу, які склалися ще за часів Київської Русі. Саме Україна, відмовившись брати участь у будь-яких державних утвореннях і структурах на зразок Радянського Союзу, стала чинником його кінця, перекресливши спроби реанімувати імперію. Україна безкровним способом виборола можливість іти власним еволюційним шляхом.

Катерина БІДЕНКО,
учениця ЗОШ № 1
м. Павлоград
Дніпропетровської обл.

ДЕСЯТЬ РОКІВ НАТХНЕННОЇ ПРАЦІ

Сучасна історія Перещепинського професійного ліцею починається в 1998 р., коли за ініціативи першого заступника Дніпропетровської облдержадміністрації Петра Сергійовича Кравченка на базі Перещепинського виробничого комбінату відкрито філію ПТУ № 72 для 83 учнів, які навчалися за трьома спеціальностями.
Вже в 1999 р. створено самостійне СПТУ № 92.
У 2003 р. ПТУ № 92 реорганізовано в Перещепинський професійний ліцей, при цьому зросла кількість спеціальностей, за якими готували фахівців, термін навчання (до 3 років) і контингент учнів (до 390 осіб).

Створити затишну сучасну атмосферу для «новонародженого» закладу допомагали: начальник ГУОН - у той час Володимир Григорович Долгополий і його заступник Віктор Михайлович Василиненко; провідні спеціалісти: Людмила Павлівна Боднар, Микола Миколайович Корнієнко; керівник будівельної групи ГУОН Анатолій Трусов; колеги - колективи ПТУ № 5, 6, 11, 24, будівельний ліцей, Дніпродзержинське вище професійне училище, ДНВЦ-2. Ось чому можна називати хрещеними батьками училища О.М. Чебанка, П.І. Данільченка, В.Д. Степаненка, В.А. Філя, В.І. Ненадовеча, В.М. Яблонську, Л.М. Кальницьку, М.П. Ревнивцева, В.М. Богдановича, Л.В. Кирейцева, В.М. Кривозуба.

Ліцей - це учні та майстри виробничого навчання, викладачі спецдисциплін та вихователі, бібліотекарі, бухгалтери, технічні працівники. Це особлива атмосфера спілкування та дорослішання. Це колектив однодумців, що постійно перебуває у творчому пошуку нових методик навчання та оригінальних технологій. Справжня берегиня ліцею протягом цих 10 років - неординарна особистість, надзвичайно працездатна й творча людина, щира й невгамовна, турботлива і зворушлива - директор Олена Олександрівна Вайло. Поруч з нею - віддані освіті і дітям помічники - заступники: О.В. Кононенко, В.М. Мельник, Н.В. Дмитренко, Т.П. Нестеренко.

Перещепинський ліцей може пишатися своїми досягненнями в будь-якому напрямку профтехосвіти. Але перемоги не бувають легкими. Всі вони здобуті справжньою працею душі та серця, умілими руками та інтелектом.

В роки становлення закладу педагоги-новатори створювали власні наочні навчальні посібники. У 2003 р. ліцей посів ІІ місце у Всеукраїнському конкурсі «Кращий кабінет з охорони праці». З 2004 р. заклад представлений на Міжнародній виставці «Сучасна освіта в Україні». Ліцей отримав почесне звання лауреата конкурсу АПН.

Учні виборюють призові місця на всеукраїнських та обласних олімпіадах: Ольга Пасічник (професія «Швачка-вишивальниця») нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України як переможець Всеукраїнського конкурсу творчих робіт учнів 10-11 класів ЗНЗ та ПТНЗ з теми «Мої права»; Михайло Лінько (професія «Слюсар з ремонту автомобілів») отримав диплом ІІ ступеня МОН України у конкурсі, оголошеному Радою Європи, «Європа в школі».

Добре себе зарекомендували молоді викладачі: Н.В. Дмитренко, Т.П. Нестеренко, В.Г. Просянко, Г.В. Просянко, І.І. Вороненко; майстри виробничого навчання М.Г. Іванова, С.О. Стратій, О.І. Курусь, А.М. Ларик, А.Г. Лаврик, Н.Л. Мальченко, В.Д. Коваленко, В.А. Кутовий, В.Г. Перепилиця. Саме на них покладаються надії у навчанні та вихованні молодого покоління.

У 2002 році на території ліцею встановлено пам'ятний знак вчителям-ветеранам, а через 3 роки висаджено Алею пам'яті, яку доглядають учні.

Один з пріоритетних напрямків - формування здорового способу життя. Вже вісім років ліцей є членом «Екологічної варти». Спортивний майданчик, стадіон, спортивна зала - все це до послуг молоді. Працюють секції з настільного тенісу, футболу, баскетболу, шахів, волейболу та міні-футболу, легкої та важкої атлетики.

Особлива турбота всього колективу - діти-сироти. Створюються необхідні умови для їхньої адаптації в ліцеї.

Всі люди повинні мати батьківський дім. Такою теплою оселею для наших вихованців став гуртожиток. У 2008 році він посів І місце в обласному конкурсі.

Робота з молоддю потребує адресної допомоги. Найкращими помічниками закладу є заступник голови обласної ради Іван Лазаренко, голова міської ради Микола Болоховець, голова піклувальної ради Олексій Годованик - начальник Перещепинського нафтогазового промислу.

Ліцею щастить на добрих людей. Депутат Верховної Ради М.П. Солощенко, вітаючи учнів з Новорічними та Різдвяними святами, подарував комп'ютерне обладнання. А скільки добрих справ зробили Н.О. Настека, Н.О. Самарська, приватні підприємці В.П. Коваленко, О.Д. Сачава, а також настоятель Свято-Духовського храму протоієрей Георгій Ханов! Неодноразово спонсором учнів-сиріт виступав заслужений працівник сільського господарства Микола Миколайович Сединов. Добрі друзі закладу - отаман самарського полку Запорізьких козаків В.Г. Бондаренко та Перещепинський кошовий отаман П.В. Даниленко. Саме вони організували екскурсії учнів ліцею історичними місцями України, зокрема - до Почаївської Лаври.

За 10 років випущено близько тисячі спеціалістів.

Дякуємо всім, хто допомагає нам і надихає на нові звершення й успіхи: начальнику головного управління освіти і науки облдержадміністрації В.В. Сиченку, заступнику начальника, керуючому системою ПТО та вищої школи А.Л. Демурі, начальнику відділу ПТО та ліцензування Г.І. Кузнецовій та багатьом іншим.

Колектив ліцею.

НАУКОВЦІ -

Сімдесятирічний шлях становлення, чисельних перебудов, пошуків – це історія розвитку Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (ДОІППО). Його діяльність сьогодні має характер проектування інноваційних освітніх процесів у регіональній системі освіти. Проекти, що ґрунтуються на конкретних моделях діяльності педагогів, завжди зорієнтовані на користувачів освітніх послуг інституту. Створена структура комунікації між ДОІППО та педагогами, яка враховує потреби різноманітних категорій вчителів та освітянських управлінців, – основа неперервної післядипломної педагогічної освіти.

Основні наукові проблеми, над якими працюють кафедри інституту:

- *розробка нових гуманістично-спрямованих моделей управлінської діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах (кафедра методології освіти і управління);*
- *підготовка педагогів до запровадження цілісної системи психолого-педагогічного супроводу особистості учня (кафедра психології та методики дошкільної і початкової освіти);*
- *впровадження інноваційних педагогічних технологій збереження здоров'я на засадах розвитку життєвих навичок (кафедра культури здоров'я);*
- *психолого-педагогічні умови запровадження комп'ютерних програм у практику роботи закладів освіти (кафедра інформатизації освіти);*
- *впровадження активних інноваційних технологій в умовах переходу загальноосвітньої середньої освіти на нову структуру і зміст навчання (кафедра теорії та методики освіти);*
- *розробка системи педагогічної корекції дітей з особливими освітніми потребами (кафедра науково-методичного супроводу освіти);*
- *впровадження інклюзивної освіти в навчальних закладах області (кафедра корекційної педагогіки).*

Науковий потенціал Інституту складають одинадцять професорів, п'ять докторів та п'ятдесят п'ять кандидатів наук. Серед них - відомий в Україні дослідник філософії освіти М.І. Романенко, доктор філософських наук, професор, ректор інституту; засновник національної мережі шкіл здоров'я В.В. Морозова, професор, проректор ДОІППО.

Актуальним для розвитку вітчизняної освіти є науково-теоретичні дослідження з філософії освітнього маркетингу Б.В. Братаніча, доктора філософських наук, декана факультету перепідготовки ДОІППО. Проблеми вивчення некомерційного освітнього маркетингу як засобу оптимізації управління і здійснення реформ в освітній сфері визначають коло інтересів науковця.

Вирішенню проблем сучасної школи щодо вдосконалення змісту освіти за рахунок включення науково обґрунтованої систе-

УГОДУ ПРОДОВЖЕНО

16 грудня відбулась колегія головного управління освіти і науки облдержадміністрації з питання "Про стан виконання Угоди між головним управлінням освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації та Дніпропетровським обкомом Профспілки працівників освіти і науки України на 2007-2009 роки". У заході взяли участь начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації В.В. Сиченко та голова обкому Профспілки працівників освіти і науки України Г.В. Бєлікова, керівники управлінь та відділів освіти, члени обкому профспілки працівників освіти і науки України тощо.

У доповіді начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Віктор Володимирович Сиченко підкреслив, що спільна робота головного управління освіти і науки облдержадміністрації, галузевого обласного комітету профспілки, органів виконавчої влади, депутатського корпусу, керівників установ і закладів освіти спрямована на проведення системних та комплексних реформ, спрямованих на досягнення європейських стандартів в освітній сфері.

У 2009 році збільшено розмір фінансового нормативу забезпеченості на одну дитину дошкільного віку з 5,0 до 5,6 тис. грн., на учня загальноосвітньої школи – з 4,0 до 4,8 тис. грн.

Обласною владою, виконавчими органами місцевого самоврядування протягом року проводилась відповідна робота щодо поповнення місцевих бюджетів.

Результатом цієї роботи є збільшення обсягів бюджетних призначень на освіту у порівнянні з розрахунковими показниками Міністерства фінансів України на 243,9 млн. грн.

За оперативними даними, обсяг бюджетних призначень галузі в 2009 році склав 2710,5 млн. грн., що більше у порівнянні з 2008 роком на 194,4 млн. грн. Понад 88,5% цих коштів було спрямовано на соціально-захищені статті.

Середня заробітна плата працівників галузі (без вищих навчальних закладів) на 1 жовтня 2009 року по установах та закладах освіти складає – 1521,7 грн. (на 1 січня 2009 року – 1439,3 грн.); педагогічних працівників –1900,1 грн. (на 1 січня 2009 року – 1806,3 грн).

Питання виплати заробітної плати з урахуванням її мінімального розміру, виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту," перебувають на постійному контролі обласної державної адміністрації.

Голова обкому Профспілки працівників освіти і науки України Г.В. Бєлікова акцентувала увагу присутніх на тому, що спільні зусилля сторін Угоди були спрямовані на дотримання трудових і соціально-економічних прав працівників галузі, студентів, що дозволило вирішити ряд важливих питань щодо збільшення розмірів посадових окладів у зв'язку із збільшенням розміру мінімальної заробітної плати; надання одноразової адресної грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю тощо. Голова обкому відзначила позитивний досвід в роботі головного управління освіти і науки та обкому Профспілки з укладання і реалізації Угоди, цілеспрямовану роботу та послідовні дії більшості управлінь (відділів) освіти і науки, районних, міських комітетів профспілок, профкомів закладів освіти для підвищення рівня колдоговірного регулювання трудових і соціально-економічних відносин, виконання Угоди, розширення конструктивного діалогу з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування для досягнення стабільного розвитку освіти.

Колегія головного управління освіти і науки, VIII пленум обкому Профспілки ухвалили інформацію про стан виконання положень Угоди між головним управлінням освіти і науки облдержадміністрації та обкомом Профспілки працівників освіти і науки України на 2007-2009 роки і запропонували продовжити дію Угоди на наступний рік.

Еліна ЗАРЖИЦЬКА.

ОСВІТЯНАМ

ми знань щодо здоров'я, здорового способу життя, впровадженню нових підходів, використанню найефективнішої світової педагогічної технології «освіта на основі розвитку життєвих навичок» присвячена науково-експериментальна діяльність кафедри культури здоров'я, зокрема напрацювання В.В. Морозової - завкафедри, В.О. Музирової - доцента кафедри. У рамках наукової проблеми кафедри виконуються дисертаційні дослідження Л.В. Лаврової, Н.М. Мікулак, В.А. Савченко, Ю.С. Хоменко.

Дослідженню проблем становлення позитивної Я-концепції присвячено наукові розвідки і практичні рекомендації С.Г. Крамаренко, кандидата педагогічних наук, завкафедри психології та методики дошкільної і початкової освіти та працівників кафедри - В.М. Кротенко, Л.Г. Тарабасової.

Питання дидактики сучасної школи активно досліджує Л.М. Зламанюк, кандидат педагогічних наук, завкафедри теорії та методики освіти. Соціокультурні аспекти трансформації змісту сучасної освіти - основа наукових досліджень О.Є. Висоцької, кандидата філософських наук, доцента кафедри теорії та методики освіти.

Проблеми управління сучасною школою, розробка нових управлінських технологій стали основою прикладних досліджень кандидатів педагогічних наук, доцентів кафедри методології освіти і управління Л.В. Вознюк, С.В. Майданенко, В.М. Швидуна. Проблеми дистанційного навчання складають основу наукових пошуків завлабораторії дистанційної освіти Л.М. Харлаш.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти здійснює керівництво науково-дослідною роботою 158 експериментальних навчальних закладів області. Із них: 122 - міських та 36 - сільських (6 дошкільних навчальних закладів, 102 СЗШ, 11 гімназій, 11 ліцеїв, 13 НВК, 2 НВО, колегіум, ПТНЗ, позашкільний навчальний заклад, Дніпропетровський педагогічний коледж, 7 навчально-реабілітаційних центрів - інтернати).

Рівень обласного експериментального навчального закладу мають 106 закладів.

П'ятдесят два навчальні заклади проводять наукові дослідження на всеукраїнському рівні і є базовими для Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України.

За проблемами наукових досліджень інститутом створені мережі експериментальних шкіл: *«Формування механізмів трансформації регіональної системи освіти на основі принципів випереджаючої освіти для сталого розвитку»; «Становлення позитивної Я-концепції особистості в умовах гуманізації освіти»; «Психолого-педагогічне проектування соціального розвитку особистості учнів»; «Педагогіка життєтворчості як стратегічна основа розвитку сучасної школи»; «Створення школи-родини в умовах формування української державності»; «Розробка моделі школи культури здоров'я в навчальних закладах України різних типів і рівнів акредитації»; «Апробація і впровадження нового змісту методів і педагогічних технологій програми розвитку дітей «Росток».*

Міністерство освіти і науки України наказом від 19.06.2009 р. № 537 надало Дніпропетровському обласному інституту післядипломної педагогічної освіти та 22 ЗНЗ області статус експериментальних навчальних закладів всеукраїнського рівня для розробки та експериментальної перевірки ефективності моделей загальноосвітніх шкіл випереджаючої освіти для сталого розвитку.

Науково-дослідна робота проводиться у співдружності з провідними науковими лабораторіями інститутів АПН України, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, з міжнародними проектами, започаткованими ЮНІСЕФ, ПРООН, ВООЗ, Європейською мережею шкіл сприяння здоров'ю, з вченими та вчителями Болгарії, Нідерландів, Канади, Німеччини, Росії, Словенії, США, Польщі, Швейцарії.

В інституті діє цілеспрямована система роботи з молодими науковцями. Серед них М.Є. Ватковська, завідувач лабораторією сільської школи. Метою її наукової праці є визначення сутності, особливостей, механізмів самореалізації особистості в освітньому просторі у контексті становлення «суспільства освіти». С.А. Довгаль вивчає питання інтеграції вітчизняної освіти до європейського простору. Ю.С. Хоменко досліджує проблему здоров'я як атрибуту цілісності особистості в освітньому процесі. Результатом такої діяльності є успішний захист дисертаційних досліджень А.А. Сергієнко, завідувача науково-дослідної лабораторії методики вивчення української мови і літератури («Організація групової навчальної діяльності школярів у процесі вивчення української літератури (9-11 класи)», В.М. Швидуна, доцента кафедри методології освіти і управління («Особливості педагогічних змін у діяльності загальноосвітніх шкіл України в 1917-1941 рр.»), В.М. Піщанської, співробітника науково-дослідного відділу креативної освіти та інновацій («Українська барокова ікона в художніх колекціях Дніпропетровщини: типологія та своєрідність»), М.О. Григорової, старшого викладача кафедри теорії та методики освіти («Антиоксидантна активність у різних тканинах щурів після тривалого впливу іонізуючої радіації та комплексу важких металів»).

Працівниками кафедри психології освіти (завідувач - С.Г. Крамаренко) розроблено наукові та організаційні основи роботи педагогічних колективів на завершальному етапі обласної науково-методичної проблеми «Педагогічні стратегії розвитку інноваційної особистості». На наступну п'ятирічку розроблено новий обласний проект «Креативна освіта для розвитку інноваційної особистості».

Ректор ДОІППО, професор, доктор філософських наук Михайло Ілліч Романенко у своєму вітанні до колег зазначив: "Шановні колеги! Ви – справжні професіонали справи, яку обрали в житті. Ви ставитесь до роботи сумлінно й демонструєте гарні результати. Я вдячний вам і пишаюсь тим, що мені випала честь керувати таким колективом".

Приєднуємось до привітань та побажаємо нашим науковцям нових успіхів!

Інформаційний прес-сектор ГУОН ОДА.

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА ВПЕВНЕНО ДОЛАЄ ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ ОСВІТИ

Політичні та соціально-економічні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, зумовили докорінну модернізацію структури освітньої галузі. Інноваційний шлях розвитку суспільства можливо забезпечити, лише сформувавши покоління людей, які і мислять, і діють по-інноваційному. Звідси – значна увага до загального розвитку особистості, її комунікативних здібностей, засвоєння знань, самостійності в прийнятті рішень, критичності та культури мислення, розвитку інформаційних і соціальних навичок.

Свої інноваційні педагогічні здобутки освітяни Дніпропетровщини презентували під час проведення Всеукраїнської виставки-презентації "Інноватика в освіті України".

Виставка проходила 2-4 грудня 2009 року на базі Київського Палацу спорту дітей та юнацтва під егідою Міністерства освіти і науки України, Академії педагогічних наук України та компанії "Виставковий Світ".

До участі у презентації головне управління освіти і науки облдержадміністрації запросило Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (ДОІППО), управління, відділи освіти міст та районів 62 середні загальноосвітні школи, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, 5 професійно-технічних навчальних заклади та Дніпропетровську державну медичну академію (наприклад, у порівнянні: Луганська область – 33 заклади; Миколаївська – 10; Запорізька – 8 тощо).

Головне управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації стало лауреатом у номінації "Активне сприяння інноваційному оновленню освіти України".

За розробку і впровадження інноваційних освітніх технологій усі учасники виставки-презентації отримали дипломи.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти став лауреатом у двох номінаціях: "Науковий супровід педагогічних інновацій в освіті" та "Інновації у створенні сучасних засобів навчання".

У номінації "Інноватика у загальній середній освіті" лауреатами стали управління освіти і науки Дніпродзержинської та Криворізької міських рад; відділи освіти Жовтоводської і Марганецької міських рад; відділи освіти Васильківської, Петриківської, Софіївської та Томаківської районних державних адміністрацій.

У номінації "Інноватика у загальній середній освіті" дипломантами стали: ліцей науково-інформаційних технологій № 2 м. Дніпродзержинськ; Жовтоводська середня загальноосвітня з профільними класами школа № 8; Криворізька спеціалізована школа I-III ступенів № 71; загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 м. Синельникове; Васильківська середня загальноосвітня школа № 1 ім. М.М.Коцюбинського.

У номінації "Інноватика в професійно-технічній освіті" дипломантом став Перещепинський професійний ліцей Новомосковського району.

За особистий внесок у розвиток освітніх інновацій почесними дипломами відзначено 9 дніпропетровських освітян, серед них: начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Віктор Володимирович Сиченко, ректор ДОІППО Михайло Ілліч Романенко; проректор з наукової роботи та інтелектуальної власності ДОІППО Віра Валентинівна Морозова, начальник управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради Сергій Юрійович Кислов; начальник відділу освіти виконкому Жовтоводської міської ради Олена Іванівна Малоок тощо.

Подяку від Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України за плідну організаторську роботу по розвитку і упровадженню освітніх інновацій отримали: начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Віктор Володимирович Сиченко, ректор ДОІППО Михайло Ілліч Романенко та проректор з наукової роботи та інтелектуальної власності ДОІППО Віра Валентинівна Морозова.

Засвідчуємо освітянам-переможцям глибоку повагу за творчу, самовіддану працю. Зичимо їм добра, благополуччя, невичерпних сил, натхнення і вагомих науково-педагогічних здобутків.

Еліна ЗАРЖИЦЬКА.

· НОВІ ВИДАННЯ

СТОРІНКАМИ 110-РІЧНОЇ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ГІРНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ

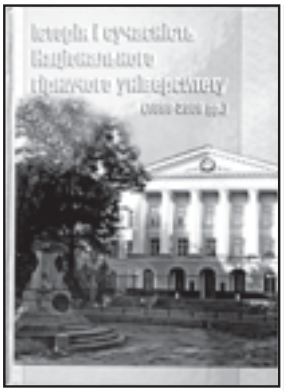

Презентація книги „Історія і сучасність Національного гірничого університету (1899-2009 р.)", яка відбулась у стінах цього ВНЗ, зібрала знаних науковців та краєзнавців Придніпров'я.

У монографії за редакцією професора Ганни Швидько на основі значного масиву архівних та опублікованих історичних джерел досліджено причини появи, процес становлення та розвиток першого на Придніпров'ї вищого навчального закладу, формування наукових шкіл, діяльність видатних вчених та випускників Національного гірничого університету, їх внесок у розвиток народного господарства країни, передусім, гірничодобувної та металургійної промисловості.

Як зазначив у своїй промові ректор НГУ, академік НАН України Геннадій Півняк, монографія, присвячена 110-річчю Національного гірничого університету, явила собою особливу знакову подію в культурологічному житті міста. Кожен з авторів цієї книги доклав чимало зусиль для її створення, зібрання рідкісного історичного матеріалу. Завдяки цьому читати монографію не просто корисно, а захоплююче.

Авторський колектив названої фундаментальної праці було нагороджено подяками ректора НГУ. На презентації свої відгуки щодо видання висловили завідувач краєзнавчого відділу Дніпропетровської обласної наукової бібліотеки Ірина Голуб, професори Дніпропетровського національного університету ім.О.Гончара Ірина Ковальова та Варфоломій Савчук, який, зокрема, виступив рецензентом монографії. Кожен відзначав неординарність книги, адже, щоб зібрати 110-річну історію в одну книгу, потрібен високий професіоналізм науковців.

Професор НГУ Микола Біліченко зазначив, що, незважаючи на те, що великий відрізок історії творився за 30-річної діяльності його проректором, - читав книгу з відчуттям новизни. А деякі факти навіть Миколі Яковичу відкрилися яскравіше.

Безумовно, кафедра історії та політичної теорії НГУ на чолі з професором Віктором Пушкіним виконала великий пласт роботи. В „Історії і сучасності Національного гірничого університету" згадано ім'я кожного, чия праця слугувала розквіту НГУ. Також у книзі можна знайти додатки ексклюзивних документів вищого навчального закладу різних часів, дізнатись про цікаві факти зі студентського життя. І, якщо вже розглядати монографію історії НГУ у порівняні з попередніми, остання найбільш широко і в той же час лаконічно висвітлює життя першого вищого закладу Дніпропетровщини.

Інформаційно-аналітичний центр НГУ.

· ВІД СІЧЕСЛАВСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА ФУНДАЦІЇ БАГРЯНОГО

ЗВІТ ДЛЯ ІСТОРІЇ ВАСИЛЯ ГРИШКА

ВІД УПОРЯДНИКА

Початок мого спілкування з Василем Гришком припадає на ранні 1990-ті, коли я, після проголошення Україною незалежності, з ініціативи Фундації ім. І. Багряного приїхав до США редагувати газету «Українські вісті». А що це було видання, з яким тісно пов'язано творчу долю Василя Гришка, то я, звісно, не міг не «зачепитися» за ім'я цього талановитого прозаїка, науковця, поета, але насамперед — блискучого публіциста.

Це другий том праць відомого публіциста й дослідника. Перший вийшов друком завдяки Фундації ім. І. Багряного у видавництві «Смолоскип» ще 1999 року. Варто зазначити, що автор волів сам упорядкувати і підготувати до друку наступний том своїх праць, але стан здоров'я завадив йому зробити це самотужки. Отож майже десятиліття, попри готовність Фундації ім. І. Багряного спонсорувати видання, другий том залишався невпорядкованим і невиданим. І тільки завдяки наполегливості дружини Василя Гришка — пані Галини, завдяки її відчайдушним організаційним зусиллям цю працю було завершено. На жаль, сам Василь Гришко, який не один рік змагався з важкою хворобою, 12 жовтня 2008 року відійшов у вічність. Утім, залишилися його книжки, видані в різних країнах світу, залишилась в анналах науки дисертація доктора філософії Василя Гришка, залишилися глибокі дослідження і статті — зразки блискучої публіцистики.

До другого тому ввійшли праці, написані автором упродовж 1950-1980-х років. Усі вони друкувалися в газетах чи видавалися окремими брошурами на Заході, але в Україні (за винятком кількох, уміщених у збірнику «Наша боротьба та наші позиції»,

Про автора. **Василь Іванович ГРИШКО** — відомий політичний діяч і талановитий публіцист, дослідник літератури і літературний критик та есеїст — в 1930-х рр. починав у Харкові свій шлях у літературу книжкою повістей, але як радянський письменник він «не збувся», бо шлях той прослався йому через тюрми й колимську каторгу, що зробили його — молодого політв'язня — політично активним політемігрантом.

Перебуваючи в 1945-1949 рр. у Німеччині, В. Гришко активно працював у розбудові та пресі АБН, в газеті «Українська трибуна», як член Політради ЗЧ ОУН, а потім разом з І. Багряним — в «Українських вістях», ставши там провідним публіцистом УРДП.

У США В. Гришко був одним з перших творців ДОБРУСу, головним редактором газети «Український Прометей», Головою УРДП, став доктором філософії. Працюючи політичним коментатором на Радіо «Свобода», написав і передав в ефір понад тисячу коментарів на національно-політичні теми.

Вміщені в цьому томі публіцистичні статті — це відбитки поточної історії того часу, в якому автор жив і був активним учасником ідейного життя свого народу — на Батьківщині і в українській західній діаспорі. В його працях висловлюються думки з приводу подій, що стосуються українського загальнонаціонального життя. Автор і на чужині в центрі своєї уваги публіциста тримав, передусім, проблематику свого народу в Україні.

Передмова та упорядкування Сергія Козака. Видання цієї книги здійснене завдяки фінансовому сприянню Фундації ім. Івана Багряного (США).

і тих, які присвячено темі Голодомору) дотепер не публікувалися. За словами Василя Гришка, це відбитки тієї історії часу, коли автор був активним учасником ідейного життя свого народу, — як в Україні, так і в українській західній діаспорі, тобто за межами Батьківщини. Хоча всі ці праці написані поза Україною, та йдеться в них про події і думки з приводу тих подій, що стосуються українського загальнонаціонального життя, яким автор жив і на чужині, — як діяльний учасник політичної еміграції, голова УРДП, коментатор радіо «Свобода», як головний редактор «Українського Прометея», автор і член редколегії «Українських вістей»…

Завжди — і як публіцист, і як ідейно-політичний діяч — він мав на думці передусім проблеми українського народу на Батьківщині. Василь Гришко вважав ці свої твори за «звіт для історії». У другому томі вони розташовані у хронологічному порядку — відповідно до появи друком у поточних виданнях (окрім праць про Голодомор 1932-1933 рр., зібраних в окремому розділі).

Василь Гришко привернув увагу — насамперед самих українців — до низки важливих проблем, зокрема до нашої національної дійсності в українській «межовій ситуації». Під нею автор розумів вирішальне історичне випробування національної вартості українського народу на межі його національного «бути чи не бути» в умовах тотальної русифікації. Тоді ж, у 1970-х, наголошував на потребі звільнитися від будь-яких ілюзій щодо зовнішнього світу й на власній відповідальності за національне «бути чи не бути». Задовго до незалежності України публіцист збагатив дослідницько-інформаційний простір такими проблемами, як можливість «демократизації СРСР» і «суверенізації України включно з її фактичним усамостійненням через реалізацію права на вихід із СРСР» (див.: Гришко В. Час на перегляд і час на зміни. Україна і ми в межовій ситуації 70-х років, 1974).

Вражає далекоглядність Гришка і його однодумців, які понад півстоліття тому бачили приреченість і неминучий крах російської імперії — СРСР. Не кажучи про те, що саме Василь Гришко одним із перших розповів світові про Голодомор 1932-1933 рр. (праці «Замах на життя нації», «Москва сльозам не вірить», включно з англомовною «Український голокост»). Так Гришко допоміг нам зробити надзвичайно важливий крок в осмисленні цієї трагедії як геноциду української нації. Сам переживши голод, талановитий публіцист після глибокого аналізу, підпертого документами й свідченнями людей, показав, що причиною Голодомору 1933-го насправді була не колективізація, а реакція Москви на бурхливе українське відродження.

Публіцистика Василя Гришка — чи не першого послідовника Івана Багряного — вирізняється глибокою реалістичністю окреслених автором способів розв'язання «української проблеми». Багатоаспектну Гришкову публіцистичну спадщину оперто на ґрунтовну дослідницьку базу, на життєвий досвід, якого пан Василь набув, подолавши шлях, як сам це не раз означував, «навколо світу»: від Яготинської школи на Полтавщині (нині — Київщина) до Вашингтонського університету у США, де було захищено докторську дисертацію. Шлях цей проліг через роки тюрем і колимської каторги, які зробили його політв'язнем, а згодом — активним політемігрантом на Заході.

Починаючи з повоєнних років В. Гришко вів політичну діяльність і творив на Заході. Саме в тому й полягала (насамперед у совєтський період) одна з головних переваг праць Гришка (як і більшості діаспорних досліджень), що писалися на Заході, де ніколи не переривалася нитка наукового вивчення справді української історії, а дослідники мали змогу користуватися величезним масивом документів. Зразки багатьох із них, над якими свого часу працював В. Гришко, мені довелося гортати в бібліотеці публіциста в його затишному будинку у Флориді. Це й загальні джерела, і документальні свідчення осіб, зокрема записані представниками спеціальних комісій Конгресу США, тощо.

Важливою прикметою є те, що всі вміщені тут праці написано і видрукувано ще тоді, коли тоталітарний совєтський режим лицемірно приховував і заперечував факти своїх злочинів проти українського народу. Правдиві, глибоко аргументовані праці Гришка, зокрема й уміщені в цьому томі, допомогли розкрити перед світом злочини Москви.

Коли я вишукував і впорядковував матеріали другого тому, Василь Гришко хоча й не міг за станом здоров'я робити це сам, та був поруч і охоче ділився зі мною фактами своєї біографії, як і життя свого покоління. Під час цих розмов відчувалося: багато що лишилося у планах дослідника, чимало ще недописано. Та й із довершеного ще не все опубліковано в Україні. Приміром, досі не перекладено англомовної наукової праці В. Гришка про М. В. Гоголя. Окремий масив творчості письменника становлять його політичні коментарі (під псевдонімом Віктор Гринько) під час праці (1969-1979) на радіо «Свобода» у Мюнхені, а згодом — у Нью-Йорку (переважна їх більшість друкувалася на шпальтах «Українських вістей»). Варті уваги і й ті його статті, які публікувалися в «Українському Прометеї» (цю газету в 1950-х видавали в Детройті). А ще Василь Гришко плекав надію, що середовище Фундації ім. І. Багряного, яке так багато робить для розвитку національної культури, колись подарує читачеві в Україні й збірку віршів одного з найтонших ліриків української еміграційної поезії — Петра Карпенка-Криниці з його, Гришковою, ґрунтовною розвідкою про цю творчу особистість — «Поет, живцем похований»…

Спливає час покоління Василя Гришка — покоління повоєнної політичної еміграції. Та пережите й написане цим поколінням назавжди залишиться в українській історії. Публіцистика Василя Гришка — яскраве свідчення цього.

Сергій КОЗАК.

· ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Сергій БУРЛАКОВ

СПІВМІРНІСТЬ

Безодня між сузір'ям і суцвіттям,
Між зав'яззю
І мерехтінням зір,
Та хто ж їх пов'язав космічним вітром,
Летючим світлом невловимих мір.
О Розуму провісного сумління!
Зізнайсь, яких іще чекати благ?
Бо нам понині не стачає вміння
Озватися до вічних рівноваг,
Пізнать, що загадковий відсвіт горній
Є адекватним діянню внизу.
І цвіт наш - вияв світових гармоній -
Сповна ввібрав божественну красу.
І нам її судилось шанувати,
І відчувать душею повсякчас,
Щоб не порвались піднебесні ванти,
Зв'язок зірчастий на землі не згас.

Оксана МАКОВЕЦЬ

У ТІНЯХ ВІВТАРІВ

(Цей вірш, наче переспів почувань, «народився» після прочитання роману американської письменниці Колін Маккалоу "Ті, що співають у тернях".)

В церковній тиші моляться іконам.
Там тіні мерехтять з лампад і свіч.
Лики святих, відомі й невідомі,
Оживші погляди німих облич.

А під склепінням храмовим таємно
Снують, немовби привиди сумні,
Душі людей, давно колись померлих,
Наважившись відвідати живих.

І спокій вівтарний, і святі лики
У тінях, мов єднання поколінь.
Хтось молиться, звертаючись до Бога,
У піраміді храмових склепінь.

В церковній тиші моляться ікони,
Ввібравши погляди живих облич.
Лики святих, відомі й невідомі,
І безконечні тіні непогасних свіч.

· НАШ ВЕРНІСАЖ

З доробку Геннадія ОСТАНІНА.

Василь ПЕРЕТЯТЬКО

СОКІЛ ВЕСЕЛОЇ ДОЛИНИ

Ріпак так цвів, ніби майстриня ткаля вишивала жовте полотно на жовтому полі. Ріпакове поле - праворуч, ліворуч - ячмінь. А прямо поле пшениці. Безоста пшениця. Стоїть, як дзвін, як мільйон свічок, набирає сили колос. Ось ген там, за пшеницями, було село. Село з поетичною назвою Весела Долина. Їдемо, глянемо, кажу я, фермеру. Миколі Шапошнику, голові Дніпропетровської асоціації фермерів і приватних землевласників.

Степова дорога. Хто не їздив степовою дорогою, той не знає, що таке Україна, що таке наш український степ. Краще іти босоніж степом, ніж їхати. Та всеодно бачиш стільки див на нашій землі, що в жодному підручнику ботаніки не знайдеш подібних гербаріїв. Тут, в степу, енциклопедія людської душі. А пахощі, настояні на хлібних полях і степових квітах, б'ють у голову, як та оковита, настояна на травах степових, де запах звіробою і чебрецю, деревію і полину - все це єднає подих степового вітру, який лоскоче груди, і серце п'є той нектар, що і заплющують очі.

І радіє душа. І коли б не земні клопоти, то подумав би: оце він і є, а, може, і є, Бог його знає, справжній рай, рай на нашій українській землі. Так би воно й було, певно, аби ми любили себе, любили свою землю.

- А ріпаку по саму ріпицю, - проривається у мене.

- Сіємо найбільше в Європі.

- Вигідно? - питаю.

- Сьогодні вигідно. Але рушимо сівозміни, виснажуємо землю, п'ємо кров із землі, як вампіри, - із серцем каже Микола.

Аж бач, заєць дорогу перебіг.

- На вдачу, - жартує фермер. - Їх тут розвелося чимало. Пощастить, куріпок і перепелів побачимо. А то красунчиків фазанів, - додає господар і продовжує: - На щастя, коштів на гербіциди немає. То й веселіше природі.

- А взагалі можна обходитися без хімії. Чорноземи родючі, мають високий вміст гумусу, - філософствую я біля Миколи.

- В принципі, можна, вже роками ми не вносимо органічних добрив. Худоба пішла під ніж. А мінеральні добрива - те що і дорогі, проте не підвищують родючість ґрунту, його структуру. Міндобрива впливають тільки на формування врожаю. І добре, коли маємо не генетично модифіковане насіння зернових культур. То можна одержати непогані врожаї.

Зупинилися край поля. Внизу - засохлі верби, блищить дзеркало забутого ставка.

Аж злітає з верби сокіл і летить на ставом, у небо.

- Дивись, дивись, - вигукую. - Сокіл-сапсан! Стереже степ, стереже!

- Он там, під тою вербою, була наша хата, - каже Микола.

Вузька дорога понад ставом вивели нас на другу половину степових гонів. А Весела Долина полишилась позаду - з засохлими деревами, засміченим ставом, засохлим очеретом. І став той здавався мені заповненим людськими слізьми за своєю малою батьківщиною. І таких сіл в Україні з кожним роком більше і більше, більше і більше.

- І чи зупинимось? - це я вже питаю Миколу.

- Певно, не зупинимось, - говорить фермер. - Слова про відродження села, всілякі соціальні програми - як насмішка над селянами. Аби ж приїхали сюди та подивилися ті, хто креслить ті програми у кабінеті на всіляких пагорбах і тут і там. Щороку у нас в області проходить День поля, всеукраїнський день поля, який організовує корпорація "Агросоюз" разом з Міністерством агрополітики. У селі Майському Синельниківського району виставляється сільськогосподарська техніка. На день поля з'їжджаються спеціалісти з усієї країни, з сусідніх держав, іноземці. Вони диву даються, що ми маємо таку техніку. І маємо такі мізерні врожаї. Нові технології просуваються як мокре горить. А новітньої техніки 15-20 відсотків. Остання морально застаріла. В аграрний сектор треба вкладати мільярдні кошти щорічно. Аби обновити машинно-тракторний парк. Нова техніка вивільняє сотні людей в селі, куди їм іти: пити горілку, записуватись у грабіжники, у місто, поповнюючи ряди безробітних. Адже взято напрямок на розвиток велико-товарних господарств, які мають по 5, по 10, по 10, по 30 тисяч гектарів землі. Куди ж діватися бідному фермеру з його 100 чи 300 гектарами? Коли держава звертає увагу тільки на великі господарства.

- А що ж тоді робить Асоціація фермерів, яку ви очолюєте? - запитую і продовжую: - Фермери у Західній Європі круто розмовляють із владою, вимагаючи і підвищення цін, і стабільності. І це при тому, що вони в десятки разів одержують більше дотацій, ніж український селянин.

- Справді, в нас в Україні понад 40 тисяч фермерів. Я не говорю про приватних землевласників. Це вони годують людей, їх частка помітна у загальному виробництві. Взагалі присадибні ділянки дають від 70 до 90 відсотків товарної продукції. А іще відбудуться значні зміни із вступом у Світову організацію торгівлі. Асоціація організовує фермерів на акції протесту, готуємо відповідні документи, проводимо з'їзди, на яких присутні перші особи держави. Всі клянуться у вірності селу на трибуні. Тільки з трибуни і в буфет - сто грамів коньяку і бутерброд - і вже більше не відкриває рот про село, не говорячи про реальні закони і діла. А Верховна Рада взагалі забула про село, там нікому лобіювати інтереси селян. Там рвуть сорочки за владу. Хто пояснить, чим керувалися ті, хто підписував документи про поставку в Україну майже 4 мільйонів тонн м'яса. Це дворічний запас. І везуть в Україну непотріб - ратиці, хвости та вуха, кишки та обріз. Та мали б якусь гордість національну! Нам належить їсти власне м'ясо, сало, ковбаси та дбати про національний розвиток тваринництва. А у нас молоко не відповідає світовим стандартам. І через п'ять років, як доживемо, подивимося, куди будуть діватися селяни свою продукцію із

присадибних ділянок. Село - не просто бізнес. Треба затямити: село - це люди насамперед, це духовна колиска нації. І знищення його веде не просто до зубожіння, а втрати суверенітету, втрати незалежності.

Біля джерел фермерського руху в Україні стояв фронтовик Михайло Наєнко. Він багато зробив для того, щоб селяни одержали землю. Та то тільки помазали по губах салом. Фермерські землі розпаювали, тепер тягають по судах фермерів, бояться, не дай, Боже, селянин забагатіє та скрутить дулю місцевій владі, і не тільки місцевій. Бо з заможним говорити нелегко, заможний платить податки і утримує тих, хто протирає штани на так званій державній службі. Однак слід відзначити, що селянину не відмовляють у його умовах, погоджуються з його пропозиціями про вдосконалення життя на селі. Однак не приймають ні законів, ні рішучих дій. В тому ж Земельному питанні в аграрній реформі нагромадилося стільки невирішених проблем що дай Боже їх вирішити у цьому сторіччі. А влада хоче бачити не селянина-господаря, а кріпака, який на свій мізерний земельний пай, який склав 140 гривень за гектар, може повечеряти. Ну, де ви, думаєте, можна повечеряти за 140 гривень - у Верховній Раді, чи купити гостинців в Управлінні земельних ресурсів. І сміх, я гріх.

- А японські молоковози нас не врятують? - запитую Миколу.

Він мовчки глянув на мене і повернув на механізований тік.

- Врятуємо, - сказав він, сидячи за столом біля току, де зберігалося зерно, - тільки ми самі себе врятуємо. І, схоже, що скоро грім гримне. Може, дехто не встигне й перехреститися.

- А чому ви не ремонтуєте цей механізований тік?

- А навіщо? - говорить Микола. - Привид бродить по Україні, рейдерський. Гірше комунізму. Прийдуть і куплять.

- Так це ж дорого, мільйони…

- Та що для них 2, 3, 5, 10, 20 мільйонів? Скуплять все. І будемо ми у рабстві. Хоч по суті новітня влада наплодила нових феодалів, які мають власні річки і озера, ліси і мисливські угіддя, табуни коней, отари овець. І так, чого не дозволяли жодні багатії в жодній країні світу. Ось чому треба бити на сполох і в селі, і в місті, у суспільстві. І не рекламувати у засобах масової інформації ні пиво, ні ліки, ні горілку, ні сигарети, а рекламувати добро, а не насилля. Золотий божок затьмарив очі не тільки можновладцям, а і тим, хто під прапором інвестора прийшов у село обідрати селян.

- Невесело, - кажу я.

- А весело не скоро буде, - говорить Микола. - Треба вирішувати проблему диверсифікації сільськогосподарського виробництва, організації обслуговуючих кооперативів. Наприклад, ви маєте кролів. Забили з десяток. Куди ви їх дінете? Полишили собі три, а куди сім? Куди діти шкурки? Раніше була сільська кооперація, До речі, вчення про кооперацію російського економіста Олександра Чанова взяла на озброєння Західна Європа. А ми все шукаємо велосипед у кущах. У нас думають не як заробити, а як обдурити. А треба, аби всі учасники в аграрному бізнесі мали свій зиск, свою вигоду, як мовиться, свій інтерес. І це здійснювалося прозоро і справедливо. Хіба можна в селянина купляти літр молока за одну гривню? Вода дорожча за будь-яке пійло з так званих розчинників, у кільканадцять разів дорожче. А наші українські продукти йдуть за безцінь. Тож за які кошти селянин придбає новітню техніку? І які відсотки має сплачувати за кабальницькі кредити? Паритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію обумовлює зубожіння селян, здирництво. Тому й вимирають села.

- Але ж існує державний фонд підтримки фермерських господарств?

- Так, існує. Очолює цей фонд у нас досвідчена Людмила Гонтова. Кошти, які має державний фонд, не можуть, звичайно, задовольнити запити фермерів. Однак його послугами користуються сотні фермерів на пільгових умова. Але, хочу підкреслити, що справжній селянин ніколи не стане мільйонером на цій землі, як ті, хто прийшов на землю як завойовник з мішком грошей, аби взяти ще три. І селяни полишаються одвічно одуреними з року в рік. А в засобах масової інформації ми чуємо про високі врожаї із року в рік. Ми повинні відверто сказати, що наші вчені вже розробили програму до 15 року, аби мати 80 мільйонів тонн зерна щорічно. І це реально. Більше того, 90 і 100 мільйонів може стати нормою для України при скороченні посівних площ. Європа розорана на 35 відсотків, а Україна - на 90. Ми - вороги самі собі. Де наші луки, де наші корови? Дехто думає, що Україну врятують кури, вони зараз займають 60 відсотків у споживанні м'яса. Не будемо сьогодні говорити про його якість. Це окрема тема. Головне завдання полягає в тому, щоб селянин мав не просто обігові кошти і пільгові кредити, а взагалі його б звільнили бодай би на три роки від податків - і український селянин завалив би Європу найкращою продукцією. А так веземо м'ясо з Бразилії і Аргентини, фрукти і овочі з Близького Сходу, з Європи, яблука з Польщі. Схаменіться, хлопці, бо точно виростуть роги, коли будемо їсти, не знаючи що.

Ми вертаємо на центральну садибу фермерського господарства Миколи Шапошника. Як не дивно, господарство він назвав Весела Долина. Заходимо в кабінет. У кутку пшеничний сніп, перв'язаний стрічкою, книга Михайла Саєнка "На своїй землі" і друга книга - "Кому тримати відповідь". На чільному місці сокіл-сапсан, цар українського степу, сидить, як живий. І я подумав: Микола Шапошник схожий на цього сокола. Хтось вдало знайшов подарунок для відважного степовика. А в кабінеті - кондиціонер, бачу - на столі і Біблія, відкритий щоденник, комп'ютер, сучасний телевізор. Словом, Європа. І мені подумалось: Микола Шапошник - останній сокіл Веселої Долини. І є ще в Україні ті соколи, які здатні дати життя українському селу. І сьогодні вони б'ють на сполох, б'ють у дзвони на всіх трибунах, аби їх почули і зрозуміли, зрозуміли серцем, що Україна без села не має майбутнього. І в степах українських має господарювати справжній цар-господар-селянин. А у небі - сокіл-сапсан, а степова Україна - Весела Долина і в назві фермерського господарства Миколи Шапошника, і в кожній оселі, і в кожному окрайці хліба на нашім столі. І не полетить сокіл у чужі краї, а житиме тут, у степу, у козацькому краї - Томаківщині, звідки для Миколи Шапошника бере початок Україна. І вся планета!

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Юрій ЗАВГОРОДНІЙ

***

гримить над степом
і до себе зове
а хмари такі навіжені
що гримить звідусіль сливе
степ ізнову стає зеленим
сон чи мара
чи прокинувся біль у генах
чи просто пора
степ зросити рудою із вени
далеч гримить і до себе вабить
а поруч голосно
кумкають жаби
і змокрілі від крику за спрагло
просять дощу
наче або й насправді
того не почую
під парасолем у чорнім плащу
вже під зорями сам шпацирую
сам
бо зневажений тими всіма
хто на різних узбіччях
хто як жаби в болотянім
затишку
вічно ховають у рясці свої
обличчя
і залишаються в залишку…
як же вони на всеньку округу
викрикують іноді радість
у смерках затято -
лине крекіт з болота до лугу
що все-таки їх записали
нехай і в остаток
що їх ще не брали
на першу чи другу страву
що їм пожити дозволили навіть
до завтра…
пусте
що із того вітер і дощ на славу
вже змітають змивають
усе що варте
їхніх пісень стоголосих -
я вперто шукаю своїх
я вперто шукаю Майдан
де весною буяла
засніжена осінь
я вперто іду до тепла
крізь дощі крізь туман
іду до прапорів єдвабних…
вже й не чую що десь
за моїми плечима
ще кумкають жаби…
за моїми плечима десь…
я іду бо впертий насправді
за моїми плечима степ
і пісня одвічної правди…
помпезні слова
і постава така героїчна
що стікає поволі сльоза
і хапає за серце відчай…
він мабуть над степом
гримить
в коротку і болісну мить…

***

вже гусне в синіх сутінках
вино
загасили разом сонячні
розмови
і мовчки прочиняє ніч
вікно
і наші душі кличе степ
як Всесвіт
до онови

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Ніна ХІЛЬ

АНТАРКТИДА

Після проголошення незалежності України Великобританія передала їй станцію «Фарадей», котру перейменовано в станцію «Академік Вернадський».

В Антарктиді завія така, що аж неба сяга.
Ще й на всьому живому стократ холодів обручі.
В Антарктиді навічно ясніє нейтральна сага,
Там навік від земних теплих твердей забуто ключі.

Осіянні й безмовні оті титанічні труди.
Там із снігу скляного міста, а палаци — з льодів.
Ті сніги кольорові — од місяця, сонця й води.
Як і мох на камінні віддалених райських садів.

Там весну сповіщають безмовністю тисячі літ.
І вона повертається вдихом, ударом в упор.
Це боги, сміючись, з піднебесся приносять їй цвіт
Антарктичних квіток — із льодів незвичайний узор.

Діамантові стіни, притулок для птиць і завій,
Тут зімкнулись, щоб спокій одвічний не втік врізнобіч.
Та в навушниках шерехи сон проганяють із вій.
Бо мовчання — то тільки чертоги призначених стріч.

Раптом вибухне тиша від шуму. Й одразу вляга…
У мерзлотнім краю — слід не вперше людської ноги.
Ось для того й залишена всенька нейтральна сага.
Щоби вільні країни тут рівними стрітись змогли.

* * *

Пробачте мені, всі померлі жінки України.
Є пам'ять незгасна про вас, та народу все гірше.
На рідному полі зберу колосочки уклінно
Й вінок сотворю із пшениці та пізнього вірша.
Пробачте мені… Мов падіння, свій рух відчуваю
В пекельний ваш ад материнський у роки тридцяті…
О Боже, віднадь яничар од нового врожаю,
Щоб знов на очах не вмирали ні діти, ні мати.
Круті ж лиходії рядами заходять у храми,
Перед аналоєм тримають свічки, мов нагани.
Хто бачить їх морди, вгодовані й непокаянні,
Той щиро дивується їхній молитві-омані.
Що, знову історія бгає за спину гарапник?
Й на відкуп таким віддає нових днів перспективу?
Навіщо ж тоді в віршах ставити коми і крапки —
Хай вітер змете їх, неначе історії мливо…
Пробачте мені, всі померлі жінки України.
Є пам'ять незгасна про вас, та народу все гірше.
На рідному полі зберу колосочки уклінно
Й вінок сотворю із пшениці та пізнього вірша.

* * *

Ми, вкраїнці, мов сад.
Нас рубають під корінь…
То невже нас не буде колись на землі?
І чому кожен з нас і сьогодні бадьорий
В невечірній і не розсвітаючій млі…
П'єм наливку… і цілимось кісткою з вишні
У того, чий портрет уцілів з Колими.
Ми на диво спокійні-тварини дводишні,
Нам не жаль тих страждальців дурних,
то — не ми.
Нас ганяють й тепер, ніби кульки, лузою…
Той автобус кружляв за наказом, ти ж знав -
З козаків під час виборів впав в купу гною…
Ти чому за народ свій не голосував?
Розумію, у тебе один заповіт - хата скраю.
Бо в кріпацтві торохнув твого прадідка
Пан по тімені, де «оселедця» немає,
І затиснув в вельможній руці повідка.
Озирнися навкруг - незалежна Вкраїна…
Тільки треба, щоб ти їй, як син, допоміг.
Знай, не йде козаку бути із пластеліна,
Згадай предків своїх вировий кровобіг…

* * *

Перший раз до школи я ішла,
Вересень проводив, наче тато.
Та ще від подвір'їв півсела,
Кожен прагнув миле щось сказати.
Хтось хвалив біленький фартушок.
Хтось дивився новесенький
портфелик.
У цю мить на васильків жмуток
Сів сріблястий і тремкий метелик…
До самої школи не злітав:
Дивувавсь на квіти вересневі
Та на мій коричневий рукав…
А тоді майнув десь за дерева.
Я погналась швидко в парк за ним,
Ніби за дитинством, що втікало.
Де ти, де ти, срібний побратим?
Чом тоді тебе я не здогнала?..
Знов звучать у школі голоси.
Знов пора видзвонює черлена.
Через двері спогадів мій син
Їх приносить радісно до мене.

* * *

Неопалима купина
Зненацька вибухне руйнівно
Вогнем, якого глибина
Для всіх є дивом безсумнівним.

Іще жива моя Вкраїна.
Та вже не вірить в переміни.

Хтось хоче, щоб зійшла на дно.
А ми стаємо розумніші.
У долю віримо, в одно:
Горить вогонь — нема сильніше.

Жирують хижо олігархи.
Святять чужії патріархи.
Спитайте, чи болить їм плоть?
Як жити мають? Як існують?
І перше й друге дав Господь —
За що ж цей світ коптять і трують?

Вкраїна, гола до кісток,
До ран, до кровотечних істин.
Не зна, що смерть за волосок —
Пригріла абстракціоністів.

Неопалима купина
Зненацька вибухне руйнівно.
Вогонь святий зітре до тла
Все, що прилипло безкорінно.

КНИГИ, ПИСЬМЕНСТВО

• *Книги для мене дорожчі від престолу.*
В. ШЕКСПІР.

• *Книги мають свою долю відповідно до того, як їх сприймає читач.*
ТЕРЕНЦІЙ.

• *Якщо назва неправильна, то і слова не піддаються.*
КОНФУЦІЙ.

• *Письменник - це людина зобов'язана, законтрактована свідомістю обов'язку і совісті.*
А. ЧЕХОВ.

• НАШІ ВЕРНІСАЖ

З доробку Володимира СІДЕЛЄВА.

Провідники рубрики: почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

АЛКОГОЛЬ - ВОРОГ ЛЮДИНИ

У попередній бесіді ми почали розгляд теми пияцтва в світлі біблійних вимог. Мова йшла про руйнуючий вплив алкоголю на тіло людини. В книзі поезій сучасної поетеси Любови Проць є такі рядки:

Чорний ворон з пісні нам
накаркав:
Зіб'є з ніг не шабля і не ніж...
Ну й гуляє по Вкраїні чарка!
Губимо, дурні, себе самі ж.

Ця тема, на жаль, дуже актуальна. Але проблема пияцтва існує з давніх давен, і про неї багато говориться в Біблії. Зокрема в Книзі приповістей *(23:31-32)* є такі рядки: „Не приглядайся до вина, яке воно червоне, і як гарно світиться у чаші, як лагідненько ллється. Потім воно вкусить, як гадина, утне, немов зміюка". І в наступних віршах описується шкідлива дія вина.

Ось висновки, зроблені на підставі дослідів над людьми, що п'ють тільки потроху. Насамперед, візьмім шоферів, які перед своєю їздою випили одну-дві чарки. Над такими проведені досліди і зауважені наступні явища.

1. Гострота міркування притуплюється.
2. Стримуючий чинник та увага ослаблюється.
3. Сміливість та відвага зростають, і шофер втрачає повноту значення слова "обережно".
4. Орієнтація і уживання часу затемнюються.
5. Розрізнення звуків і світла стає труднішим і, взагалі, тяжче спостерігаються всі зовнішні рухи та предмети.
6. Тіло шофера робиться менш рухливим та еластичним: йому більш забирає часу переставити ногу на важіль гальма, коли він побачить небезпеку.
7. Усвідомлення зменшується тому, що уважність притуплюється.
8. Зір затуманюється, тому спостережливість зменшується, особливо щодо різних предметів по боках дороги.

На міжнародній конференції в Стокгольмі в 1952 році, на якій було порушено проблему вуличного руху, доктор Павло Дофін заявив: „Нерозумно визначати межі, до яких пиття алкоголю вважалось би допустимим, бо найменша чарка дає шоферові фальшиве почуття самопевности".

І це правда. Якщо шофер хоче мати цілком ясний розум і бути під цим оглядом вповні безпечним, він зовсім не повинен вживати алкоголю.

Існує погляд, що одна-дві склянки пива нікому нічого не зашкодять. Треба тільки знати міру - і все буде гаразд. Але ми ясно бачимо, що ця згубна ідея не здійснюється, а робиться так, як висловився президент США Авраам Лінкольм, який скасував невільництво в цій країні: "Приємне отруєння алкоголем створює невільників алкоголю і викликає через них соті тисяч непотрібних жертв та незлічиму кількість страждань, горя та убожества".

• *ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА*

Деякі науковці вважали, що коли в крові є не більше п'яти крапель алкоголю на 1000 крапель крові, то людину треба вважати тверезою. Але пізніші факти виявили, що третина всіх катастроф була спричинена шоферами, які мали в крові менше п'яти крапель алкоголю. Такі помірковані п'яниці дуже небезпечні, і вони наражають на небезпеку життя, здоров'я та щастя інших. Найновіші досліди виявили, що одна пляшка пива пошкоджує професійні здібності шофера на одну годину, а три пляшки впливають на свою жертву аж 4 години. Мусимо сказати, що витрати на алкоголь зростають, люди витрачають більше грошей на задурманювання себе, ніж на просвіту та плекання в собі шляхетних поривань.

Правда, були випадки, коли лікарі радили випивати. У 1931 році в Дрездені промовляв гамбурзький біолог доктор Ган. Він запевняв присутніх, що навіть діти можуть пити пиво. Усі присутні були дуже збентежені. Але потім з'ясувалося, що цього лікаря підкупили шинкарі. Він за гроші говорив неправду та обманював свій народ.

Лікар, який радить пити горілку та палити тютюн, є небезпечним лікарем, і його треба обминати.

Алкоголь так сильно діє на мозок, що доводить до втрати свідомости. Спостережено три стадії алкоголізму. Перша стадія - це так зване симптомічне запивання, цебто, коли людина хоче, як то кажуть, „втопити горе". Такі люди вживають алкоголь як знечулюючий засіб, щоб залити різні прикрі переживання, трудні життєві проблеми і почуття відповідальности.

У Біблії є порада царя Лемуела *(Пр. 31:6-7)*: „Дайте п'янких напоїв тому, хто погибає, вина тим, яким на серці гірко; нехай п'є й забуде свої злидні, і нехай більше не згадує про своє горе".

Треба знати, чому цар дав таку пораду. Отож він каже, що царям і князям не можна пити вина, щоб, напившись, вони не наробили біди неправедним правлінням. Краще, мовляв, дати вина пригніченим ними. Чи це правильно? Один раз вип'є з горя, другий раз вип'є, а тоді вже стане хронічним п'яницею. А починалося з буденної звички.

І це - друга форма алкоголізму: звичка до горілки. Людина не може жити без алкоголю і готова здобувати його за будь-яку ціну. Такого п'яницю дуже важко врятувати, його треба довго лікувати в спеціяльній для цього установі.

Третя форма - це хронічний алкоголізм. Особа, що довгий час пила багато алкоголю, дійшла до такого стану, який рівняється з психічною хворобою. Такі люди нічого не можуть робити, не випивши. Вони готові пити день і ніч. І врятувати таких людей майже неможливо, хіба що силою надовго відлучити їх від людського середовища, відокремити, поки організм такої людини зовсім не звільниться від усяких наслідків затруєння алкоголем.

Святе Писання каже: „Вино - зрадник, напої - буйність; хто на них надиться - безумець" *(Пр.20:1)*.

Далі читаємо: „Блуд, вино та напої відбирають у них розум" *(Ос. 4:11)*.

З цього бачимо, що й під цим оглядом, окрім науки та життєвого досвіду, Біблія також підтверджує, що алкогольні напої відбирають розум. У Біблії оповідається про чотирьох єврейських юнаків, які опинилися у вавилонській неволі. Вони відмовилися від вина і напоїв, від нечистих вавилонських харчів. І що ж? Вони виявилися в десять разів розумнішими, ніж інші вавилонські юнаки *(Дан.1:8)*.

У Біблії, в книзі пророка Ісаї, навіть про пророків і священиків читаємо таке: „Бо й вони від вина спотикаються й збиваються напоями з дороги; священик і пророк спотикаються від оп'яняючих напитків; поконані вином, ходять мов безглузді від напою; в пізнанні похибляються та помиляються в осуді" *(Іс.26:7)*. А деякі правителі навмисне споювали своїх підлеглих, щоб легше управляти ними. Російський цар Петро Перший знав, що алкоголь робить людей нерозумними. Ось як описує його царювання російський письменник Дмитро Мережковський: "Людські обличчя були подібні до якихось звірячих морд, але найстрашніше від усіх було лице царя - широке, кругле, з дещо косим розрізом великих, випуклих очей, з гострими вусиками, що стирчали догори - лице тигра... Воно було спокійне та насмішливе. Зір ясний та проникливий. Він один був тверезий і з цікавістю заглядав у самі мерзотні тайни, до відкритої середини людських душ, що виверталися перед ним у тій катівні, де знаряддям катування був алкоголь".

Отже, цар Петро розумів, що „в воді своє лиш лице побачиш, а в вині побачиш і серце чуже", і що „найбільше захована таємниця випливає на поверхню вина". Тому користався він широко цим способом і вивідував усе. Нехай це послужить остереженням для тих, що люблять випивати, і нехай вони знають, що до них не можна мати довір'я, бо ж вони в п'яному стані виговорять і свої, і чужі таємниці.

Алкоголь одурманює людей, але п'яницям здається, що це одурманювання є перехідне і воно не залишає по собі жодних наслідків; людина витверезиться й буде знову нормальною. Але це помилка. Коли людина щоразу буде мозок затруювати алкоголем і не дозволяти йому діяти нормально, то поступово мозок у людини нівечиться. Тому людина, яка п'є алкоголь, поступово тупішає, опускається все нижче й нижче і, накінець, божеволіє, стає ідіотом.

Горілка затемняє розум, ослаблює волю, розпалює пристрасті, поневолює людину, аж поки опанує її цілком. Тоді вже тільки один Господь може чудом врятувати такого п'яницю.

Отже, не можна безкарно навіть найменшими порціями алкоголю затруювати та притуплювати свій розум, найголовніший чинник нашого життя. Бо ж від розуму залежить наше думання, наша мова і наша поведінка. Від нього також залежить наш успіх у всіх наших справах.

Далі буде

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму "Відвертість", яка виходить в ефір щоп'ятниці о 21.15, на першій програмі Українського радіо.

Микола ДУПЛЯК, журналіст і літературознавець (США)

ВИДАНО ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА XX СТОРІЧЧЯ

Шмігер Т. Історія українського перекладознавства XX сторіччя. Передм. Р. Зорівчак. - Київ : Смолоскип, 2009. - 342 с.

Українська філологія збагатилася монографією кандидата філологічних наук, історика українського перекладознавства Тараса Володимировича Шмігера. Друк офсетний, тверда обкладинка, тираж - 1000 примірників. Науковий редактор і автор вступного слова - д-р філологічних наук, проф. Роксолана Зорівчак, рецензенти - д-р філологічних наук, проф. Олександр Чередниченко та кандидат філологічних наук, доцент Ольга Івасюк, відповідальний за випуск - Ростислав Семків, літературний редактор - Юрій Петік, випусковий редактор - Наталія Ксьондзик. Публікацію рекомендувала до друку Вчена Рада Львівського національного університету імені Івана Франка.

У монографії систематизовано історію українського перекладознавства XX ст., обґрунтовано його періодизацію та виділено ключові проблеми наукового пошуку в широкому історично-філологічному контексті. Це перша спроба охарактеризувати особливості української перекладознавчої школи, дослідити не лише найвищі досягнення перекладознавчої думки, а й скромніші, пересічні праці - при цьому до наукового обігу введено ряд невідомих і несправедливо забутих імен.

Монографія Т. Шмігера - вагомий здобуток українського перекладознавства, результат колосальної праці. Визначальною рисою автора є прагнення до істини, сувора вимогливість до кожної висловленої думки, любов до Рідного Слова та надзвичайна синівська повага до науковців, які часто в дуже складних умовах працювали над теоретичним осмисленням перекладознавчих проблем.

Книга дуже актуальна в наші дні. Роксолана Зорівчак з цього приводу пише: "Актуальність монографії про українське перекладознавство XX віку не викликає ніяких сумнівів, зокрема, якщо врахувати, що з'явилося у нас чимало невігласів, які (чи то з власного безголов'я, чи на догоду комусь) намагаються ствердити, що й перекладацької школи в Україні ніколи не було, й успіхи нашого перекладознавства в найкращих випадках спорадичні. Адже найлегше подолати, підкорити той нарід, якого вдалося поступово, підступно переконати, що в його культурі нічого не існувало".

Завдяки дослідженням історії українського перекладознавства, ширше представлено у монографії внесок у перекладознавство В.М. Державина, Г.Й. Майфета, Івана Кулика, О.М. Фінкеля та ін.

Предметом історії перекладознавства є вивчення концепцій та жанрології перекладу, методології та методики перекладознавчого аналізу, сприйняття перекладу в суспільстві, вишколу перекладачів і їхньої діяльності. Найважливішим питанням історії перекладознавства є її періодизація. Оскільки художній переклад був найпоширенішим видом перекладу в Україні, його періодизація, залежна від суспільно-історичних обставин, вплинула й на періодизацію історії українського перекладознавства. Застосовуючи класифікацію історії західноєвропейського перекладознавства Дж. Штайнера до українського перекладознавства, Т. Шмігер виявляє чимало моментів спільного розвитку. Зосереджуючись на періодизації українського перекладознавства XX ст., дослідник виділяє чотири періоди.

Перший період - від початку XX ст. до Першої світової війни. 1890-ті та перші роки XX ст. - це час великого національного пожвавлення в українському суспільстві. Саме тоді М.С. Грушевський вказав на доленосну вагу перекладів в українському письменстві - сприяти творенню нації та духовному об'єднанню окремих етносів України. Водночас, у своїй перекладознавчій концепції І.Я. Франко підкреслює вагомість перекладів як націєтворчого чинника.

На думку дослідника, зародження перекладознавства в Україні як наукової дисципліни відбулося в рамках творчості Івана Франка. Тоді кожен друкований переклад в Україні сприяв розвиткові мови та літератури. У контексті української перекладознавчої критики початку XX ст., двома найголовнішими критеріями оцінки перекладів для І.Я. Франка була чистота української мови, яка в чужих імперіях зазнавала сильного впливу панівних мов, та вірність перекладу оригіналові. Він вважав, що переклади сприяють активному розвиткові мови й літератури, а також піднесенню загальнокультурного рівня народу й поширенню освіти.

О.А. Домбровський, Ф.С. Арват і Р.П. Зорівчак найглибше найбільше дослідили перекладознавчу концепцію І.Я. Франка. Р.П. Зорівчак наголошує у своїх розвідках на дуже важливому аспекті Франкової наукової спадщини - першому в українському перекладознавстві цілісному критичному аналізі перекладу Вона також дослідила націєтворчу концепцію перекладу, яку висунув І. Франко щодо перетворення української етнічної маси в політичну націю. На її думку, Франкові погляди на майстерність перекладу, деталізуючись, розвиваючись та удосконалюючись, принципово не змінювалися, а це утверджує думку, що сучасна українська школа перекладознавства бере початок ще від перших досліджень І.Я. Франка. Згодом, 2004 р., О.Б. Тетеріна у своїй кандидатській дисертації підкреслила, що цілісна концепція дослідження перекладу, яку розробив І.Я. Франко, забезпечила науковий статус українського перекладознавстра та значно розширила теоретичне сприйняття словесного мистецтва в літературознавстві другої половини XIX ст.

Належить відзначити, що на початку 1900-х років дуже активізувалися студії над перекладом Біблії українською мовою.

Вагомий слід в українському перекладознавстві залишив А.В. Ніковський - один із найбільших українських культурних діячів у галузі політики, публіцистики та літератури. Його теж можна вважати провісником такої перекладацької дисципліни, як історія українського художнього перекладу - неодмінної частини історії національної літератури.

Другий період починається після Першої світової війни та триває до закінчення Другої світової війни, хоча найбільші досягнення припадають на 1920-ті - початок 1930-х рр. Важливим фактом української науки став вихід книги О. М. Фінкеля "Теорія й практика перекладу" (1929) - першої ґрунтовної монографії з теорії перекладу в Радянському Союзі (а така першість важила дуже багато). О.М. Фінкель уперше обґрунтував використання методології перекладознавчого аналізу в поетиці та для викладання іноземних мов у середній школі.

Т. Шмігер вказує, що в Україні мало вивчалося перекладознавство від кінця 1910-х до початку 1940-х рр., а праці часу Визвольних Змагань, з політичних причин, не досліджувалися зовсім. Науковець дає позитивну оцінку статтям С.В. Петлюри про переклад військової та соціалістичної літератури. З думкою про системність у книговиданні С.В. Петлюра звертався до Академії Наук України, Українського наукового товариства та університетів із закликом складати списки бажаних наукових перекладів із різних галузей знань.

У важкі повоєнні 1920-1921 рр. український переклад позначився двома визначними подіями: 1920 р. вийшла перекладна збірка М.К. Зерова "Антологія римської поезії", а 1921 р. - перше число літературно-критичного журналу "Голос друку", в якому Г.М. Іваниця опублікував важливу для українського перекладознавства рецензію на римську антологію М.К. Зерова. Безперечно, М.К. Зеров був найвизначнішим представником перекладознавчої думки свого часу. У розвідках М.К. Зерова вперше переклад системно розглядається як повноцінний складник національної літератури. Така концепція суголосна ідеям І.Я. Франка про вагомість перекладів для національної культури. Найглибше внесок М.К. Зерова в українське перекладознавство дослідив Г. П. Кочур.

На розвиток історії перекладу в Україні значно вплинула концепція перекладу-стилізації В.М. Державина. У 1927-1930 рр. виникла дискусія про переклад як "аналогію" чи "стилізацію": першу дату визначила публікація статей В.М. Державина та А.В. Федорова, а другу - перекладознавчі рецензії В.М. Державина. Окрім названих, у дискусії брали активну участь О.М. Фінкель, Г.Й. Майфет і М.К. Зеров. Саме тоді Г.Й. Майфет та Іван Кулик започаткували дослідження рецепції творчості Т.Г. Шевченка європейськими мовами.

В 1930-х рр. перекладознавчі дослідження в Україні значно послабилися, як і укра-

їнська наука загалом. Відбувалися розправи над М.К. Зеровим, Іваном Куликом, П.П. Филиповичем та іншими, замовк В.М. Державин.

У схожому методологічному ключі розвивалося перекладознавство на західноукраїнських землях міжвоєнного часу. Політичні емігранти зі Східної України - І.І. Огієнко, П.І. Зайцев, В.К. Королів-Старий, Є.Ф. Маланюк розвивали теорію перекладу. Галицькі вчені - М.І. Рудницький, Б.С. Лепкий, Є.М. Грицак, Є.Ю. Пеленський, Л.Ю. Луців та ін. - працювали над вивченням віршового перекладу, критики й історії перекладу, чим доповнювали розвиток загальноукраїнського перекладознавства. Тут проблематика не була така багата, як у Радянській Україні до 1932 року, але вона має переваги глибшого дослідження перекладів Біблії й античної літератури українською мовою. У розвитку історії перекладу найбільше місце посідає перекладознавче шевченкознавство, а найвагомішим досягненням західноукраїнських істориків перекладу є 14-ий та 15-ий томи з Повного видання творів Т.Г. Шевченка (Львів - Варшава). Другий період - це становлення перекладознавства як наукової та навчальної дисципліни в Україні, - підсумовує дослідник.

Третій період - кінець 1940-х рр. до початку 70-их рр. - це період становлення українського перекладознавства у всесоюзному контексті.

Після Другої світової війни українське перекладознавство опинилося у надзвичайно скрутному становищі. Внаслідок репресій та ідеологічних чисток довелося створювати майже нову школу дослідження перекладу. Мовознавчий спектр проблем повоєнного десятиліття зосереджувався головно на марксівсько-ленінсько-сталінській проблематиці. Саме тоді за досить невинні вияви патріотизму надсуворій критиці піддали журнали "Дніпро", "Вітчизна", "Радянський Львів", твори М.Т. Рильського та О.Л. Кундзіча, статті М.С. Возняка й М.І. Рудницького.

Переклади 1940-1950 років позначені тяжкою печаттю всесковуючого буквалізму. Як пише С.П. Ковганюк, це була, так би мовити, ознака часу, період редакторської сваволі, коли перекладач, після виходу книжки у світ, іноді не пізнавав свого перекладу. Така редакторська сваволя вписувалась у рамки офіційної політики зближення російської й української мов - підкреслює Т. Шмігер. Одним із дослідників, які боролись за культуру українського слова, був О.Л. Кундзіч. Провідна ідея майже всіх його статей - це збереження чистоти української мови. Окреме місце в українському перекладознавстві того періоду займає Г.П. Кочур - автор численних статей з історії українського художнього перекладу.

Наукова спадщина В.В. Коптілова закладає основи нового періоду перекладознавства в Україні. Про новий етап - про перетворення його у міждисциплінарну, розгалужену пошукову систему - свідчить класифікація галузей перекладознавства, яку обґрунтував В. В. Коптілов. Українську школу контрастивної лінгвістики започаткував Ю.О. Жлуктенко, який також зробив вагомий внесок у розвиток українського перекладознавства.

Четвертий період - остання чверть XX ст. - це час перетворення перекладознавства на міждисциплінарну галузь знань. Щонайвагоміше, відзначає Т. Шмігер, незалежність України скасувала будь-які обмеження на історичні й історіографічні дослідження. Як повноправні галузі української науки, розвинулися науково-технічний переклад і дидактика перекладу, де українській мові відводилася належна увага. У цьому велика заслуга О.І. Чередниченка, Я.Г. Коваля, В.І. Карабана, Р.П. Зорівчак, І. В. Корунця, Р.Т. Кияка та ін., - пише дослідник.

На поглиблення перекладознавчого аналізу найбільше вплинув розвиток контрастивістики, семантики й текстології. Усі три галузі мають глибокі історичні корені й водночас сильно розвинулися впродовж 1950-1970-х років. До теорії інтерпретаційно-культурологічного аналізу найбільший внесок становлять праці М.О. Новикової. Р.П. Зорівчак досліджує фразеологічні та лексичні проблеми перекладу в перекладознавчому ракурсі, що стало стимулом для розвитку контрастивістики в Україні загалом.

Наприкінці 1980-х рр. зміни в українському суспільстві висунули нові завдання перед історією українського перекладу - насамперед, усунення білих плям в інтелектуальній історії України. Для історії українського перекладу багато важило опублікування двотомника творів М.К. Зерова, який упорядкували Г.П. Кочур і Д.В. Павличко.

З відновленням незалежності України стало можливим вивчати історію перекладу на широкій джерельній базі. Найбільше досягнення за роки незалежності України - видання майже повного літературознавчого, перекладознавчого та критичного доробку М.К. Зерова. Важливий внесок у створення загальної історії українського художнього перекладу зробила Комісія всесвітньої літератури НТШ. Завдяки праці цієї комісії 2003 р. опубліковано покажчик "Чужомовне письменство на сторінках західноукраїнської періодики (1914-1939)", який охоплює дані про переклади з 44 літератур, опубліковані в 33 періодичних виданнях (за загальною редакцією О.М. Лучук і Т.В. Лучука). Уперше в історії українського перекладознавства Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. Івана Франка опублікувала біобібліографічні покажчики перекладачів і перекладознавців "Григорій Кочур" (1999, 2006) та "Микола Лукаш" (2003). Питання перекладів термінів стало на денному порядку після того, як українська мова почала набувати реального статусу державної мови.

Тема дослідження надзвичайно широка, отже висвітлити її повністю в одній монографії неможливо. Без сумніву, молодий дослідник подарує українському перекладознавству ще не одну розвідку з історії наукового пошуку. Зокрема, цікаво було б звернути певну увагу на перекладознавчі дослідження в українській діаспорі, а також глибше розглянути саме контекст світовий, складовою частиною якого є українське перекладознавство. Як на сьогоднішні видавничі умови в Україні, наклад книжки - досить солідний. Одначе, при перевиданнях цієї монографії (є відомості з України, що вона вже стала бібліографічною рідкістю), хотілося б мати можливість вислати примірник її в кожну бібліотеку України.

Публікацію Тараса Шмігера доповнюють список використаних джерел (628 позицій, які охоплюють основні перекладознавчі дослідження в Україні XX ст.), 65 ілюстрацій (серед них - чимало автографів, опублікованих уперше), іменний покажчик і розгорнене резюме англійською мовою. Дуже відрадно, що книжку написано достойною українською науковою мовою.

Видання орієнтоване на перекладознавців, перекладачів, філологів, культурологів, загалом на всіх, хто носить у серці найбільший скарб Нації - Рідне Слово - Монографія може зацікавити перекладознавців з інших країн не лише багатим фактажем, а й методологією наукового пошуку.

Камілус, штат Нью-Йорк,
14 листопада 2009 р.

Віра КРИВА (Детройт, США)

ІСТОРІЯ ЖИТТЯ

Дорогий читачу! Зі мною і моїми статтями, можливо, зустрічаєшся не вперше. (Не раз друкувались як вірші, так і статті в "Бористені" і в бюлетні "Наша церква - Київський патріархат.) Тому дозволь мені поспілкуватись з Тобою, як звичайними словами, так і віршами. В моєму житті сталася дуже трагічна подія: я похоронила дорогу мені людину - чоловіка, з яким прожила тут, на теренах Америки, 20 років. Мені дуже хочеться розповісти тобі, читачу, який проживає на сході України, про нас, українців західної України. Про наше відношення до рідної землі, про самовідчуття себе як людини, взагалі про духовний світ людини, про самозбереження себе як особистості, на прикладі мойого покійного чоловіка Ярослава Кривого. Дозволь, читачу, перш ніж почати писати про нього, зробити деякий вступ і про себе.

Народилась я в 1939 році. До Америки приїхала в гості до рідні в 1989 році. Випадково зустріла людину (я була розлучена понад 15 років). Він був старший за мене на 12 років, також більше, як 10 років один. Так і виникла потреба "людини в людині". Повернулась назад в колишній Радянський Союз, а пізніше, за згодою сина та рідних, вернулась до нього. "Потреба серця, а не примхи", - писала в одному із моїх віршів.

Ми - западенці, як ви нас

називали, прожили під "советами" тільки 56 років, але навіть за тих 56 ми втратили, згубили себе також, а особливо, наші діти. Ті, кому сьогодні за 35 років, так ще і не розуміють, що з ними зробила система. А що говорити про вас "східняків", які понад 350 років „приймали" науку. "Ой, москалі, москалики, що ви наробили. Самі себе і наш народ так занапастили. Вчили нас, як треба жити, закони писали, тож согласно й по закону ми такими стали".

Повірте, це не образа росіянина, це біль і за нього, і за нас - українців. А його в додаток (за що?) ще й "старшим" нарекли. І він, бідний, "думає і дальше, що це дійсно так. "Вы отнимали у нас все й насаждали лишь свое: язык, история твоя, а где, скажи же, где моя?

То оцю "моя історію" я хочу повязати з життям і діяльністю мойого покійного чоловіка. Дуже прошу тебе, читачу, глибоко, "по-людськи", відчути все це, про що буду писати.

Мій чоловік був як і грекокатолик (глибоко віруючий), так і колишній дивізійник (дивізія "Галичина". Уявляєте! Так звані плями нашого народу! З тим вже і ми, "західнякии", росли). Навіть для мене, дочки національно свідомих родичів (вчителі) це також вже "вкорінилось", ввійшло десь глибоко в душу, а що говорити про наших дітей!

І раптом тут, в далекій чужині, отримавши таку Богом послану можливість (повір, читачу, я тяжко працювала, бо "тяжкий хліб - то чужина та чужії люди", глибоко, поспрвжньому відчула, як це важливо) залишитись самим собою, і як це важливо знати хто ти, звідки, якого роду. Чи є майбутнє в людини, яка хоче бути ЛЮДИНОЮ без цього самовідчуття, я зрозуміла, що ні. Цього мене навчив Всевишній, подарувавши мені частиночку життя з моїм чоловіком далеко від рідної землі, де українці зберігали себе, як нація. Це була людина, яка знала і цікавилась всім. Він, як тільки була найменша можливість, купував книжку. Читав пятьма мовами і шанував кожну націю, розуміючи при цьому помилки в їхніх історіях. А, особливо, помилки, як народів, що знаходились під гнітом імерій, так і імперій та їх НЕМИНУЧИЙ розпад. Бо ТАКИЙ ЗАКОН і тільки такий ЗАКОН ЗЕМЛМ. Лише невідомо, коли і як воно стається.

Греко-католицизм - це те, що зберегло нас всіх від винищення національного, це те, що дало можливість, дало поштовх постійному ВІДРОДЖЕННЮ нас, як нації бо при всіх його "бідах" нас нищили більш "демократично".

Ми отримали можливість бути греко-католиками, нам залишили наш обряд. А НАШ обряд - це вже і дальше МИ. Але "цивілізоване" МИ, а не дикунське, яке ВИТВОРИЛОСЬ під московським православ'ям, винищуючи все, що стояло на його дорозі. І вже тільки тепер, коли в нас появились, "свої" українські церковні провідники, ми починаємо „прозрівати" - творити це, що нам є сьогодні надзвичайно важливим - власну Помісну Церкву. Тобто стати САМИМ СОБОЮ! Допоможи, Боже, нам всім зрозуміти цю ПОТРЕБУ!

Мій чоловік з 1927 року народження, виростав в національно свідомій родині, де батько, член ОУН, постійно боровся за незалежність України проти тодішньої окупації (Польща). Коли почалася Друга Світова війна, мій чоловік вчився в Чортківській гімназії (Тернопільська обл.) і був членом Відродження, яке було започатковане в Україні ще до війни. Свідома молодь під проводом національно свідомих сил творила майбутнє України: „Ми не мали права курити, пити алкоголь (напиватись), розказував мій чоловік (чого ніколи і дальше в своїм житті не робив). - Бог, Україна, істина, чесність, захист свого „Я" як людини з відчуттям власної гідності, любов до своєї та повага до кожної нації (чужого научайся - свого не цурайся) стали девізом в нашому житті"- це правда, яку я почула від нього. Коли почалася Друга Світова війна, вихована на цих засадах, українська молодь розуміла, що рідний край захоплюють "два вороги один відкрито, а другий, що назвався "своїм" (визволення в 1939 році принесло розстріли, тюрми), робили все, щоб поневолить, перетворити нас в рабів" - звучить в моєму вірші, який присвячений цим подіям. Чи могла така молодь не відгукнутись на заклик до боротьби за свободу рідної землі? "Хто йшов в ліси - УПА повстала, рік 43-тій проминав, в обох вже сили пропадали і визрів в бій вступити план", - продовжую в тому ж вірші (про все це довідуюсь від мойого чоловіка). 60 тисяч молодих хлопців записуються до дивізії, щоб навчитись воєнної справи, а потім визволяти свій край (на цей час німецька армія - це одна з найсильніших армій світу). "У 45-тім вишкіл був і армія своя готова. Свій синьо-жовтий стяг, присяга Україні, та не судилось край звільняти, служити Батьківщині", - звучить у тому ж вірші.

Маючи тільки 16 років життя, мій чоловік, скриваючи вік, записується також до дивізії і стає післаним на навчання в старшинську школу до Голандії. Чи була нам потрібна ця сторінка історії? Повірте, це робилось з великої любові до рідної землі! "А, може, ще й ганьбою станем, а отже, трупами поляжем? Й пішли, влилися в бій чужий, щоб визволити народ свій. Яка трагедія народу! З обох сторін йшли за свободу, в ворожих таборах стояли, брати з братами воювали! Спіть, хлопці, шана вам - УСІМІ Одним і другим - НАШИМ-ВСІМ! Нехай вам сниться одна воля - щаслива УКРАНИ доля!" Стає уже прикро за наших" істориків", які так і не можуть зрозуміти, що "СПІЛЬНОЇ" історії, як нам приписують сьогодні Росію, не буває. Так можна говорити і про Польщу, і про Австро-Угорщину. Є прийняття якихось звичаїв іншого народу, а не спільність історії (я маю українське телебачення)! часами не можу зрозуміти, як довго ми ще будемо жити чимось, вибачте, спільним? Є різні народи та їх історії. Російський народ вічно: і при царях, і при „советах" і сьогодні їхньою Думою був і є поставлений на останнє місце. В додаток вічні загарбання чужих територій за рахунок як своїх, так і поневолених народів. Бажання "послать спасать своїх" (Грузія) у нашому випадку й слать не надо, бо стоят й чекають на наказ Послать!" (Чорноморський флот).

А що вже говорити про нації, які знаходились і знаходяться в "солодких" її обіймах. Ми повинні врешті це зрозуміти і жити з кожним сусідом по-сусідськи, з однаковими правами кожний. Колись нищили нас фізично, тепер економічно! (Підписаний договір про ціну на газ і т. д.). Любов до рідної землі і стала запорукою збереження себе як особистості на чужині. Творили її, маленьку УКРАЇНУ на теренах цієї, Богом даної, чужої землі де кожна нація має право на самозбереження, не нехтуючи при цьому законами та вимогами цієї землі, яка пригріла їх. Яке це солодке відчуття - бути самим собою, не боятись цього, спілкуватись рідною мовою.

І що важливо, зверни увагу, читачу не за рахунок держави, а за рахунок нації.яка хоче цього самозбереження.

Українці побудували за власний рахунок церкви, як православні, так і грекокатолицькі (тільки в Детройті їх 7), школи, кредитівки, музеї, спеціальні оселі, культурні центри і т. д. "А українцем щоб лишитись, то треба було потрудитись. Було, останнє віддавли, національне будували доказуючи світові, що є така держава Україна і така нація - українці. "І мілиони нас таких ще там, удома залишились, наздались і не заломились. Ми разом станемо, живі, І Україна на землі займе почеснеє імя. На карті світу всі побачуть.й читатимуть її ІМ'Я". Що і в 1991 році і сталося, а Помаранчева революція підтвердила, що українці - народ, нація, не маса, його місія велика сталась, відбулася!"

В Україні ж кожна нація може самозберегтись за РАХУНОК ДЕРЖАВИ. Не знаю, чи знайдеться в світі більш демократичніша держава, як Україна. Просто "і росіянин хай збагне, що в Україні він живе. І представляючи її, повинен знати мови дві: Державну - українську мову і свою власну - колискову". Хіба це так трудно зрозуміти, якщо хтось цього зрозуміння прагне?

Закінчуючи мою статтю, хочу звенутись до тебе, читачу, не агітуючи, а просто як особа, що пише віршами (напевно, Господь десь в чомусь дає нам, поетам, можливість відчуття майбутнього: у нашому прозрінні і звільнення прийде, і ввесь цей жах, одвічний страх відійде, пропаде".

Наближаються вибори, і я хочу закінчити мою розмову з вами словами іще одного вірша (пророцтва), який був написаний в 2004 році: "Його хотіли знищити, спотворити, убити. Та волею Всевишнього він залишився жити. Скалічене обличчя, глибокая душа. Вона, як Україна „скалічена уся! Але її не вбили, не знищили народ, який отим "обличчям" піднявся до висот. І вірте, вона встане, підніметься з руїн. Глибокі її рани загояться з глибин. А час рубці розгладить корінням молодим, і розцвіте країна обличчям чарівним".

Повірмо в це і зробім свій правильний власний вибір. Так хочеться додому, до рідної землі; "Щоб відчувалось - ми є вдома. Звучала наша рідна мова. До Бога люди помолились, в майбутнє молоді дивились". І щоб Матір - Україна "гостинно нам двері відчинила, до себе в хату запросила. А той, хто став дитям її, жив з почуттям його землі. Це є в програмі тільки тієї людини, яку "хотіли знищити, спотворити, убити". 1 січня 2010 року.

Ярослав СТЕХ (США)

РОЗДУМИ НАД ПОСТАНОВОЮ ПІДКАРПАТСЬКОГО ВОЄВОДСТВА В СПРАВІ УПА

„Я насмілююся стверджувати, що коли американська демократія як животворна сила припинить свій розвиток, переставши шукати день і ніч мирні шляхи для поліпшення долі наших громадян, фашизм виросте та зміцніє в нашій країні".
(З промови Франкліна Рузвельта, виголошеної 4 листопада 1938 р.)

Напередодні Нового року численні друзі, різні заклади і підприємства, сусіди і різні народи вітають себе взаємно і бажають кращої долі в новому році. І це надзвичайно гарна традиція. У цьому році сеймик Підкарпатського воєводства у Польщі, замість привітати українців, одноголосно 28 грудня 2009 р. підойняв рішення засудити односторонно злочини Української Повстанської Армії (УПА) на т. зв. Кресах Східних, тобто на корінних українських землях, які Польща окуповувала в міжвоєнному періоді, при тому замовчуючи злочини тисячі закатованих українців загонами Армії Крайової (АК) та іншими військовими групами на етнічних українських землях (які Сталін подарував Польщі, після ІІ-ї світової війни), в тому числі на Підкарпатському воєводстві. Важко збагнути, яку ціль ставили собі сенатори, голосуючи за таку, м'яко кажучи, непродуману постанову. Найправдоподібно: їм йшлося здискредитувати визвольні змагання українські, бо це вже не перша спроба з польської сторони. Невже ж Польща хоче Україні дорадж увати, кого вважати її героєм, а кого зрадником? Можна б запропонувати тим сенаторам, щоб замислилися об'єктивно не тільки над минулим наших народів, але поглянули тверезо й в сьогодення та в майбутнє. Не слід жити старою історією Польщі, скроєною за імперським мисленням. Настала пора вибратися із тенет як проімперського мислення, та і з комуністичних наскрізь брехливих міфів. Правдою є, що наші взаємини протягом багатьох століть були різними, була мирна співпраця і були часи, коли брязчала зброя, горіли села й лилася невинна кров. На мою думку, на сучасному етапі є всі можливості для того, щоб розвивати співробітництво в усіх ділянках політичного, економічного, наукового й культурного життя і старатися про справедливе співжиття. Тому в наш час аж ніяк не оплачується розпалювати врожнечі і провокувати до братовбивства між нашими народами.

Уроки історії треба не упереджено засвоювати, а треба чинити так, щоб криваві сторінки ніколи не повторювалися серед наших народів. В Україні кажуть: „згода будує, незгода - руйнує", або є така приказка: "Не уб'єш духа, душу ні указом, ні мечем". А прийнята Підкарпатська ухвала є не лише цинічна, але вершиною лицемірства, бо вона за своїм змістом є помстою над українськими жертвами і захищає односторонно жертви польські. На жаль, такі "ухвали" до будівничих наших добросусідських взаємин не віднести. Така одностороння "ухвала" глибоко обурює не лише українців, але кращі мислителі польського народу костеніють перед таким ганебним вчинком Підкарпатського сеймику. Можна сказати, дивує тенденційний її зміст, який, до речі, спрямований своєю агресивністю проти самих поляків. На думку Зиґмунда Фройда, такі агресивні імпульси є не що інше, як прояви руйнування добросусідських відносин і накликування до братовбивства. За Фройдом, можливо, ця постанова є ще одним актом, який має нав'язати свою точку зору, не зважаючи на правдиву і реальну дісність. Це дуже небезпечний поєдинок, який є словесним уколом так сильним і небезпечним та значно страшнішим, ніж поранення від залізної стріли. Без сумніву, відомо, що кожна визвольна війна є трагічним періодом розбрату. В кожній боротьбі по обидва боки були невинні жертви, в тому числі також серед цивільного населення. Треба гоїти рани, задані з обох сторін. Словом, конче потрібна розумна, виважена праця над примиренням обох сторін. Якщо примирення означає співчуття і повагу до загиблих, тоді нам не слід провокувати нових агресій, а пам'ятати основне обом сторонам, щоб подібна трагедія ніколи не повторилася. Мертві сорому не знають, так само, як не знають ворожнечі. Сповнімо ж християнський обов'язок перед ними, їхніми сім'ями, як кажуть, перед живими і ненародженими. Смерть, яку вони прийняли з одної чи іншої сторони, не була вона ані солодшою, ані гіркішою. Мертвими, не можна спекулювати, хай їхні останки у могилах спокійно спочивають.

Такі постанови вдаряють в засади Європейської моралі, якої Польща є членом. А при тому руйнує підставові поняття загальнолюдської справедливості. Треба раз назавжди покінчити з проімперським мисленням - "Польща від моря до моря". Якщо не хочемо, щоб заразні невиліковні у деяких людей недуги досягли своєї антигуманної мети наших сучасників і прийдешніх поколінь. Засудім раз назавжди шовіністичний і проімперський підхід супроти українців.

Ми свідомі того, що ця справа значно глибша, і вона не починається з УПА, і на цій темі вона не вичерпається. Відношення поляків до українців починається з неповаги і непошани як до народу, так і до національних цінностей, а, зокрема, жорстока ненависть до героїв України. Постає питання, чому ж сеймик не засудив ксьондза Кубані, який в 1714 р. опрацював "Плян на знищення Русі", чому не засуджено трилогії Г. Сєнкевича "Огнем і мечем", яка наші взаємини не зміцнює і спотворює? Чому не засуджено військових таборів українських воїнів УГА та УНР у 19-20-х рр. ХХ ст., де умови життя довели до масових смертей? Чому не засуджено вандалізму пецифікацій в Галичині в 30-х рр. і руйнування українських шкіл та українських церков у 1938-39 рр. в Холмщині, Підляшші і Волині? Чому не засуджено катівні в Березі-Картузькій, чому, врешті, не засуджено концтабору в Явожні та чому акція "Вісла" по наші дні не знайшла повної правної оцінки з сторони Польського правосуддя? Ставлячи ці питання, я не намагаюся розпочинати торг чи пусту полеміку. Занадто болючі є рани обох народів, щоб ми сміли ними шахувати чи гендлювати.

Своєю статею намагаюся заапелювати до тих, хто запаморочений отрутою ненависти, і до тих, кому національна честь і гонор не дозволяють бути об'єктивною людиною. Яке страшне безумство - говорити про кривди одної сторони. Подумаймо, лише в одному Грубешівському повіті від 26 травня 1943 р. до 22 травня 1944 р. відділи АК брутально вбили близько 4 тис. українських селян і при тому дощентно спалили 52 села. Лише в одному селі в Прискоровичах Ярославського повіту вбито біля 1-ї тисячі українських селян, в селі Павлокома з 3 на 4 березня 1945 р. відділ АК замордував 367 селян...

Немає в людській мові слів, за допомогою яких можна б було вірно передати варварство й зойки наших жертв - вмираючих у пекельному вогні невинних людей в с. Березці та біль катованих й вмираючих наших душпастирів. Не спосіб поминути, що в останньому часі злочинно-пропагандивну антиукраїнську діяльність провадить ксьондз Тадеуш Ісакович-Залевський, який використовує усі доступні йому засоби масового переказу та проповіді і безпідставно очорнює українців. Його діяльність пригадує нам ксьондза Францішка Журавського - відомого ватажка АК, який особисто доконував численні егзикуції на українцях Закерзоння. Невже ж ці злочини не входять до компетенції Підкарпатського сеймику? Недаром Т. Шевченко писав: "Неситії ксьондзи, магнати нас порізнили, розвели, а ми б у мирі жили, подай же руку козакові і серце чистеє подай?!" Але того чистого серця не подає козацькій нації згадана постанова. Кажуть, шкода апелювати до віри, коли її нема.

Коли я з шаною хилю голову перед пам'яттю загиблих українців, одночасно хилю голову перед усіма, хто впав у цій кривавій братовбивчій цінні. Тому тих трагічних подій не можна ігнорувати і перетягати лише лини то в одну, то в іншу сторону, щоб не чинити відчуження і не поглиблювати ворожнечі. Знову зроджується питання: хто ж спровокував ці трагічні події між українцями і поляками на т.зв. Кресах - Волині і Галичини, на українській відвічній землі? Україна завжди була джерелом сили для того, хто був її другом, і перетворювалася в джерело нестабільності, коли дружні обійми ставали для неї ведмежими. Як відомо, горезвісний пакт Молотова-Ріббентропа поділив поконану Польщу між Німеччиною і Совєтським Союзом. Еміграційний польський уряд у Лондоні ніяк не хотів примиритись з втратою так званих

„східних кресів". Нам відомо, що санаційний уряд Польщі на тих кресах осаджував колоністів, полонізував місцеве населення, і польські теоретики твердили, що сильний вплив польськости, включно з поліційним, військовим і податковим терором та римокатолицьким кліром, - Волинь в короткому часі мала стати повністю польською землею. В тому напрямку велася цілеспрямована і безкомпромісна робота.

Звичайно, негативний успадкований вплив по санації залишився свій осад між українцями і поляками. Цю ситуацію використовували німецькі окупанти та совєтські партизани. Коли в березні 1943 р. українська допоміжна поліція пішла в українське підпілля, тоді німці їхні місця заповнили польською поліцією, яка твердо підтримувала окупаційну політику німців на Волині.

Вона допомагала їм вивозити на роботи українців у Німеччину, збирала контеґенти, переслідувала і ув'язнювала українських патріотів і вела відкриту боротьбу проти українських партизанів. Така політика польських колябораціоністських сил не могла не викликати негативного ставлення до поляків з боку місцевого українського населення та зокрема українського підпілля, яке провадило безкомпромісну боротьбу з окупаційним режимом. Без сумніву, одним із чинників у розпалюванні польсько-української ворожнечі була хитра політика Москви і Берліна, їм також залежало і залежить, щоб наші народи не взялися за руки і щоб не створили живий братський ланцюг і спільним фронтом щоб не рушили проти справжнього ворога наших народів. Численні факти і документи пітверджують, що неодноразово Командування УПА зверталося до польської сторони з відозвами про припинення антиукраїнських акцій в різній формі. Особливо йшлося, щоб поляки припинили співпрацю з окупантом і перестали йому передавати інформації, які допомагали німцям задавати сильні удари по українському підпіллю. На це з польської сторони не було очікуваної реакції, і на тому тлі народжувалися терор і протистояння.

Автор статті спровокований висловити свою думку до такого кривдячого акту, який насичений прямими доказами ворожої і підступної та тенденційного підходу до наших визвольних змагань. Я народився на етнічних землях українських у Польщі, і самі поляки, а, зокрема, такі постанови та зневага до, мого народу розвивали в мене національні почуття патріотизму. Після на тому тлі поступово виростала любов до України, яка приходила спонтанно сама з себе. Ніде правди діти, через доконувані кривди, які я зазнав дитиною підчас операції "Вісла", ця любов до свого народу значно зміцнилася. Пізніша національна дискримінації в мене породжувала протилежні дії до тих, які хотіли осягти дискримінатори. Отже лише при тому зазначу, що обрана поляками стратегія і тактика розбуджує часто дух патріотизму. Всім нам відома істина, що український народ пройшов довгий і складний шлях до створення своєї суверенної держави. Нема кутка на нашій землі, де б не проливали своєї благородної крови в боях за Україну наші предки. Часто вони вмирали мученицькою смертю в лабетах окупаційних режимів. Для мене УПА, так, як для поляка АК, займає непересічне місце в нашій історії.

Воїни УПА, треба указати, пройшли своїми партизанськими дорогами з великою людською гідністю, через нетмовірні випробування, через втрату своїх друзів і близьких. Але навіть у тюрмах вони залишалися нашими однокровними братами і героями народу. В безмежній любові до України вони в кожних обставинах були готові віддати усе, що найдорожче - життя. Тому невмируща є наша пам'ять і вдячність за їхню мужність і стійкість. Це було унікальне і феноменальне покоління, безмежно віддане Україні. Не дозволимо, щоб будь-хто понижував чи очорнював їхнє славне ім'я, тільки вони були захисною зброєю нашого життя. Так, як кожен з нас шанує свого батька і матір, так, як шанує своє ім'я й прізвище, так повинен шанувати свої загальнонаціональні історичні цінності, а в тому числі національних героїв.

Наразі в нашій Україні не все ще у повному гаразді, будьмо певні, що наша молода держава стабілізується і ніколи не зійде з обраного шляху суверенності. Колесо історії мусить пройти свою "мертву точку" вирішального протистояння із банкрутованим злом та повалити "замки" обледуди, які ринуть, немов льодові гори перед сонячним теплим промінням прогресу. В кінці ми вдячні численним полякам, які так, як і ми, засуджують дії окремих шовіністів, засліплених егоїзмом, і в тих парадоксальних умовах роблять правильні висновки і рішення, керуючись високою християнською мораллю.

· З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Доброго дня, шановний редакторе!

На дворі мрійливо опускаються сніжинки, легенько й обережно, щоб не позбивати свої тендітні крильця, надаючи дуже гарний й спокійний настрій. Я взялася робити хрусти для онучат, бо свята потроху таки до нас просуваються, й, як годиться в такий час, у голові, як у вулику, рояться всякі думки, спогади. Так і цього разу подумала собі: в якій чудовій країні довелося їм народитися й вирастати. Коли я була молодша (молодша за Вас тепер!), то, як квочка, обсілася трьома пуцвірінками, через яких мій світ зовсім змінився. Не тільки я присвятила себе їм, пишучи їм казочки, віршики:

Діти мої, квіти -
Радість вікова!
Ніченьки не досипала,
їжу не доїдала,
Від зла й горя уберігала,

Вітри відганяла,
Хмаринками прикривала,
Сонцем-серцем
пригрівалах
Життям вас напувала!!!!!

Й справді, виховувалися вони мов у казці, адже не спали вони на 4-поверхових нарах на сінних матрацах, а в чистеньких гарненьких ліжечках, не висіли над ними грони блощиць, а світило їм сонечко у віконечко, не доводилося їсти брудну непомиту брукву, як помиї, а що було найкраще!!!! А мені в дитинстві саме така випала доля, і все через те, що батьки наші хотіли рятувати Україну. Тягали нас, позбавляючи нас нормального життя, якого кожна дитина заслуговувала, але аж коли діти наші підросли, раптом свідомість вдарила, як блискавка, в саму душу, що все це відбувається на чужині, далеко від коріння, яке запущено так глибоко й так далеко від їхньої Батьківщини - Канади. Життя дуже дивне, рідко коли реальність йде в парі із вимріяними бажаннями!

Сьогодні перед нами знов, як хмара, висить загроза, що сусід наш, не змирившись із нашим вибором, руками СВОЇХ політиків готові все віддати-продати через свою пиху, про що не можна сказати; що в ті часи люди робили із-за пихи! О ні, вони йшли свідомо на все, включно й віддати своє життя!!! Я не раз себе запитую, варто було ото все??? А скільки ж пішло на той світ, вірячи у своє майбутнє, вимріяне життя на СВОЇЙ землі!!!! Та й заболіло мені, що видно, що той шлях, який я пройшла із своїми уже покійними батьками, лишив й мені те бажання якось помогти, я навіть не знаю, чи варті того ті люди, і чого я це роблю, хіба тільки тому, що вірю, бо довіри до людей в Україні таки не маю. Вислала я 500 канадійських для закупівлі української діточої, літератури, паперу для вживання для компютерів, і для дітвори на Св.Миколая (в селі Олешня - Батьківщина моєї пок. мами). Пройшло уже 2 місяці, і як камінь у воду, ані слова, навіть не спромоглися написати ДЯКУЮ!!! Знаю, що гроші отримали, бо тут перевіряла, та й тільки того, а де вони пішли, хіба у вітра питати!!!! Я НЕ збіднію, АЛЕ... не знаю, які ті хрусти вдалися, якщо взяти, в якій атмосфері вони робилися, але колись ними захоплювалися мої пуцвірінки, а тепер онучата. Може, як мене не стане, то під святковий час пригадуватимуть, як баба для них старалася, а ще ж малий любить в томатах заливну рибу!!! Я все ще чекаю, що, може, доведеться й мені колись святкувати в когось із тих пуцвірінків, не прикладаючи своїх рук??? Мабуть, що ні, маючи чужих невісток, які не придають жодного значення традиціям, їм аби рясніло під ялинкою, а решта... кому воно потрібно!!!

Небо тяжить, мляво трусить сніжинками, і із завтрішнього дня уже будемо доточувати день, і ближче до весни! Хай вам щастить!

З привітом, Орися ТКАЧЕНКО
(Ніагара Фолс, Канада).

• НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЇ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

ОРИГІНАЛЬНІСТЬ СТИЛЮ

Анатолій НАУМОВ (Донецьк)

Сатиричний роман Олега Чорногуза «Ремезове болото» - це твір «нового потоку» в українській літературі. Душа матері, сублімована у фантастично віртуальному АОЛ-77, протистоїть світу зла, показує сину - головному героєві роману - реальність земного «буття для буття», яке не має жодного майбутнього.

«Новели-мікрофільми», які демонструє синові АОЛ-77 - це згустки-витяжки всепланетарного життя, яке підпорядковане хаотичному і неконтрольованому руху в межах володіння князя Тьми. Його слуги - Вернер, «чорний дядько» - охороняють скарб Ремезового болота, всеземний скарб - вічну людську спокусу. І саме там, над цими схованими підземними фальшивими коштовностями, сучасні, як і вічні, скоробагатьки мріють збудувати на болоті казино...

Все це можна було б сприймати як чисту фантасмагорію, якби не наше фантасмагоричне людське життя, що перевершує художню фантазію. І тільки Душа Матері дає надію, що зловісні тіні Ремезового болота зникнуть разом з хворобливим туманом безнадійного «буття для буття».

XXX

З творчістю Олега Чорногуза я знайомий з сімдесятих-вісімдесятих років минулого століття. Коли читав «Аристократа із Вапнярки», «Претендентів на папаху», а особливо «Вавилон на Гудзоні», піймав себе на думці, що так, як Олег Чорногуз, в українській літературі ніхто не пише. Іронічний шарм його стилю майже не піддається перекладові. Це я суджу, виходячи із власного досвіду, бо наразі працюю над перекладом на російську його нового роману «Гроші з неба».

Він пише просто, ясно і доступно. Я навіть би сказав - прозоро, але в той самий час - як ніхто інший. Його стиль не піддається наслідуванню, бо це стиль його душі, індивідуальний і неповторний. Може, саме в тому і його неперевершеність, його, не побоюсь цього слова, геніальність.

Олег Чорногуз не вдається до суржику, і від цього його твори не втрачають ані комічності, ані відтінку іронії, а навпаки - тільки виграють. У своїй «літературній інтелігентності» і любові до читача він мені особисто чимось нагадує Антона Павловича Чехова. Хоча Чехов і не писав повнометражних творів, за невеличким винятком «серйозної» прози.

Цей особливий, а можливо, навіть «легковажний, грайливий», на перший погляд, стиль досить помітний вже в романі «Золотий скарабей», чи не найбільше проявився в «Ремезовому болоті». Може, саме тому він так швидко припав до душі і англомовному читачеві. Твір уже через рік після появи вийшов англійською мовою, і, я певний, багато втратив, як кожний оригінальний твір, народжений на материнській мові, втрачає на чужій, адже майже неможливо передати усіх тих нюансів, того пахучого забарвлення, саме тієї української іронії, яка властива Олегові Чорногузу.

Я не випадково зупинився на стильовій авторській манері Олега Чорногуза. Бо актуальність, проблематичність, викладені в творі про нашу сучасність, гірку дійсність, відходять, здається, на другий план, а на перший - надзвичайний стиль автора, його вміння так легко і так іронічно розповідати читачеві про наше складне сьогодення.

Сатира цього твору, кожна його сторінка - це кричуще відлуння на безпардонно нечесне, аморальне життя «нових українців», які розкрадають усе, що не так, на їхній хижацький погляд, лежить. Цієї теми Олег Чорногуз торкався упродовж останнього десятиліття: і в «Дарах пігмеїв», і в «Примхах долі», і в «Золотому скарабеї», але так весело й іронічно, він, здається, ще ніколи не писав. Просто дивуєшся його молодості й енергії, адже треба пам'ятати, що автору уже за 70, а він, як і в молоді журналістські роки, коли проходив свої університети в реальному житті, продовжує нас «бавити» веселою і неповторною іронічно-сатиричною молодістю.

Я зупинився на стильовій характеристиці твору саме тому, що, як мені думається, цей твір мають розбирати не лише критики, а й вчителі та педагоги наших шкіл, вищих учбових закладів, взагалі філологи, коли йтиметься про могутність української мови, про її надзвичайно унікальний шарм під пером неперевершеного майстра. Мабуть, саме тому й Микола Гоголь, вплітаючи українізми в свою російську прозу, полонив російського читача своєю неповторністю.

Порівнюючи стильову манеру Олега Чорногуза з гоголівською, хочу підкреслити, що це зовсім різні письменники. Різні за характером і стилем. Але оригінальні саме за своїм письмом. Письмом, одне з яких належить тільки Гоголю і тільки йому, а друге - тільки Олегу Чорногузу, і тільки йому! І тут - як першого, так і другого - ніколи не сплутаєш.

Кілька місяців тому твір вийшов у Нью-Йорку англійською мовою. Мені важко уявити, як перекладачі передали усі ті «пахощі» іронічного стилю роману, яким так блискуче володіє автор. Цей стиль притаманний і його попереднім романам. Зокрема, його «Золотому скарабею» з його оригінальним альтернативним паливом, яке забезпечить спокійне і золоте майбутнє людства, поки воно житиме на планеті по імені Земля.

Може, саме така стильова манера народжується тільки в тій мові, яка називається українською і обов'язково - рідною. А втім, це моє суб'єктивне судження. Адже я пишу про оригінальність - оригінальність стилю у творчості Олега Чорногуза.

Уже тільки б за це я присудив би Олегу Чорногузу найвищу премію України. Хоча, відверто кажучи, мене й зараз дивує, що такий письменник в Україні досі не удостоївся її. Певен, що пройде чимало років, нащадки час від часу повертатимуться до цього славного імені і запевнятимуть своїх сучасників, що ніхто ані «до», ані «після» не створив в українській літературі стільки сатиричних романів, як створив їх Олег Чорногуз.

XXX

Окремо хочеться сказати про своєрідну публіцистику Олега Чорногуза, яка подана разом з романом «Ремезове болото». Я назвав би її серйозно-іронічною. Адже з усією серйозністю текст його письма наскрізь пронизує іронія, а часто й сарказм - невід'ємні атрибути його публіцистики, яку не сплутаєш з публіцистикою інших авторів.

Своїм гостро-емоційним, з неодмінними домішками сарказму пером Олег Чорногуз не просто виділяється, а височить на публіцистичному полі «бою» за демократичні цінності. Він утверджує українську національну ідею як син свого народу, як патріот. Саме це і надає йому право жорстко висміювати антиукраїнську суть безбатченків, перевертнів, перекинчиків, якими нині переповнений політичний простір.

І це не тільки моя думка. Це думка багатьох читачів, які, за відомим висловом М. Чернишевського, є найкращими критиками.

Про автора. **Анатолій Іванович НАУМОВ** - член Національної Спілки письменників України.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

- ***Поет не потребує похвали, поетові потрібно розуміння.***
  Ліна КОСТЕНКО.
- ***Щедрість полягає в тому, щоб давати багато - потрібно давати вчасно.***
  Лабрю ГІЄР.
- ***Писати - це значить думати на папері.***
  Якуб КОЛАС.

· СТУДЕНТСЬКИЙ ПОГЛЯД

Рубрика
Даринки СУХОНІС

СЕРЕД БУДНІВ Є МІСЦЕ ДЛЯ ДИВА

Вибори зовсім заблокували свідомість українських громадян – з плакатів дивляться одні і ті самі обличчя, кожен обіцяє щось своє, друзі сперечаються через те, за кого голосувати. Але віра в те, що ті, хто дивляться з телеекранів, справді думають про нас, а не про себе, потихеньку помирає.
А попереду - жорстокий та агресивний другий тур, у якому чоловік забуде про гідність і буде публічно соромити жінку на всю країну. Отака політика в Україні.

Але серед цього свята Безглуздя є світлий промінь – благодійність. Адже, коли Янукович грає в теніс, Тимошенко заплітає косу, а Ющенко сподівається на другий строк, у лікарнях помирають діти від раку. Звичайно, неможливо охопити всі проблеми країни, допомогти кожному, але головне, аби у людях залишалося бажання зробити це. Студентки Дніпропетровського національного університету зробили проект під назвою «З'єднані лінії» - волонтерська організація, що допомагає малюкам, хворим на рак (лікарня на вул. Космічній у місті Дніпропетровську).

Звичайно, дівчата та хлопці не виліку-

ють дітей, не зможуть дістати мільйони гривень, але вони духовно роблять те, що не зробить жоден з політиків своїми солодкими оповідками. Вони приїжджають до дітей. Малюють з ними фарбами, розмовляють, фотографуються. Посміхаються – і діти забувають, що у них у руках катетори, а попереду - курси хіміотерапії. Не всі лікарні позитивно ставляться до таких волонтерських акцій – хтось дивиться на це з цинізмом та байдужістю. Але батьки дітей зазначають, що їм приємно бачити такі акції, приємно бачити дітей у лікарні усміхнених. Маленькі пацієнти забувають про хвороби і живуть життям звичайних дітей, яким хочеться малювати пташок і вирізати тваринок з кольорового паперу.

На Новорічні свята особливо важливо, аби діти, які далеко від дому, відчували турботу всього світу – батьки з ними кожної хвилини, а коли юнаки та дівчата у святкових костюмах принесли подарунки, діти повірили у диво. І байдуже, що це диво - у стінах лікарні.

Завдяки допомозі усіх небайдужих, у тому числі і організації «З'єднані лінії», маленький хлопчик Кирило отримав гроші, і йому вже зробили таку необхідну операцію.

Якщо у вас виникли питання, або ви хочете допомогти організації та діткам з Дніпропетровська – пишіть на адресу редакції kicanokia@mail.ru – МИ РАДІ БУДЬ-ЯКИМ ІДЕЯМ ЧИ ДОПОМОЗІ.

· ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Віктор ГОНЧАРУК

А птахи, ніби люди. Знайомі й такі незнайомі.
Мають звички свої. Мають вади і дар.
Ти, сороко-вертухо, не бреши у дорозі нікому.
Ти, вороно, помовч. Бо набридло те "кар-р-р".
Я нічого не крав. То до мене покрали. Кров з носа.
Все записано в чорному списку сови.
Хай зозулі кують. І лелеки хай щастя приносять.
І не плачуть, сміються нехай солов'ї.

Зболена душе!
Чого у тобі тільки немає:
І сльози, і плювки,
і колючки, і рубці, і сіль,
І пісок, і камінь, і болото -
сліди від підошов
Чобіт різних розмірів…
А ти ще співаєш!
Душе!
Чому тобі це ніхто
Не поставив

Вимовлю: - Світання!
Відлунює: - Таня.
Вимовлю: - Кадети!
Відлунює: - Де ти?
Вимовлю: - Святилище!
Відлунює: -Ти лише.
- Озовись, - голосить серденько,
Бо гину!
Десь із космосу відлунює:
- Богиня!!!

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Микола МИКОЛАЄНКО

ЦИГАНСЬКА КИБІТКА

Кибітка ромська… У ній повно циганчат -
селом непоспіхом з піснями їде.
Пісні так весело й загонисто звучать,
що бадьорять і хлопчика, і діда.

Танцюють хвацько і погадують судьбу,
дрібничками торгують… Роми, роми!
Невже вам бомжувати і в Нову Добу,
не маючи свого по-людськи дому?

Я й сам циганочку відважно танцював,
люблю пісні цього народу вічні,
та хто їх, ромів, по всім світі розігнав
і хто збере докупи їх, калічних?

Великий незалежний сонячний народ!
Невже для вас нема землі своєї?
У музиці космічній ви - дзвінкий акорд,
чом знехтувала це богиня Гея?

• НАШ ВЕРНІСАЖ

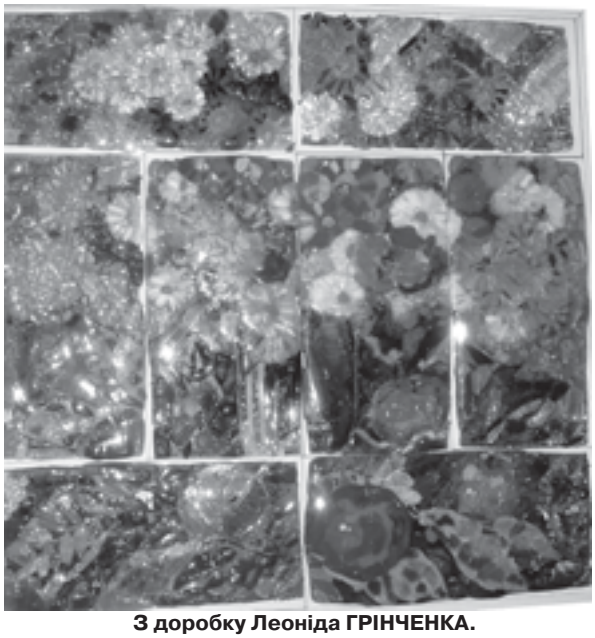

З доробку Леоніда ГРІНЧЕНКА.

• НАШЕ ЗДОРОВ'Я

ПАЛИТИ І ШТРАФ ПЛАТИТИ?

У червні 2009 р. було прийнято зміни і доповнення до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». Цей закон визначає основні принципи та напрями державної політики щодо попередження паління тютюнових виробів, зниження рівня їх вживання серед населення, обмеження доступу до них дітей, охорони здоров'я населення від шкоди, що приводить до розвитку захворювань, інвалідності, смертності через вживання цих виробів.

Якщо більшість українців не кинуть палити, вже через п'ять років кожен з наших співвітчизників може померти від хвороб, викликаних тютюном. Тому держава ввела адміністративну відповідальність за цю шкідливу звичку. **Штраф за паління в громадських місцях** тепер становитиме:

перше порушення - від 51 до 170 грн;

друге порушення - від 170 до 340 грн.

Штраф за паління у вагонах приміських потягів, в невстановлених для цього місцях у потягах місцевого і далекого сполучення - від 85 до 340 грн., а також в метро - 85-340 грн.

Штраф за порушення інтересів людей курцями, які палять в місцях загального харчування (накладається на адміністрацію) - від 1000 до 10000 грн.

Де палити не можна?

До місць, в яких взагалі забороняється паління, належать:

- установи охорони здоров'я, ***учбові заклади*** незалежно від форми власності;
- установи, підприємства і організації культури;
- зали очікування для пасажирів на залізницях, авто- і аеровокзалах;
- спортивні споруди;
- вагони потягів, автобуси, таксі (в тому числі маршрутні), тролейбуси, трамваї, метро;
- ліфти жилих будинків;
- території дитячих майданчиків.

Зупинки громадського транспорту до цього переліку не входять. Але місцева влада на міському рівні має право розширити закон своїми власними рішеннями - так, як це вже зробили у Києві і Кіровограді.

Виникає питання: чому, з одного боку, закон заперечує паління на транспорті, в тому числі на залізничному, а з іншого боку - у вагонах далекого сполучення обладнано? місця для паління. Демонтувати їх не збираються, а провідники погрожують штрафом. У цьому випадку дійсно існує законодавча колізія. Кодекс про адміністративні правопорушення дозволяє наявність у вагонах місць для паління, а новий закон це заперечує. Тому законодавці разом із «Укрзалізницею» повинні цю колізію ліквідувати.

Деяких громадян хвилює питання, чи не почнуть накладати штрафи за паління дружинники, а не міліціонери. ***Громадяни повинні знати, що штрафів на місцях не існує взагалі,*** бо це вимагання або ж шантаж. Давати правову оцінку може тільки міліціонер, який повинен спочатку попередити людину про порушення закону і скласти протокол. Після чого керівництво райвідділу вирішує про розмір штрафу.

Але на місцевому рівні притягають за заборонене паління чиновники, яким надали такі повноваження, або ж дружинники. І ті й інші обов'язково пред'являють службове посвідчення. Вони мають право скласти протокол, який направляється в райраду - до адміністративної комісії, яка і встановлює розмір штрафів, а відрахування від них надходять до місцевого бюджету.

Якщо порушення зафіксовано в громадському транспорті, протокол складається кондуктором, контролером-ревізором, провідниками чи начальниками потягів, а також представниками транспортної міліції.

На підприємствах, в установах, навчальних закладах іноді зовсім не встановлюють місць для паління. Тому курці і вважають, що якщо таких місць немає, можна палити всюди.

Такі люди якраз і помиляються, бо прийнятий закон стоїть на боці тих, хто не палить. Такі місця можуть бути обладнаними, але не обов язково, бо закон не зобов'язує керівників відводити місця для паління. Якщо таких місць немає, виходить, на території взагалі палити не можна. У тому числі не можна палити на сходах, в туалеті, бо ці місця вважаються елементами «робочого місця» людини, тобто вважаються «простором, відведеним у будинку для перебування робітника в процесі трудової діяльності».

Наталія КОРНЄЄВА,
доцент, заступник декана
юридичного факультету
з правовиховної роботи
і профілактики правопорушень НГУ.

Іларіон ХЕЙЛИК (США)

ВЕНЕСУЕЛА

(Продовження. Початок у № 12, 2009 р.)

У 1961 році у Венесуелі розпочалася політична колотнеча. У пресі, на радіо та телевізії розпочалася романтизація соціалізму, кубинський спосіб життя подавався як приклад майбутнього і для Венесуели. В країні почали з'являтися брошури з промовами Фіделя Кастро, поширювалася антиамериканська істерія. Одне слово, я почав відчувати, що загроза червоної пошесті може стати реальністю і у Венесуелі. З огляду на історію моєї родини, в пошану до пам'яті батька я просто не мав морального права залишатися там, де при владі будуть політичні послідовники комуністичних нелюдів. І я вирішив їхати на стале життя до США. Так і відбудеться - щоправда, згодом. А тоді пан Тихоненко запропонував поїхати до Америки на спілку, адже я знав англійську. На його думку, наш бізнесовий союз дозволив би в США успішно провадити ювелірний магазин. Одного разу він навіть зателефонував до мене:

- Зайди якось, Іларіоне. Покажу тобі ювелірну справу.

За пару днів завітав до магазину. Господар зустрів мене гонорово, відчувалося, що він неабиіяк оцінює свої гендлярські здібності. Ми сіли в ліфт з дверима, що причинялися з середини, і поїхали на 5-й поверх, де була майстерня. На Тихоненко працювало кілька майстрів, один з них був німець. Я чемно привітався з робітниками. Хотів було перекинутися парою слів з старанними робітниками. Та власник майстерні не дав мені це зробити, а стрімко повів далі, у глиб майстерні, в закапелку якої були непримітні двері. Закривши від мене на мить майже потаємний вхід, пан Тихоненко, напевно, почаклував із замком. Ми опинилися в маленькій кімнаті, посередині якої стояв великий, темного кольору сейф. Господар відкрив його якимось хитрим гачком-ключем і спочатку витяг декілька консервних банок, наповнених золотими монетами морокотами. Вони в ті часи вже перестали бути засобами платежу у Венесуелі й мали цінність як коштовності. Потім пан Тихоненко витягає якусь маленьку торбинку. Жестом дав зрозуміти, щоб я підставив долоню. І насипає мені жменю діамантів.

- І для чого це ви? - поцікавився, тримаючи в руці прохолодні, яскраві камінчики.

- На те, щоб ти хоч раз у життя потримав стільки грошей, скільки нині у твоїй руці...

Згодом я таки виїхав до США, а він передумав і лишився в Каракасі. Незадовго померла його дружина. Згодом знайшли і його мертвим у лазні. Він мав будинок в Каракасі, будинок в Ла Гваїра, а діамантів та золота - на мільйони. Те все ляснуло, пішло за вітром. Місцевий адвокат накрив усе.

1956 рік. Вінок героям - Євгену Коновальцю, Тарасу Чупринці (Каракас, Венесуела). На знімку перший праворуч - В. ХОМЯК, другий - І. ХЕЙЛИК, третій ліворуч інженер ВАСЮК (з Кубані), голова громади

Життя у Венесуелі та молоді роки дарували чимало добрих зустрічей з тутешньою природою. Один з наших українців, ровесник, його ми називали Пілсудським, працював топографом на спорудженні трансконтинентальної дороги. Він нас і запалив рішенням поїхати на полювання в джунглі. Адже завдяки своїй праці краще від нас орієнтувався на місцевості. Ось і зібралося нас на спілку аж п'ятеро венесуелянських козаків. Брати Левко та Володимир Хом'яки, Юрко Ващенко, вже згаданий Пілсудський та автор цих рядків. Весь наш збройний арсенал складався лише з автоматичної рушниці 22-го калібру на 16 патронів. Організація подорожі не забрала довго часу. Заїхали до якогось села, найняли там одну кімнату з гамаками і гайда на полювання! Щоправда, двох дорогою загубили. Місцеві дівчата виявилися для них привабливіші, аніж азарт полювання. Та нічого, і втрьох будемо мати розвагу. Пригадую, що приїхали до якогось озера. Я вже згадував, що у тропіку ніч насувається дуже швидко, майже раптово. Ось і не відчули, як стало вже темно, та мали з собою заздалегідь прихоплені ліхтарі. Вони тьмяно світили у вологому, теплому повітрі тропіку. Не минули і півсотні метрів, як здається, зовсім близько почулося грізне гарчання якогось хижака. Напевно, то був місцевий лев. Розмірами менший від африканського, але такий само небезпечний та безжальний хижак. За якусь мить ми вже були знову в авто. Мовчки засоромилися один перед одним і вирішили їхати далі. У тьмяному світлі автомобільних фар знову заблищала вода. Цього разу ми натрапили на якусь невеличку річечку. Коли наблизилися до неї ближче, помітили на березі декілька кайманів (американський крокодил дещо менший за африканського). Ще дорогою на полювання домовилися, що з огляду на наше укомплектування зброєю будемо стріляти почерзі. Першим випало випробувати удачу Пілсудському. Він довго цілився, сопів, вибирав зручно позицію. Нарешті - постріл, а каймани навіть не поворухнулися: чи то через лінь, чи через відвагу. Тут вже я беру до рук рушницю. Постріл - і один з кайманів спочатку високо підстрибує, а потім бездиханно розтягається на землі. Решта стрімголов тікають від нього у воду. Спочатку не могли зрозуміти, куди я вцілив нещасному. Виявилося, просто в око. Через те, напевно, так високо і підстрибнув невдаха. Не без зусиль втрьох дотягли наш трофей до машини, так-сяк розмістили його у багажнику. Дорога до села в темряві була набагато довшою. Добилися своєї квартирі вже далеко за північ. Знесилені від гулянки та, напевно, пестощів тубільських красунь, наші товариші міцно спали. Витівник Пілсудський запропонував забитого каймана покласти під гамака Юрка Ващенка. Знову ж таки не без зусиль запхали мертву рептилію під плетене ліжко. Не відчули, як, знесилені від полювання, і самі поснули. А вранці меланхолічний та ще з гулянки Юрко сонно починає злазити з гамака. Тільки-но став босою ногою на долівку, як тут побачив каймана. Куди й сон подівся! Тепер вже підстрибнув ледь не до стелі наш приятель і мерщій у гамак. Сміху було на все село!

На другий день мені так само поталанило на полюванні. Спочатку, можна сказати, по дорозі я забив зайця. А потім ми приїхали до озера, котре щороку більшало, заливаючи навколишні площі, з розкішною і могутньою тропічною рослинністю. Відбувалося це через те, що у Венесуелі сейсмічний рух спостерігається у багатьох місцевостях. Анди, так звані молоді гори, ще продовжують формуватися. Саме через це тут відбуваються зміни земного рельєфу, а разом з цим більшають та просуваються цілі водойми. Ми зупинилися побіля місцини, де вода вже поглинула великі, високі дерева. Вони чорними трупами бовваніли, створюючи якусь сюрреалістичну картину. На додаток на їх сухому, мертвому гіллі сотнями сиділи хамелеони до метра чи більше довжиною. Ровесники прадавньої доби, час від часу викидали свої довжелезні язики і ласували комахами, яких у цій теплій і вологій місцині було безліч. З рушниці було легко влучити в майже нерухомого хамелеона. Мертве тіло ящірки стрімголов летіло донизу і, здіймаючи фонтан бризок, падало у воду. За кілька секунд в тому місці буквально кипіло. Ненаситні піраньї та каймани

миттєво шматували свіжу дичину. А ми у мисливському запалі безперебійно додавали їм нових жертв. Того разу ми мали з собою 1100 набоїв, а під вечір, коли верталися до Каракаса, запас амуніції був нульовий.

Природа тоді була така сильна, що нам і не могло привидитися, що колись треба буде захищати довкілля.

Незважаючи на те, що українська громада у Венесуелі завжди була нечисленною, ми старалися наповнити своє етнічне життя змістом та цікавістю. Коли я приєднався до православної парафії в Каракасі, то церква та культурний центр при Альта Вісті вже були збудовані. Отож, була можливість розбудовувати життя громади у різних керунках. Я виступив одним з ініціаторів створення гуртка молоді. Плани у нас були обширні: це і відзначення визначних дат національного та церковного календаря, зрештою, проведення забав, адже йшлося про молодь. Сцену в культурному центрі було оформлено розмальованим фарбами полотном. З часом матеріал та фарби почали линяти, сама декорація обвисла та зім'ялася. Не довго думаючи, ми зірвали старе обрамлення, аби підготувати щось нове. Аж тут з'явився інженер Припхан (їх було в громаді двоє братів. Один інженер, другий лікар).

- Що Ви зробили, хлопці?! - відчайдушно сплеснув він у долоні. - Та це ж декорація зроблена Василем Кричевським, нашим славетним Кричевським. Він був міністром освіти за Петлюри!

Та вже було запізно. Наш талановитий маляр тоді вже відійшов у кращі світи і був похований у Каракасі. Пройдуть роки, і будівничий УАПЦ Владика Мстислав подбає про те, аби тлінні останки Василя Кричевського було перенесено до Українського меморіального комплексу в місті Бавнд-Бруці, що у американському штаті Нью-Джерзі. Разом з прахом славетного художника до США було перевезено і гранітний пам'ятник, виготовлений у Венесуелі. Згодом доля подарує мені зустріч з донькою та онучкою покійного. Серед наших людей було чимало відомих постатей, цікавих особистостей. Так, час від часу на службу Божу приходила славетна пані Галина Мазепа та її чоловік пан Коваль. Це подружжя було величним у переносному і буквальному сенсі. Буває, стануть поряд, немов дві вежі - у обох зріст близько двох метрів. І через це наша церковка виглядала переповненою. І для нас, прихожан, це свято, коли вони присутні. Обоє викладали в Університеті Каракаса: вона - живопис, а він - фізику та математику. Серед цікавих особистостей, з якими звела мене у ті роки доля, був Іван Бєльський, якого ми жартома називали Іван Бєльський-Каракаський. З'явився він у моєму житті якось несподівано. Одного разу на прийнятті у добродія Левка Лотоцького родом з Волині (він пізніше став священиком і служив до кінця своїх днів, понад 90 років жив, і за ним закінчилася православна служба), котрий мав майстерню з виготовлення меблів, яку ми з гумором прозвали лісопилкою, помітив нове обличчя. Розговорилися, і швидко з'ясувалося, що ми - земляки. Він виявився родом з Верхньодніпровська, а вся моя рідня - з Мішуриного Рогу. Власне, він був з райцентру, до якого належало моє рідне село. За десятки тисяч кілометрів від України - це вже не просто земляк, а, можна сказати, сусіда. Через такий сентимент Іван зразу ж подарував свою картину. Сюжет олійного полотна розміром метр на півтора батально-ліричний. Український козак б'ється з турком на шаблях за дівчину, напевно, полонянку. Ця картина й по сьогодні прикрашає мій дім, а промайнуло більше як півстоліття! Іван Бєльський - то був характер. Він насправді Іван Стеценко. Йому було лише 16 років, коли у 1942 році у Верхньодніпровськ прийшли німці. Іван з малих літ мав мистецький талант і вчився на скульптора. Мав нібито приїхати сам Гітлер до міста. Хтось ляпнув, що Іван - скульптор. Прийшли німці до хати і з порога:

- Ти скульптор?

- Так.

- Можеш виготовити за два тижні гіпсову статую фюрера?

- Без проблеми ...

З тим і пішли гестаповці. А Іван через свою безтурботну вдачу і забув про той випадок. Діло молоде, та й любив він завжди погуляти. За пару день до призначеного терміну знову в хаті Івана гестаповці. А той і пригадати не може, про що йдеться. Німці під час війни до умовлянь не схильні. Поставили ультиматум: за дві доби не буде готова гіпсова статуя Гітлера - розстріляють Івана Стеценка. Той зрозумів: не жартують. І за два дні гіпсовий фюрер вже був викінчений. Очевидно, що після того випадку Івана оголосили колаборантом. Коли почали відступати німці, довелося тікати з ними Іванові. Військові дороги нелегкі та непрості. Десь завели вони його до власовців. А там закрутило, затягло. Так опинився аж у Венесуелі..

Ми по-справжньому заприятелювали з Іваном Бєльським у Каракасі. Допомагали один одному, як могли. Одного разу через дурницю він зламав ногу. Потрібно було кваліфіковане лікування. А у нього в кишені вітер свище. Все тоді витрачав на забави. Вирішили його найближчі приятелі скластися по 500 боліварів на шпиталь. І таки вилікували Івана. Він потім на знак подяки намалював мій портрет. Так само висить нині у моєму американському помешканні. Іван Бєльський мав справжній художній талант (як сам жартував - це від слова "худо"). Пригадую, як було оголошено міжнародний конкурс на краще оформлення церкви у штаті Меріда, це яких 900 кілометрів на захід від Каракаса. Участь в мистецьких змаганнях брали найкращі малярі не лише з Венесуели, а й Іспанії, Італії. Контракт же отримав наш Іван Бєльський. Ось і рушив він до Меріди. Минув місяць, другий, а від нього ні слуху, ні духу. Ось і вирішив незаперечний авторитет нашої громади Борис Маркович Герасеменко, котрий поважав Івана за мистецьке обдарування, провідати земляка. І не один, а з дружиною пані Ніною. У готелі, де мешкав Іван, через гонорову вдачу винаймав не одну кімнату, а цілий suite (апартамент). Стукає в двері Борис Маркович, а збоку дружина Ніна. Іван питає:

- Хто там?

- Борис Маркович...

Відчиняє Іван двері й просто приголомшує подружжя Герасеменків. Стоїть у костюмі Адама, а біля нього три молоді дівчини, теж голі. Відповідним епітетам від пані Ніни не було кінця! Контракт Іван мав на 180 000 тисяч долярів. У ті часи це була ВЕЛИКА КУПА ГРОШЕЙ. Однак Іван Бєльський закінчив контракт, закінчив і гроші. І хтось скаже, що наші не вміють гуляти?! Згодом Іван таки візьметься за розум. Якраз по закінченню оформлення катедри у Меріді він познайомився з галичанкою, і незабаром вони одружилися. З часом виїхали в Канаду. Він мав гарну студію в Торонто. А ще двох дітей, дружина здобула фах лікаря. Але десь років п'ять або більше, як Іван зник. І по сьогодні як у воду впав...

Далі буде

ВІД УКРАЇНИ НА ПІВДЕНЬ... ЗА 80 КМ ДО ЕКВАТОРА

У тихі різдвяні вечори, переглядаючи грудневий номер часопису «Бористен», я натрапила на мемуарні сторінки Іларіона Хейлика «Венесуела». Година пошуків в Інтернеті майже не додала мені значущої інформації щодо автора спогадів. Було зрозуміло одне: він, що покинув в сорокових роках Україну, пам'ятає не лише Венесуелу. Однак на все життя лишився полоненим рідного краю, його мови. За багато кілометрів і років від Батьківщини Іларіон Хейлик втамовує спрагу болісної розлуки з Україною вже антикварними оповідками. Мова автора інколи стає дещо довгою, з певними ускладненнями чи знаками пунктуації. Однак це тільки допомагає оповідачеві створювати сповідальну атмосферу, проникнути в події того часу - і в цьому є свій смак. Хейлик з легкістю передає свій душевний стан, приближуючи читача до життєвих реалій. Коли в мене за вікном залопотів дощ - і такі різдвяні несподіванки трапляються - відразу ніби побачила й густу слонячу траву. Повіяло Венесуелою...Так, ніби з Хейликом прямувала його життєвими шляхами, розглядала його збережені світлини.

Подібна мемуаристика - як дорогоцінна крихта до хлібини історії життя українського люду. Відвертість та щирість викладу Іларіона Хейлика наголошує на тому, що Україна лишається найдорожчою скарбницею сенсу буття кожного співвітчизника.

Ірина СОБОЛЬ
(Дніпропетровськ).

Тамара РЕЗНИЧЕНКО, прабабуся

НОВОРІЧНА КАЗКА

Маєток колоністів Роговських. Село Верьовка. Десь біля 100 осель. Перша окупаційна зима. І Новий рік. В маєтку поставили велику ялинку. Це заслуга господаря. Він вперше після революції був у своєму родовому гніздечку. Дітлахів запросили на свято. Я вивчила вірш про Мороза-воєводу, Отримала нагороду: цукерки і німецький буквар. Але коли рік потому моя уява малювала казочку, то вона, тобто мрія про неї, була такою таємничою, що я, притишивши серце, шепотіла собі: "Не май велику надію".

Перебираючи в пам'яті новорічні свята, ніби слайди, висвітлювалися різні.

Ось перший Новий рік з нареченим. Під час молодіжної гулянки, не дочекавшись музики курантів, ми втекли до лісу.

Там серед гущавини, біля невеликої чепурної ялинки запалили вогнище, заздалегідь були принесені дрова. Під ялинкою лежав пакунок з цукерками. Тільки-но з'явились "Кара-Кум".

У наших стосунках було почуття, яке мало багато складових. Наречений кохав. Він беріг. Тому любощі були такими ніжними, що згадки про оті обережні поцілунки гріють моє серце, через роки приходить вже після смерті рідного, кожної новорічної ночі. Новий рік - сімейне свято. Але я волію залишитись насамоті, коли рідні святкують поза домівкою. Ці п'ять років після смерті чоловіка я не хочу чекати сигналу про мить народження Нового року. Поплакавши, я закривала очі і засинала.

Але торік історія набула фантастичного повороту. В житті з'явився чоловік, який говорив, що я йому подобаюсь. Було цікаво, було тривожно, було неймовірно: "А що потім?"

Невідворотно грудень скидав дні в історію і нагадував: "Чекай, казка вже на порозі". Мрія зустріти Новий рік з чоловіком вже вибудовувала плани, що одягти, що приготувати.

Чекала дзвінка. І два слова: "Я тебе чекаю". 31 вже зранку все було готове, смачного наготувала і для сина з невісткою та донькою, жили разом. Після сьомої вони пішли зустрічати Новий рік. Я знала, що о пів на восьму треба бути на автостанції. На мобільнику висвітилося : "Чекаю".

Але... На зупинці мене ніхто не зустрів. Картина сумна і трагічна. Я не хотіла телефонувати. Байдуже, тупо відправила останній автобус додому.

Думаю, що це оціпеніння тривало десь до 9 години. І ось картина. Біля одної лави я в симпатичній білій шубці, валіза, а через метрів 10 на іншій лаві помітила іншу валізу і поруч чоловіка з квітами. Людина з півночі.

Шапка, дублянка, бурки - добротні, і потім зафіксувала обличчя, бороду і його погляд.

Підійшов.

- Що?

Я пересмикнула плечима.

- Схоже, обох нас кинули.

І раптом я миттєво зрозуміла: часу на роздуми немає.

- Ходімо, потім поясню.

На березі Самари у мене був будинок. І через хвилину туди йшов автобус, віз робітників на шахту і в профілакторій. Хвилин 40, поки ми їхали, чоловік з бородою уважно вивчав і намагався розпитати.

- Потім. Все поясню, потім...

Пробралися через городи по снігу. Зайшли до оселі. Затопили камін і плиту на кухні. В маленькій кімнаті з каміном вже через 10 хвилин було тепло. Ні телевізора, ні радіо не було. Почала накривати на стіл. І тільки після того, як було поставлено, порізано, відкрито, я попрохала:

- Спочатку ти.

Коротко розповів. Північ, газовик, в Тюмені поховав жінку, в Інтернеті знайшов однокласницю, в яку був давно закоханий до безтями... Півроку як на пенсії. Напросився в гості, вона також овдовіла, живе у Міжрічанську. Я підсумувала:

- Думаю, що і та жінка, і той чоловік, що мене запросив, злякалися.

І раптом засвітилося. Мобілка промовила до мене: "Пробач, я не готовий". Я зраділа. Живий. Але казка тільки-но розпочалася. На мене дивився чоловік. Як? Спочатку з цікавістю, потім в очах з'явилися іскорки. Програвач і платівки. Любила авторську пісню. Поставили Нікітіних "Під музику Вівальді". Побачив свічку на каміні. Запалив. Вимкнули світло. Подякував за танець. Обережно взяв обома руками мою руку, ледь торкнувся губами. Поцілунок був адресним. Його губи доторкнулися до пульсу.

Забула розповісти, що у нас було на столі. Традиційна новорічна страва - холодець, салати, соління. Смачно. Солення мої були приготовлені за "рецептами матусі", моїми особисто. Перець, цвітна капуста, огірки. 12 страв.

Він (Хемінгвей - так я подумки прозвала його за бороду) розпакував свій баул. Моя онученька сказала би: "Клас!". Звичайно, ікра, балики, якась риба, цукерки. І вино. Шампанського не було. Дива починалися. Я не люблю шампанського. Чи хотіла я їсти? Та ви що? Я дивилася на цього чоловіка і з жахом думала: "Що це було там на зупинці, що буде?" І як вибиратися з цієї нереальної ситуації. Адже тут не було логіки. Але. Маємо, що маємо.

- Говори. Спочатку про ту, що не прийшла.

- Це було моє перше кохання. 9 клас. Тиха, тендітна, білява дівчинка. Оленка. Я хотів тоді побудувати високу вежу, посадити її туди і щоб вона мене чекала. А натомість вона сполохано завмирала, коли я перегороджував їй дорогу. Вона жила в сусідньому будинку, я з батьками - в будинку поряд. Чи освідчився я їй? Ні. Але я не давав їй спокою. І найменша підозра, що хтось її образив, закінчувалася для уявного кривдника синцями. Навколо неї утворилося коло. І в центрі - Оленка.

Але випускний наближався невідворотно. Ось тепер вже освідчуся. На моє палке: "Я тебе кохаю" - прозвучало: "Вибач". І все. Чому люди хочуть повернути минуле? Адже два рази в одну ріку не ступають. Батьки вже рік працювали на Півночі. Я мешкав у бабусі. Після випускного поїхав до них. Перший рік не поступив, пішов працювати. Так і стало моє життя нерозривно крокувати поряд з трубою через хащі, болота, степи, річки.Інженер. Робота - як циганська доля: дороги, дороги. В стосунках з жінками я був... Хто я був? Важко відповісти. Усміхнена білявка медсестричка народила двох донечок. Терпляча. Але серце не завмирало, сполохано не тріпотіло, ніби горобчик в долоні. Прожили 50 років. А вже два роки, як немає моєї Оленки. Звичайно, ім'я мало останній аргумент при одруженні. Померла через три дні після діагнозу - інфаркт. Мені 72. Два роки після відпочинку на морі пішов на пенсію. Спочатку було незвично. І раптом на сайті - "Однокласники, та моя перша кохана Оленка. Почали спілкуватися.

Через півроку напросився на Новий рік. Чому вона злякалась?

- Ти своє фото виставив?

- Так.

- І ти уявляєш, якою вона може бути?

- Ну...

Тут жіноча хитрість провокувала запитанням.

- А тобі скільки?

- Жінці стільки...

- Не треба, зрозумів. Питання знімаю.

Що ми робили? Слухали музику, і потім я відповідала на запитання, їх було безліч. Другого січня. А ще ж був чарівний вечір з першого на друге. Ми гуляли по лісу, пили гарне вино, розмовляли. Так от, другого січня він тихенько розбудив о пів на шосту. Пішли. Стояла одна валіза, на столі вимитий посуд. І що я зробила? Пішла. Думала? Ні. Вже вранці третього в Сімферополі ми сіли в таксі і о 10 годині були в Судаку. Боже! Адже ми з чоловіком і дітьми тут відпочивали аж три роки. Ось тут у підніжжя ми тішилися величезними ягодами смоківниці.

- Прошу. Оце моя оселя.

Оселя - це невеличкий двоповерховий будиночок, дві чи три веранди, балкон і кипарис. О 12 ночі з 3 на 4 січня я почула:

- Будь моєю дружиною...

31 грудня буде річниця. Ми разом. Але взимку я хотіла снігу. Тому цей рік, річницю нашого шлюбу ми відсвяткуємо в Яремчі.

Кохання тих, кому за...

Воно особливе, і слова "рідний", "рідненька" наповнено ніжністю. Коли жінка, яка вміла зупинити ген старіння після 50, виглядає чарівно, бо вона оточена космічною оболонкою з подиву, захоплення, подяки, то це і є кохання. І чує вона ці слова подяки вранці, ввечері, вчора, сьогодні. Доля принесла, поклала до рук зірочку щастя, вона не палить, а мрійно мерехтить, наповнює тихим сяйвом, зігріває дві самотності, що знайшли одна одну. І так буде вічно. Чоловік і жінка. Вони повинні бути поруч. Сьогодні, завтра, завжди.

Дарінка

Олена ШВЕЦЬ-ВАСІНА

ТАК ТРИМАТИ!

Все приходить, все буває –
Дощ і сонце понад гаєм,
Віра в себе, віра в друга,
Що здолає сум і тугу.

Над собою перемога –
До майбутнього дорога,
Так долати! Так тримати
І у будні, і у свято!

Все важливе, все первинне –
І промінчик, і краплина,
Букви, що складають слово,
Крок, який ти зробиш знову.

Над собою перемога –
До майбутнього дорога,
Так долати! Так тримати
І у будні, і у свято!

Всі, хто вірять в свої сили,
Пташка, що здіймає крила,
І комаха, і травина –
Кожен з них - Землі дитина.

Над собою перемога –
До майбутнього дорога,
Так долати! Так тримати
І у будні, і у свято!

Надія КИР'ЯН

* * *

Ведмідь заліг
У свій барліг,
Коли на землю
Випав сніг.
Коли Ведмідь устане,
Тоді і сніг розтане.
Ведмідь-сонько
Усе ще спить,
Тому і сніг
Навкруг лежить.
Коли Ведмідь устане,
Тоді і сніг розтане.

Юрій ПУСОВ

Хай завжди буде СОНЦЕ!

КАЗКА

Що може бути гірше від похмурого дня? Тільки похмурий вечір», - роздумував горобець Гриць. Він сидів на гілці каштана із заплющеними очима, щоб не заплакати. Жорстокий холодний вітер підкрався, штовхнув з усієї сили, змусивши здригнутися і наїжачитися, і з реготом полетів далі.

«Ну чому, чому так трапляється?! Чому цілу зиму з таким нетерпінням чекаєш тепла, а коли дочекаєшся і вже зацвіриньчиш весняну пісеньку, знову наскочать морози і вихолодять серце наскрізь?!»

Каштан затремтів. Він теж уже став просинатися, пригрітий березневим сонечком, і навіть почав викидати бруньки. Тепер і йому було холодно, а вітер усе свистів і реготав.

«Якщо зараз не вийде сонце, я замерзну. Усім на зло!» - вирішив Гриць.

- Гей ти, дурний горобче, не сиди, бо змерзнеш! - каркнула, пролітаючи біля нього, Аделаїда Марківна.

- І змерзну! - рішуче крикнув Гриць у відповідь.

Ворона зробила коло і повернулася.

- Що з тобою? Ти занедужав?

Горобець не відповів, тільки наїжачився ще більше.

- Не мовчи! Я ж не зможу тобі допомогти, якщо не буду знати, що з тобою скоїлось…

- Не треба мені допомагати, - буркнув Гриць.

- А то я сама така дурна, що не знаю, коли і кому потрібна допомога! Кажи, що з тобою!

- Весни хочу.

Вітер напружився і дмухнув так, що прошив холодом пір'я, Гриць затрясся всім тільцем.

- Усі весни хочуть, - Аделаїда Марківна підсунулася ближче і накрила Гриця крилом. Під крилом було м'яко і тепло. - Недовго чекати залишилося. Зовсім трішки. Тримайся. Що я скажу сонцю, коли воно вийде, а ти — замерз?

- Ну і нехай! - Гриць стрепенувся і уперто виліз на мороз. - Нехай йому стане соромно!

- Добре. Сиди тут, я зараз, - ворона махнула крилами і злетіла. - Герой який! Сонце соромити зібрався!

Гриць залишився один, і так йому стало тоскно, що він готовий був завити по-собачому. Горобець знову заплющив очі і щільніше пригорнувся до гілки.

- Сюди йди. Оно він сидить, - почув він голос ворони і розплющив очі.

До дерева підійшов кіт Четан, стрибнув на стовбур і спритно видерся на гілку до горобця. Гриць зажмурився і клацнув дзьобом від страху, але з місця не зрушив.

- А що я тобі казала? Зовсім ослаб, - ворона сіла поруч, і гілка небезпечно прогнулася. - Холодно йому. Виходь, каже, сонце, а то замерзну…

- Давай я тебе зігрію, - запропонував кіт. - Хвостом накрию - і ти вже, як у гнізді. Навіть тепліше буде.

Гриць хотів відсунутися, але з іншого боку сиділа ворона. Від котячого хутра було тепло, а Аделаїда Марківна затуляла від вітру.

- Не треба мені нічого! - цвіріньнув він і спурхнув на іншу гілку. - Нічого мені не треба, окрім сонця!

- Ото бачиш! Бачиш, що з ним діється! - схвильовано закаркала ворона. - Що робити будемо?

- Треба Пташку кликати, - задумливо сказав Четан.

- Ще одну?

- Не ще одну, а єдину. Тільки вона зможе допомогти.

- Вона зможе умовити горобця не бути дурним?

- Ні, вона зможе викликати сонце.

- Що!? - ворона підстрибнула на гілці, і Четан міцніше вчепився пазурами. - Привела я ненормального поговорити з божевільним! Ніхто не владен над сонцем! Ніхто! Чуєш?!

Четан подивився на ворону і злегка посміхнувся. Аделаїда Марківна замовчала і запитала вже спокійнішим голосом:

- А що це за птиця?

- Дружина моя, - ще ширше усміхнувся кіт, але, бачачи, що ворона набирає в груди повітря, щоб знову обуритися, додав:

- Тільки не птиця вона, а Пташка. Кличуть її так за дзвінкий голосок. Нас якось улітку дощ у полі застав, так вона хмару над нами наскрізь пронявчала, і ми не намокли.

Ворона похитала головою:

- Не повірю, доки сама не побачу. Біжи, клич її!

Гриць хоч і продовжував тремтіти на сусідній гілці, але все-таки трохи пожвавішав, йому теж захотілося побачити кішку-чарівницю.

Четан незабаром повернувся. Він поспішав і увесь час оглядався на струнку мініатюрну кішечку, що йшла за ним гордо і ставно, акуратно ступаючи своїми маленькими лапками.

- Оце вона, моя Пташка, - відрекомендував її кіт.

Пташка підійшла до дерева, подивилася на ворону, а потім на горобця:

- Ну і кого з них треба рятувати?

- Мене, - цвіріньнув Гриць і сам здивувався своїй нахабності.

- Він без сонця пропаде, - сказав Четан.

- Кар-р! Пропаде, безсумнівно. Зачахне, замерзне без сонечка! - підхопила Аделаїда Марківна. - І якщо вже ти дійсно вмієш те, про що нам отут розповідав твій кіт, то зроби, будь ласка. Адже, якщо чесно, мені й самій дуже весни хочеться.

Пташка посміхнулася і задумалася, дивлячись на щільні темні хмари, що облягли небо.

- А ви справді не можете почекати день чи два?

- Ні!!! - в один голос закричали Гриць, Аделаїда Марківна і Четан.

- Тоді мені знадобиться ваша допомога. Хто з вас уміє кричати "няв"?

- Усі вміємо! - цвіріньнув Гриць.

- Ти вмієш нявкати? Не сміши! - каркнула ворона.

- А ти вмієш?!

- Я? Ні. Не вмію. Але я і не хвалюся. Подивлюся, як ти це будеш робити!

- Ну що ж, - зупинила Пташка марну суперечку, - тоді приготуйтеся, всі пухнаті і пернаті. Усі, хто вірить у велику силу "НЯВ"! Готові?

Четан кивнув.

- Так, - цвіріньнув Гриць.

Аделаїда Марківна подивилася на Пташку правим оком і теж злегка кивнула.

- Сонця хочу, - майже простогнала вона, - заразив ти нас усіх, горобче.

- Тоді на рахунок "три". Раз, два…

Сильне дзвінко-задерикувате "НЯВ" злетіло в небо і встромилося у хмари. Радовесняна котячо-пташина пісня вдарила у хмарну броню, і, спершу неохоче, а потім усе швидше хмари почали… розходитися! Ось виринула маленька блакитна цятка, що стала швидко рости, як калюжа у літню грозу. Незабаром дірка в хмарах перетворилася на вікно, краї якого позолотилися передвечірнім сонцем, і ось уже половина неба стала ясною і чистою, засяяла бірюзою, а сонечко пригріло тепло і ласкаво, змушуючи мружитися.

- А я теж нявкала? - хвилювалася ворона, розпустивши крила назустріч сонячним променям. - Бо я щось кричала, але мене більше цікавило те, що відбувалося у небі, той не прислухалася…

А сонце щедро світило, намагаючись устигнути до заходу зігріти усіх, хто знудьгувався за теплом узимку. Вітер просвистів колючою свіжістю, але це вже нікого не злякало. Навіть посмішки на обличчях залишилися. А Гриць стрибав на гілці і без угаву цвіріньчав, скаржачись сонцю на важку зиму.

- Ти ж більше не будеш ховатися? - запитував він у нього. - Ти тепер усю весну, літо й осінь будеш з нами? Цінь-цвірінь! Цвірінь!

Гриць поглянув на хмари, що відступили, і йому раптом здалося, що вони знову починають скупчуватися, знову хочуть сховати за своїми спинами сонце. Він грізно і впевнено подивився на них і ляснув:

- НЯУ!!!

По-своєму, по-гороб'ячому, але хмари його зрозуміли і позадкували.

Переклад
Тамари ДОБРОГОРСЬКОЇ.

Костянтин ЗАХАРЕНКО

СПЕЦИФІКА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Глибокі трансформаційні зрушення в Україні загострили необхідність оновлення змісту і характеру взаємодії органів державної влади та молодіжних організацій. В ході ринкових перетворень в Україні державна молодіжна політика надчутливо реагує на всі похибки, кризові явища, характерні для становлення демократичної політичної системи.

Без вивчення закономірностей і механізмів функціонування та розвитку молодіжних організацій неможливо ефективно управляти ними, а тим більше впроваджувати в їх діяльність сучасні управлінські технології. Перехід до ефективних моделей залучення молодіжних організацій до соціального управління, побудованих на сучасних наукових принципах, стає для нашої держави чи не найголовнішою передумовою активізації та успішного здійснення соціально – економічних і політичних трансформацій.

Базуючись на світовому та вітчизняному досвіді, розглянемо основні необхідні елементи для реалізації дієвої державної молодіжної політики. На наш погляд, технологія реалізації державної молодіжної політики повинна складатися з трьох основних блоків: об'єктивних умов, стратегії та тактики.

В основі ефективної діяльності лежить знання об'єктивних умов, в яких вона здійснюється. Тому для досягнення поставлених цілей (а такими є створення необхідних умов для повноцінної самореалізації та розвитку молоді) важливо знати точну інформацію про стан соціальної структури країни чи області, в рамках яких відбувається діяльність. Для цього потрібно володіти інформацією щодо того:

- які молодіжні групи проживають на території країни чи області;

- який відсоток складає кожна молодіжна група по відношенню до всієї кількості населення;

- які потреби, інтереси, сподівання у кожної молодіжної групи;

- в яких відносинах вони знаходяться стосовно одна одної (взаєморозуміння чи недовіри), а також до органів державної та місцевої влади. Необхідно володіти інформацією стосовно молодіжних національних груп, якщо територія багатонаціональна.

Важливою складовою об'єктивних умов реалізації державної молодіжної політики є реальний розклад впливу рухів, громадсько-політичних об'єднань, молодіжних організацій. Володіння цією інформацією дає можливість знайти суб'єктів реалізації державної молодіжної політики.

Не менш важливе значення мають знання про найбільш гострі проблеми в країні чи регіоні. Тобто необхідна своєрідна інвентаризація проблем, які найбільш боляче зачіпають інтереси молоді. Тому виникає потреба визначення пріоритетів і проведення ранжирування цих проблем.

Для результативної реалізації молодіжної політики суттєве значення має не тільки точне знання молодіжних проблем у державі чи регіоні, але й те, як віддзеркалюються ці проблеми у свідомості молоді. Тому потрібно враховувати діяльність засобів масової інформації, які є найбільш впливовими на певній території, оскільки вони багато в чому формують свідомість громадян, їх ставлення до тих чи інших проблем, дій органів влади та молодіжних організацій.

Знання об'єктивних умов дає можливість ефективно здійснювати державну молодіжну політику із залученням молодіжних організацій до її реалізації.

Глибоке розуміння об'єктивних умов, за яких здійснюється державна молодіжна політика, дає можливість розробляти її стратегію, як найбільш важливий і складний елемент.

Стратегія розробляється, як правило, у вигляді програми суб'єктів політики (владних структур, громадських молодіжних інституцій, молодіжних лідерів) і повинна відображати специфіку діяльності цих суб'єктів.

Під час трансформації суспільства реалізація державної молодіжної політики здійснюється в умовах активного структурування молодіжних організацій, в яких формуються різні, навіть протилежні інтереси та потреби, в тому числі, і політичні пристрасті. Тому розробку програми доцільно починати з пошуку та формування екстраординарної мети, яка, по перше, є найбільш важливою для країни, і по друге, яка була б приваблива для всіх молодіжних груп. На нашу думку, навряд чи самостійно держава, без активного залучення молодіжних організацій, зможе досягнути мети.

Під реалізацію цієї мети формується змістовна сторона програми. Вона обов'язково повинна відповідати певним принципам, а саме: акумуляційному, інноваційному, мобілізаційному, принципу конкретності та якості.

Акумуляційний принцип передбачає формулювання таких положень у програмі, які б могли кваліфіковано акумулювати і адекватно відображати інтереси різних молодіжних субкультур.

Інноваційний принцип передбачає присутність в програмі нових ідей, які ще не опановані суспільством. Справа в тому, що молодій людині властиве бажання прочитати чи почути в програмі щось нове та оригінальне.

Третій принцип побудови програми – мобілізаційний. Ті чи інші положення та ідеї, навіть глибоко продумані та обґрунтовані, не можуть бути реалізовані зусиллями тільки однієї держави. Їх здійснення можливе за умови, якщо до цього докладають зусиль різні молодіжні організації.

В умовах сучасної України не завжди реалізуються різні постанови, укази та рішення владних структур. Причин багато, але однією з основних є та, що різні молодіжні групи не бачать в них відображення своїх інтересів та сподівань та не викликають у них бажання прикласти свої сили до їх виконання. З іншого боку, центральні та місцеві державні структури не володіють мистецтвом мобілізації молодіжних груп. У трансформаційних політичних процесах, без підтримки молоді реалізація державної молодіжної політики є проблематичною.

Таким чином, щоб закладені у змісті програми положення та ідеї мобілізували ті чи інші молодіжні групи на їх виконання. Це можливо тоді, коли молодь побачить у програмі відображення їх інтересів.

Четвертий принцип, якого, як показує зарубіжний і вітчизняний досвід, доцільно дотримуватись при підготовці та побудові програми – це принцип конкретності та ясності. Виклад положень державної молодіжної політики повинен, на наш погляд, враховувати схильність людської свідомості до конкретності та ясності.

При розробці державних і регіональних програм щодо молоді, важливо враховувати історичні, національні, релігійні, психологічні та інші особливості та традиції, рівень індивідуальної та суспільної свідомості молодіжних груп конкретного регіону. У силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин молодіжний менталітет західних і східних областей має значні відмінності. Не враховувати, більш того, не базуватися на цих особливостях – значить відразу приректи стратегію реалізації державної молодіжної політики на поразку.

Важливою частиною технології реалізації державної молодіжної політики є тактика як сукупність засобів і методів досягнення локальних, тимчасових результатів. Від вибору тактичних прийомів, продуманості їх застосування багато в чому залежить реалізація стратегічної лінії. Поки що стратегії розвитку українського суспільства у нинішньої політичної еліти України немає, але потреба в ній не тільки існує, а й зростає.

На державному рівні слід визначитися зі стратегічними засадами державної молодіжної політики з огляду на її специфічний характер, покликаний забезпечити процес політичної соціалізації молоді та становлення особистості громадянина нової України. На сучасному етапі вкрай важливо визначити модель державної роботи з молодіжними субкультурами, створити макроекономічні передумови матеріального самозабезпечення молоді, формувати складові політики зростання доходів, стимулювати професійну і територіальну мобільність молоді. Всі нововведення мають бути

стратегічно зверненими на соціальний вимір окремої молодої людини як найвищої суспільної цінності цивілізаційного розвитку.

Є. Бородін вважає, що позитивну роль відіграло запровадження у 2002 році порядку проведення конкурсу програм, розроблених громадськими організаціями, стосовно дітей, молоді, жінок та сім'ї, що стало проявом установлення конкурентних "правил гри" у наданні фінансової допомоги всеукраїнським молодіжним організаціям з боку держави [1, с.24]. Для участі у конкурсі проектів молодіжна організація повинна подати необхідні документи:

- заяву на участь у конкурсі, складену за формою, затвердженою міністерством;

- копію свідоцтва про реєстрацію, статуту (положення) громадської організації, засвідчених нотаріально;

- копію рішення органу державної податкової служби про включення громадської організації до реєстру неприбуткових організацій та установ;

- копію фінансового звіту про використання коштів за попередній рік;

- опис проекту програми та кошторис витрат для його реалізації за формами, затвердженими профільним міністерством (оригінал і п'ять копій);

- рішення керівного органу громадської організації про затвердження проекту програми, скріплене печаткою організації (оригінал і п'ять копій);

- листи-підтвердження інших громадських організацій, які беруть участь у конкурсі як співвиконавці (оригінал і п'ять копій). Конкурсна пропозиція готується українською мовою [3].

Визначення чітких критеріїв для участі у конкурсі сприяло, на нашу думку, інституційному розвитку молодіжних організацій як складової громадянського суспільства в сучасній Україні.

Однією з причин неналагодження конструктивної співпраці з органами державної влади слід визнати прагнення молодіжних організацій обмежити сферу своєї діяльності проблемами, розв'язання яких не призводить до конфліктів з владою.

На перших Президентських слуханнях "Виклики, породжені свободою", які відбулися 28 листопада 2005 року, В. Ющенко підкреслив, що "тільки погляд очі в очі, пряма дискусія, неодноразова, десятки круглих столів можуть дати відповідь на те, хто ми є, яку політику ми маємо вести, сприятиме цьому і консолідована співпраця "влади, суспільства, і громадянина" [4, с. 6].

Команда В. Ющенка ініціювала ряд кроків для підвищення ефективності діалогу з громадськістю. Опитування представників громадських об'єднань засвідчили, що 60% з них вважають, що для громадських організацій можливостей співпраці з владою стало більше; 35% влада пропонувала співпрацю, проте тільки в одному випадку (1,6%) співпраця була результативною; 80% опитаних вказали, що самостійно ініціювали діалог з владою, проте він виявився вдалим лише у трьох випадках (5%) [5, с.83].

Аналізуючи дані соціологічних досліджень відзначаємо, що громадські організації хоча і мають доволі низький рівень довіри, усе ж виграють у цьому відношенні у органів влади. Це говорить про те, що громадянське суспільство в Україні сприймається більш привабливо, аніж державні інституції і не лише виходячи із чистих показників – 37,1% сумарної довіри до громадських організацій порівняно із 21,7% довіри до органів влади, але також і виходячи із значно нижчого рівня цілковитої недовіри 15,8 відсотка до громадських організацій порівняно із 31,2 недовіри до влади [2].

У демократичних суспільствах жодна важлива суспільна проблема не може бути вирішеною без участі громадських організацій. Більш того, власне молодіжні організації, звертають увагу на суспільні проблеми і саме громадські організації змушують владу їх вирішувати або хоча б зайняти якусь позицію. Часом позиція молодіжних організацій полягає в тому, що вони говорять про проблеми, про які всі решта мовчать.

На нашу думку, існування молодіжних організацій – це ніщо інше, як наслідок недоопрацювань держави в площині задоволення суспільних потреб молоді. Лише діяльність державних інституцій у вирішенні суспільних проблем є недостатньою, або їх послуги обходяться надто дорого. Перевага молодіжних організацій полягає в тому, що вони роблять це дешевше і значно краще за допомогою волонтерів. Молода людина виконує роботу краще і замінює "бездушного" чиновника, а дешевше тому, що молодіжні організації позбавлені бюрократичної структури і використовують працю добровольців. Окрім того, молодіжні організації краще знають місцеві потреби, задовольняючи їх через залучення активних місцевих громадян до їх вирішення.

Ключові слова: соціальне управління, молодіжні організації, громадянське суспільство, державна молодіжна політика.

Список використаних джерел:

1. **Бородін Є**. Державна молодіжна політика в Україні: процес формування та розвитку (1991 – 2004 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора істор. наук: спец. 07.00.01 – історія України / Є. І. Бородін – Д., 2007. – 36 с.

2. **Грабовська С.** Стан громадянського суспільства в Україні: міжрегіональний зріз та Львівщина / С.Грабовська, А.Романюк, Л.Скочиляс. – Львів: ЦПД, 2007. – 96 с.

3. Постанова Кабінету Міністрів України N 1062 від 25.07.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/sport/control/uk/publish/article?art_id=72298&cat_id=92430 - 03.08.2008.

4. Президентські слухання. "Виклики, породжені свободою" // Україна: Події. Факти. Коментарі. – 2005. - № 22. – С. 6 – 9.

5. **Ротар Н.** Діалогові форми політичної участі: передумови та перспективи становлення в Україні / Н.Ротар // - Політичний менеджмент. - 2007. - №1. - С.75 – 92.

Володимир БІЛІНСЬКИЙ

КРАЇНА МОКСЕЛЬ-МОСКОВІЯ

(ПРОДОВЖЕННЯ. ПОЧАТОК В №№ 6-12, 2008 р. І №№ 1-12, 2009 р.)

НАШІ ПЕРЕДРУКИ

Історія Русів дає чітку відповідь на питання про час звільнення Києва від татаро-монгольського панування. Вона стверджує: звільнення відбулося 1320 року, що заперечують "великороси", зокрема М.М. Карамзін — "співець величі Московії". Послухаймо автора, який написав свою працю значно раніше від М.М. Карамзіна, у другій половині XVIII століття:

"Тому Гедимін Князь року 1320-го прийшов у землі Малоруські (термінологія вже "великоросійська". — В.Б.) з воїнством своїм Литовським, з'єднавшись із Русичами (зрозуміло, що — з Київськими, і жодним чином не з Московськими. — В.Б.), які були під командою воєвод Руських Пренцеслава, Світольда і Блуда та полковників Громвала Турніла. Перунада, Ладима та інших, вигнали з Малої Русі Татар, перемігши їх у трьох битвах і в останній, головній, над рікою Ірпінь, де вбиті Тимур і Дивлат. Князі Татарські, Принци Ханські. Після цих перемог відновив Гедимін правління Руське під началом обраних народом осіб, а над ними настановив намісником своїм із Руського роду Князя Ольшанського, після якого було з того ж роду багато інших намісників і воєвод" [32, с. 41].

Звільнення Київської землі від татаро-монгольської залежності 1320 року, в результаті чого український слов'янський етнос зміг сформуватися як самостійний народ, стало однією з найважливіших передумов, які примусили московський істеблішмент напустити велетенський "доважок брехні" у вигадану великоросами історію. Інакше вони залишалися дітищем Золотої Орди, а історія великоросів брала свій початок лише з другої половини XII століття. Тому так перекручені події і факти з 1150 по 1600 роки, що відбувалися в ростово-суздальській землі, а пізніше — в Московії.

Московська правляча еліта не могла змиритися з тим, що, після звільнення 1320 року Русі, вона ще майже 200 років залишалася в складі Орди, платила данину, далі виголошувала у своїх храмах молитви ханові як своєму государеві, раболіпствувала перед татарами. Звідси брехня про Куликовську битву, про великого "святого" боягуза Димитрія Донського, про знищення татарського стап'ятдесятитисячного війська за 3-4 години. І ще, і ще, і ще... Чого не вигадаєш, коли відсутні критичні, стримуючі фактори, а своя рука - владика звикла до фальшування.

Повертаючись до Куликовської битви, хочу звернути увагу на дуже цікаву деталь, висловлену М.М. Карамзіним на одній зі сторінок своєї "Історії..."

Ось якими словами він "оспівав" військо Димитрія Московського, зібране перед походом:

"Великий Князь хотів оглянути все військо, ніколи ще Росія (Московія. — В.Б.) не мала такого навіть у найбільш щасливі часи її незалежності й цілості; понад сто п'ятдесят тисяч вершників і піших стало до лав, і Димитрій, виїхавши на велике Поле Дівоче, з душевною радістю бачив ополчення настільки численне, зібране за його Монаршим (?!) словом у містах самого лише древнього Суздальського Князівства, раніше поневажуваного (!!) Князями і народом (!!) південної Русі" [1, том V, с. 38].

Оце так М.М. Карамзін! Яку видав перлину! Навіть подякувати хочеться цьому вельми досвідченому "оповідачеві". Таку думку, що її завше приховували великороси, — взяв і вимовив відкрито.

Послухайте і запам'ятаєте назавжди: бачив ополчення... зібране в містах самого лише... Суздальського Князівства, раніше поневажуваного Князями і народом південної Русі (тобто, слов'янами - В.Б.)".

Цими словами М.М. Карамзін виказав простому читачеві "Історії..." велику істину, а саме: Суздальське князівство й Московське, яке згодом відбрунькувалося від нього, були місцем висилки князів низького роду — невдах; князівство злиденне, малолюдне і в часи київської величі абсолютно поневажуване. Виникає закономірне питання: невже після цих слів М.М. Карамзіна хто-небудь повірить, що в XI-XIII століттях *предки українців - поляни, древляни, уличі, тиверці* тощо - тікали або "текли" у ці "поневажувані" землі, щоб, змішавшись із "чуддю", створити націю великоросів?!

Читачі ще раз змогли переконатися в надуманості російської гіпотези про "перетікання" люду з київської землі в Московію — брехливої ідеї Російської імперії, за допомогою якої московський істеблішмент намагався пояснити своє слов'янське походження. І на ще одну думку М.М. Карамзіна необхідно звернути увагу: він із неабиякою гордістю протиставляє московітів народові "південної Русі", тобто українцям. Читачі ж бо розуміють — мова йде про Україну, або, по-великоросійському — "Малоросію".

За життя М.М. Карамзіна з неабиякою ретельністю вихвалялося все великоросійське й майже з презирством і панською поблажливістю говорили про інородців, особливо про підкорених Московією слов'ян-українців і поляків. Про білорусів узагалі не згадували, їх мовби не існувало. Мовляв, погляньте, якими недальновидними були ваші предки, тепер "справедливо не шановані" великоросами.

А як велично звучать слова: "зібране за його Монаршим словом". Відчуваєте? Це вже прямий предок монарха, а імперія з того дня запрограмована від Варшави до Тихого океану. Не інакше!

І геть забув Карамзін, що Димитрій - зовсім не монарх, а лише васал, який їздив у Золоту Орду до хана, щоб плазувати в ярмі й вимолювати ярлик на удільне князювання в справжній Імперії. Але хіба про такі дрібниці мусить пам'ятати великорос? Йому забажалось "скласти" величну історію Російської імперії. А це заняття в ті, та й у подальші часи вельми заохочувалося, бо дозволяло в 1380 році мати не дрібний Московський улус, що жив розбоєм, а саме — Росію.

Таким чином, свідомо запускаючи в оповідь "доважок брехні" і відсебеньки, з натяками і хитруваннями, видаючи бажане за дійсне, писалася історія Московії.

Тому пропоную поглянути, що відбулося в Московії після Куликовської битви, — про це російські історики завжди говорили скоромовкою, а найчастіше просто відмовчувалися. Особливо в підручниках для молодого покоління, як свого, так і стороннього. А вже повідати про звичайне боягузтво самого князя Димитрія вважалося блюзнірством і святотатством. Однак погляньмо на факти історії.

Побитий Мамай був лише одним із багатьох правителів татаро-монгольської Імперії, яку в ті роки розривали усобиці.

Того ж 1380 року, підтриманий іншими Чингісидами, та великим Тамерланом, до влади в Золотій Орді прийшов хан Тохтамиш. Він протягом року навів в Орді жорсткий порядок і повелів Димитрію терміново відправити йому на допомогу московську дружину. Чи Димитрій спробував потягнути час, чи він не встиг вчасно виконати наказ, але так сталося, що Московський князь потрапив у 1382 році в немилість до Тохтамиша. Не варто допускати думки, що Димитрій московський подумував про власну державність. Це очевидна брехня. Він отримав вдячного листа Тамерлана і знав, хто стоїть за спиною Тохтамиша.

Аби покарати не вельми старанного Димитрія, хан Тохтамиш 1382 року повів свої війська на Москву. Притому не чіпаючи ні Тверського, ні Рязанського, ні Володимирського великих князівств.

У тій ситуації князь Московський Димитрій, переможець Куликового поля, страшенно перелякався. Отож, втік із Москви, покинувши напризволяще своїх підданих. М.М. Карамзіну ніхто і ніколи не дозволив би написати — злякався! Тому, опогани вши всіх князів — сусідів Москви, Карамзін, лизоблюдничаючи, в такий спосіб описує втечу Димитрія Московського:

"Пройшло близько року... Раптом почули в Москві, що Татари захопили всіх наших купців у землі Болгарській і взяли в них судна для перевозу війська Ханського через Волгу; що Тохтамиш іде на Росію (пробачимо М.М. Карамзіну звеличання Московії. — В.Б.)... і Великий Князь (уже, виявляється, зовсім не Монарх! — В.Б.), втративши бадьорість духу (не злякався, а лише "втративши бадьорість духу". — В.Б.), подумав, що краще оборонятися у фортецях, ніж шукати загибелі в полі. Він відійшов у Кострому із жінкою та дітьми, бажаючи зібрати там більше війська і сподіваючись, що бояри, залишені ним у столиці, зможуть довго боронитись" [1, том V, с. 45-46].

Надалі в часи небезпеки втікатиме з Москви кожен московський князь, аж до Івана Грозного. Боягузтво в московських Рюриковичів хронічне. А ось те, що Димитрій втік у Кострому, "бажаючи зібрати там більше війська", елементарна облуда. Кострома була глухою, загубленою в лісах глибинкою Московського улусу. Цю думку незабаром простежимо і в М.М. Карамзіна. Але не може майбутній "помазаник" злякатися та втекти. Тому й намагається "письменник історії" виправдати Димитрія Московського.

Карамзін із лакейською відданістю виправдує князя, однак таврує за те ж діяння митрополита. Давня двоїста мірка - для своїх і для чужих!

"Сам Митрополит Кіпріан виїхав зі столиці в Твер, віддаючи перевагу власній безпеці перед обов'язком церковного Пастиря, він був іноплемінник! Хвилювання тривало, народ, залишений Государем і Митрополитом, втрачав час у голосних суперечках і не мав довіри до Бояр" [1, том V, с. 46].

Втекли обидва, і М.М. Карамзін в останньому реченні визнав цей факт, але, з презирством засудивши митрополита Кіпріана, який, до речі, не зобов'язаний займатися військовими справами (іноплемінник, присланий Константинополем! — В.Б.), виправдав свого князя-великороса, який, власне, і мусив очолити оборону Москви. Бачте — "князь відійшов", він чистий перед Богом і перед совістю! Як це не гірко, але у "великоросів" саме такий стандарт. Тут іншого не існує.

Хто, гадаєте, 1382 року очолив оборону Москви? Виявляється, "... з'явився гідний Воєвода, юний Князь Литовський на ім'я Остей, внук Ольгерда... Розумом своїм і великодушністю, такими важливими в момент небезпеки, він відновив порядок, заспокоїв серця, підбадьорив слабких" [1, том V, с. 46].

Поява на чолі оборони Москви Литовського князя розвіяла ще один міф російської історії — міф про єдність князя і "російського народу". Князь був сторонньою людиною. 1382 року він правив, тільки спираючись на монголо-татарський ярлик. Міг просто втекти у важку хвилину, як Димитрій Донський.

Необхідно також пам'ятати — Литва, на противагу Москві, ніколи не підкорялася Орді, навіть програючи окремі битви, не платила татаро-монголам данину, як це робили московіти протягом сотень років. Через те Московія люто ненавиділа Литву та Україну, які не схилили голови перед Золотою Ордою. Велике Литовсько-Руське князівство, до якого входили народи Литви, України і Білорусії, було завжди тією скалкою в оці, яка нагадувала Московії про майже трьохсотлітнє приниження перед татаро-монгольським й зайдами.

На жаль, Москва і того разу була упокорена, знищена та спалена. Юний Литовський князь Остей загинув, захищаючи Москву. Князь Димитрій Донський відсидівся з родиною в далекій лісовій глухомані, очікуючи в страху, чи не розшукує його Тохтамиш.

Все-таки вижив! І навіть "святим" став згодом!

Така доля Москви 1382 року, через два роки після Куликовської битви.

"... Якими словами, — мовлять Літописці, — зобразимо тодішній вигляд Москви? Ця багатолюдна столиця була колись багата і славна, за один день загинула й краса, залишилися тільки дим, попіл, земля закривавлена, трупи і порожні, обгорілі церкви. Жахливе мовчання смерті переривалося тільки глухим стогоном поодиноких страждальців, посічених шаблями Татар, але ще не позбавлених життя..."

"Військо Тохтамиша пройшло по всьому Великому Князівству (про монархію, виявляється, і гадки нема! — В.Б.). Володимир, Звенигород, Юр'єв, Можайськ. Дмитрів пізнали долю Москви" [1, том V, с. 48-49].

На сцені з'являється й князь Димитрій. Татари ж бо пішли.

"Тохтамиш покинув нарешті Росію (автор веде мову про Московію. — В.Б.)...

З якою скорботою Димитрій і Князь Володимир Андрійович, приїхавши зі своїми Боярами в Москву, побачили її холодне попелище і звідали всі нещастя, які пережила батьківщина, такі неочікувані після щасливої Донської битви!

"Батьки наші, — говорили вони, проливаючи сльози, - не перемагали Татар, але були щасливіші, ніж ми" [1, том V. с. 49].

Зібрати військо Димитрій забув. Та й звідки б воно взялося в лісовій глухомані. Прибув усього лише зі своїми боярами. Де вже тут до війська, коли, за М.М. Карамзіним, лише в

Москві "погребли мертвих" на "300 рублів" — 24 тисячі людей, не враховуючи тих, що заживо згоріли, потонули або були забрані Тохтамишем в рабство. За мінімальними підрахунками, зруйноване князівство втратило 1382 року понад 100 тисяч людей. Величезні втрати на ті далекі часи!

Цікаво, що татари не пробачили Мамаєві Куликової поразки: вбили його. А боягуз, який втік від підданих і спричинив на свою землю страшну навалу, згодом був прозваний "Донським" та причислений до лику святих!

Князь Димитрій Іванович і далі випрошував у Золотої Орди "ярлик" на московське князювання. Коло замкнулося.

Аби покінчити з цим московським князем, подам такі слова М.М. Карамзіна, які підсумували служіння Димитрія Московії:

"Таким чином Літописці... не звинувачують його (князя Димитрія. — В.Б.) в тому, що він дозволив Тохтамишу розорити Велике Князівство (коли ганьба, тоді це не Русь, не Держава, а тільки — "Велике Князівство". Ось так! — В.Б.)... і цим продовжив рабство батьківщини до часів свого правнука.

Димитрій зробив, здається, іншу помилку: мав нагоду приєднати Рязань і Твер до Москви, але не скористався з неї..." [1, том V, с. 59-60].

Логіка великороса вражаюче проста: все можна простити Московському князеві — і загибель сотень тисяч побратимів, і боягузтво, і зрадництво, не можна тільки упускати можливість приєднати до Московії ще один шматок "землі російської". Тут потрібно хапати, не замислюючись.

Шановні читачі, даруйте авторові, — я втомлююся розгрібати цей історичний бруд і вигадки. Мені хочеться закинути дослідження, доторкнутися до чогось світлого, чистого. І я закидаю матеріал на місяці, оминаю його, щоб не ятрити душу. Але в історії великоросів нічого не міняється понині. Хвилі шовінізму і плач за втраченими "землями руськими" знову й знову обрушуються на людей із телебачення, радіо, з газет. І авторові нічого не залишається, як брати в руки "писання великоросів" і знову шукати правду, відсіваючи полову і брехню.

Після смерті Димитрія, — про яку М.М. Карамзін сказав: "він не мав знань, почерпнутих у книгах, але знав Росію та науку правління", — на князювання в Москві був посаджений Золотою Ордою його син Василь, який правив із 1389 по 1425 рік.

"Димитрій покинув Росію, ... юний син його, Василь, відклав до часу думки (а чи були ці думки — нікому не відомо. Великоросам лише так хочеться думати! — В.Б.) про незалежність і був возведений на престол (Карамзін, так і воліє швидше мати царя й престол! — В.Б.) у Володимирі Послом Царським (золотоординським Царем! — В.Б.), Шахматом" [1. том V, с. 68].

Не варто гадати, що в успадкуванні князівського престолу перевагу одразу мав Василь. Ні!

Послухайте, що з цього приводу каже професор С.М. Соловйов:

"Ярлик ханський не затверджував недоторканно на престолі ні великого, ні удільного князя, лише забезпечував волості (чуєте? — не держава Московська, а тільки волость Ординська. — В.Б.) їхні від татарської навали; в своїй боротьбі князі не звертали уваги на ярлики: вони знали, що кожен, хто привезе більше грошей в Орду, отримає ярлик і військо на допомогу!" [7, с. 193].

Слова С.М. Соловйова розвіяли міф великоросів про нібито свідоме та цілеспрямоване "збирання землі російської" московськими князями з прадавніх часів. Чистої води вигадка! Тривала звичайна боротьба за чужий шматок землі, за чужий хліб, за чуже багатство й майно. Московія в цьому, як ми бачимо, вела перед, застосовуючи вкрай брудні й принизливі прийоми.

Отож, Василь, син Димитрія. як подяку за ярлик на московське князювання повіз великі дари в Золоту Орду: "Незабаром Великий Князь відправився до Хана... Він був прийнятий в Орді з дивовижною ласкою... Здавалося, що не данник, а друг і союзник відвідав Хана. Затвердивши Нижньогородську область за Князем Борисом Городецьким, Тохтамищ, згідно з думками Вельмож своїх, не засумнівався визнати Василя спадкоємним її Государем" [1, том V, с. 70-71].

Суть писання М.М. Карамзіна полягала в тому, що йому необхідно хоч якось прикрасити приниження Московського князя, який на колінах і в ярмі стояв перед Тохтамишем. Тому й з'являються з-під його пера такі "перлини російського славослів'я": "був прийнятий в Орді з дивовижною ласкою", "визнати Василя спадкоємним її Государем" та інші фантазії "великоросійських історичних документів".

Хочу нагадати - хан Золотої Орди давав кожному конкретному князеві ярлик на певне князювання. Йому не потрібен був додатковий "государ" серед васалів. Він сам був Государем! Вигадки М.М. Карамзіна чи інших російських істориків про історичну перевагу Московського князівства перед Тверським, Рязанським та іншими — звичайнісінький вимисел. У XV столітті поруч із великим московським князівством існувало щонайменше чотири великих князівства, які жодним чином не підкорялися Москві. Ось вони: Рязанське, Ростовське. Ярославське. Тверське, не враховуючи республік Новгорода, Пскова й В'ятки. Не варто плутати князя-Чингісида з його князівством. І навіть через сто років, уже в XVI столітті, ситуація не змінилася одразу.

Послухаймо професора В.О. Ключевського: "Однак ні Іван III (жив у 1440-1505 роках. — В.Б.), ні його старший син Василь (1479-1533 роки. — В.Б.) не були єдиними володарями Московського князівства, а ділили володіння ним із найближчими родичами, удільними московськими князями, і влада великого князя не розрослася ще настільки, щоб перетворити цих удільних володарів у звичайних підданих московського государя. Великий князь наразі стояв над удільними не обсягом влади, а лише кількістю сили, просторами володінь і сумою доходів" [6. с. 179-180].

Себто, кількістю грошей, які давав його князівський престол. Тому за збором данини стежив пильно.

Почитайте, як князь Василь збирав ханську данину: "Посол Великокняжий повідомив Новгородцям, що вони, з 1386 року платячи Донському (чуєте, як хитро пише "великорос": не Димитрій, а Донський. Він вдовбує нам у свідомість: мовляв, уже в ті роки Димитрій був Донським. Міф подається як правда. - В.Б.) народну данину, зобов'язані платити і синові його... Полки Московські, Коломенські, Звенигородські, Дмитровські... взяли Торжок і чимало бранців із-під Новгорода, куди сільські жителі з маєтком, з дітьми тікали від меча й неволі (московського меча і московської неволі. - В.Б.). Уже рать Московська, вчинивши помсту, повернулася... Привели сімдесят людей. Народ зібрався на площі, був свідком видовища жахливого. Засуджені на смерть, ці злочинці (лише не підкорилися Москві, відмовилися платити данину! — В.Б.) спливали кров'ю в муках, їм повільно відтинали руки, ноги і повторювали, що так гинуть вороги Государя Московського!" [1, том V, с. 73—74].

Москва збирала данину з величезною жорстокістю. Там була не лише данина Золотій Орді, але й власний московський шмат. А за власний шмат вони готові були кожного розтерзати, знищити, як і нині. Істина жорстока, видима неозброєним оком, лише, як завжди, прикрашена московітом.

М.М. Карамзін перестав би бути придворним істориком, якби не прибрехав де-небудь у своєму "писанні". Адже Димитрія Донським назвуть через 200 років, проте Карамзін, як скалку в око, впихає в свідомість читача: "данину платили з 1386 року Донському". Навіть не Золотій Орді, а Донському. Тож ханський лакей, і раптом після цього "писання" — наче диво?! — став государем. Такими прийомами фальсифікувалася російська історія. Після такого "писання" вона ставала "величною і прекрасною". Але то звичайний прийом московської еліти — видавати бажане за дійсність. Мовляв, уже в 1386 році Димитрій звався Донським і особисто мав данину з новгородської землі.

Зверніть увагу: жодною державністю московською не пахне. Тільки отримав князь Василь ярлик на князювання і право на збирання данини для хана. Попутно крав і собі. Але скільки гонору, скільки хвальби!

Князь не піклувався про розвиток та торгівлю міста Торжка. Це його не цікавило. Московського князя цікавила лише данина: гроші, речі, їжа. Дивуватися не варто — це дрімучий, жорстокий деспот! Хіба нормальний, мислячий правитель віддасть наказ рубати на шматки 70 людей? Відповідь зрозуміла. Так чинять нелюди!

А далі погляньмо, які землі закріпив за Московією хан на початку XV століття. Лише прошу звернути увагу: М.М. Карамзін, коли пише про Московське князівство — улус, автоматично віддає йому всі землі інших "великоросійських" князівств, хоча вони були звичайними ворогуючими конкурентами. І в XV столітті не входили в князівство Московське, їх ще мали завоювати в жорстокій боротьбі.

Отже, послухаймо:

"... Великий Князь сам поїхав до нього (Вітовта Литовського. — В.Б.) в Смоленськ, де серед веселих бенкетів і показної дружелюбності вони затвердили межі... володінь. У цей час уже майже вся древня земля В'ятичів (нинішня Орловська губернія із частиною Калузької та Тульської) належала Литві: Карачев, Мценськ, Белев з іншими удільними містами Князів Чернігівських, нащадків Святого Михайла, які волею й неволею піддалися Вітовту. Захопивши Ржев і Великі Луки, пануючи від кордонів Псковських з одного боку до Галичини й Молдавії, а з іншого до берегів Оки, Курська, Сули і Дніпра, син Кестутіїв був Монархом усієї південної Росії (Русі. — Б.Б.), залишаючи Василеві (Московському князеві. — В.Б.) бідну північ, так що Можайськ, Боровськ, Калуга, Олексин уже граничили з Литовським володінням" [1, том V, с. 85].

Далі буде

• *У ІВАНА СМІХОВАНА*

Сергій КОВАЛЬ

ПАРОДІЇ

ЯКБИ...

Якби мені зозуля звила
Вечірнє затишне гніздо,
Лічити мудро дні навчила,
Я жив би тихо «від» і «до»...
(Микола Славинський)

Якби мені зозуля звила
Десь під столицею гніздо,
Краснопірка співать навчила
Мене «до-ре... соль-ля-сі-до»,
Оса меди з квіток збирати
Надопоумила Миколу,
Іще б я краще став писати,
Таку пройшовши мудру школу...

НЕ ВІНЧАНИЙ, АЛЕ УСЛАВЛЕНИЙ...

Я у славі живу без вінця
Бо вінець той занадто великий...
Добігає життя до кінця
І годинник дотикує "тики"...
Володимир Рабенчук, "ЛУ" 15.11.2007

Не знали, Володимире, допіру,
Що живете зі Славою на віру,
Чи, як самі зізнались, "без вінця".
Мовляв, без РАГСу любить молодця,
Бо Рабенчук - то є поет великий,
Вважай, всепланетарного масштабу
І чхать хотів на критикову жабу,
Тим паче, на його заздрісні "втики"...

СІМЕЙСТВО РАНЮКІВ

А нині - в вилогах віконних з сум 'ять дівчаток-пізнюрів
Збирають пурпур на ікони птахи червоні. Угорі...
(Тетяна Дзюба)

Буває о пенсійній аж порі
За віршотворення беруться пізнюрі.
Але пії'ти першої руки
Сергій, Тетянка Дзюби - ранюки...

ОЛЕКСАНДРУ ГАВРОШУ,

авторові вишуканих еротичних збірок
«Фалічні знаки» та «Тіло лучниці»

Срібноземельський Дон-Гуан,
Пустун, пестун судьби-розлучниці,
Вже реалізував талан:
Ввів «Знак фалічний» в «Тіло лучниці»...

Павло ГЛАЗОВИЙ

НАМОРДНИК

Третій рік в селі будують
Школу невелику.
Там не стільки того діла,
Скільки мату й крику.
Бігли мимо школярчата.
- А скажіть, будь ласка, -
Запитали виконроба, -
Навіщо вам каска?
- Щоб не грюкнуло
по лобі
Цеглою твердою.
- А навіщо вам ремінчик
Той, під бородою?
- Це щоб каска
не спадала. -
Діти засміялись:
- А ми думали для того,
Щоб не матюкатись...

ГУМОР ВІД ТАРАСА КОХНА

• *Мати одного із рекрутів, дивлячись, як марширує рота солдат, гордо заявляє:*

- Тільки мій син іде в ногу.

• *В парку на лаві сидить студент із книгою в руках. В цю мить мимо проходить офіцер з своїм псом. Пес підбіг до студента і нюхає книгу.*

Офіцер іронічно звертається до пса:

- Читай, читай - студентом будеш...

- А не читатимеш - офіцером будеш, - відповів студент.

• *Між американцем і росіянином - жвава дискусія щодо демократії.*

Американець говорить:

- У нас кожний може поїхати до Вашингтона, зайти до Білого Дому й сказати містеру Рузвельту все, що він думає про містера Рузвельта.

А росіянин йому на те:

- У нас також кожний може поїхати в Москву, зайти до Кремля і сказати товаришу Сталіну все, що він думає про містера Рузвельта.

Василь ШУКАЙЛО

ГОРДІСТЬ

Пишались Україною -
червоною калиною, -
спізнались з Україною -
бандитською «малиною»...

МОДНІЙ КРАСУНІ

Безжурно плинуть дні твої,
солодкі ловиш ти моменти,
і упадальників рої
тобі джергочуть компліменти.

Це ж ти їх і від мене ждеш?
Скажу один, і з тебе досить:
ти все цвітеш, ти все цвітеш,
а вже пора б і плодоносить!

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ВОВК

Байка

Віддаймо шану дідусю Езопу:
віки ідуть, а байка - все жива!..

...Вовкові закортіло у Європу -
тепер він лиш травичку споживa,
а зайчиків, зневажених і бідних,
віднині полюбив, неначе рідних.

От посланці з Європи прибули -
вже не впізнати вовчої породи:
лунають речі про права й свободи,
нові закони в лісі прийняли...

- А хто приймав? - цікавляться прибулі.
- Зайці й ондатри, білочки й косулі,
кроти і мишки, лосі й борсуки!
- Хто ж стежить за дотриманням?
- Вовки...
Бо ми тепер усім - найближчі друзі!

- А звірини чом меншає в окрузі?
До речі, Вовче, що у тебе в пузі?
Невже трава? А чом кістки навкруг?..

І тут завівсь природи кращий друг:
- Що в пузі?! - розляглось
його гарчання,
аж у гаю замовкли солов'ї. -
Я - пр-р-ротестую!!!
Це - пряме втручання
у спр-р-рави внутр-р-рішні мої!!!

- Еге ж, еге ж,
пряме втручання гр-р-рубе! -
завили вкрай розлючені вовки,
заклацали їх гострі хижі зуби, -
ледь ноги винесли європредставники!

———————

Мораль ясна, либонь, і остолопу,
чи ж варт її нагадувать щораз? -
якщо й пускати вовка у Європу,
то лиш в залізній клітці - напоказ!

МУДРІСТЬ НАРОДІВ СВІТУ: ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

БАСКСЬКІ

✓ Поквапно працюєш - діло марнуєш.
✓ Коли йдеш - дивись уперед.
✓ Правда терпка, гірка і несмачна.
✓ Дурного можна обманути багато разів, а розумного - тільки один раз.
✓ Хто зайде куди не слід, той не мине біди.
✓ Довірена чужим вухам таємниця всюди розлетиться.
✓ В домі справедливого дуднає сміх, у домі лихого - плач.
✓ Хто відмовляється від дарованого осла, той згодом муситиме його купувати.
✓ Пообіцяти й не дати - мала заслуга.
✓ Хто не засіяв поля, бовтись птахів, той умре з голоду.
✓ Коза бачить пашницю, а не загорожу.
✓ В кожній країні — свої закони, а в кожному домі — свої звичаї.

НОРВЕЗЬКІ

✓ І у великому товаристві людина може почуватися самітною.
✓ Багатому хочеться більше, а більше не має меж.
✓ Собаці двох господарів жоден із них не може довіряти.
✓ Коли зерно вутле, солома добра.
✓ Щастя й шану треба обережно нести.
✓ Порожнього гаманця важко носити.
✓ Гарними словами мішка не наповниш.
✓ Хто перший приходить до млина, той перший і меле.
✓ Аби була їжа, а зуби знайдуться.
✓ Корова не хоче знати, що сіна меншає.
✓ Хто сіє в сорочці, жатиме в кожусі.
✓ Не один плавець потонув біля берега.

ТУРЕЦЬКІ

✓ Щастя не падає з неба.
✓ Гарно дерево цвіте - гарно і вродить.
✓ Світ - це зоране поле: що посієш, те й виросте.
✓ Хочеш піднести людину - прославляй її, захочеш принизити - прославляй її.
✓ Хто живе у скляному палаці, не повинен кидати камінням на сусідів.
✓ Перш ніж одружитися з дівчиною, дізнайся, хто її мати.
✓ Море не буває без хвиль, а душа - без пристрастей.
✓ На виграні в карти гроші мечеті не будують.
✓ Варто туркові на коня сісти, як він себе беєм вважає.
✓ Поки ганяєшся в степу за фазаном, гляди, аби не втекла з дому курка.
✓ Борг і в п'ятницю - борг, і в понеділок - борг.
✓ Про мене, хоч собак ганяй, але гроші заробляй.

“БОРИСТЕН” — літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник.

Шеф-редактор **Фідель СУХОНІС**
Відповідальний секретар **Андрій КОЦЮБИНСЬКИЙ**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Іваненко Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
Світленко Сергій Іванович - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
Швидько Ганна Кирилівна - Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
Удод Олександр Андрійович - Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.
Василенко Віталій Олександрович - Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
Поповський Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
Демченко Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
Заверталюк Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
Шепелєв Максиміліан Альбертович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
Токовенко Олександр Сергійович - Дніпропетровський національний університет, декан соціально–гуманітарного факультету, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
Гнатенко Петро Іванович - Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
Терещенко Алла Костянтинівна - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
Степовик Дмитро Власович - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
Грица Софія Йосипівна - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства , професор.
Найден Олександр Семенович - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
Китова Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
Шейко Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
Коректор - Наталя ПОХИЛЕНКО.

Представництва редакції:
у Києві - Юрій Завгородній. Т. 044-482-26-58, 050-469-88-63.
у США: Bahriany Foundation, INC. 811S Roosevelt Ave., Arlington Hts, IL. 60005-2749 USA. Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N. J. 07059;
з релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
у Канаді: Mr. J. Stech, 80 Coe Hill Dr., Art. 414, Toronto, Ont. M6S 3C9, Canada;
у Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
у Бразилії: Pedro Harletskei AL. Augusto Stellf eld, 795 80410-140 Curitiba, PR BRASIL;
у Австралії: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997
у Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;
у Польщі: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska.
Журнал надходить до секретаріату Президента України.

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.
Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.

Адреса: “Бористен”, абонентна скринька 791, 49008, Дніпропетровськ, Україна.
Телефони: 050-340-28-27, (0562) 46-13-96.

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання вісімнадцятий.

ЗАСНОВНИКИ:
Дніпропетровська міська громадська організація “Товариство шанувальників журналу “Бористен”, Національний гірничий університет.
ВИДАВЦІ:
Дніпропетровська міська громадська організація “Товариство шанувальників журналу “Бористен”, Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.
Постановою президії ВАК України від 9-го квітня 2008 року за номером № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.
E-mail: borysten@a-teleport. com
Наша вебсторінка: www. borysten. narod. ru.
Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.
Підписано до друку 20.01.2010 р. Формат 60/84/8, друк офсетний. Умов. друк. арк. 2,79.
Зам. № 143. Тир. 1500.
ТОВ “Перша міська друкарня”.
Адреса: вул. Степового фронту, 11-а, 51400, м. Павлоград Дніпропетровської обл., Україна.

УКРАЇНО, ти - моя молитва...

ЗБІРНИК

Василь СИМОНЕНКО

Наталя ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА

УКРАЇНО!

О Україно, о рідний краю,
Дитинства півзабутий теплий сон!
Чи знаєш ти, що я одна вмираю
Серед чужих оцих сосон?

Чи знаєш, що в чужій землі спочину,
А за свою молюсь довік життя?
Чи зрониш ти хоча б одну сльозину
За тих, що вмерли без пуття?

О Україно, о скорбна Мати,
Чорнобилем розп’ята в сльози й кров
І в Стусовій душі стократ розп’ята...
Коли ж воскреснеш знов?

Олекса РІЗНИЧЕНКО

АНТІЯ, РУСЬ, УКРАЇНА

Земле рідна! Який тіло-трус!
Що за муки Ти зносити мала,
Коли назви, линявши, міняла -
Навіть згадувать, мамо, боюсь!

Кіммерія... Дулібщина... Анти...
Волиняна і Скіфія - Ти.
Кожна назва - мов кола із Данте.
І усі їх судилось пройти.

Збувшись назви - другою натомість
Ти вкривалась болючо, як в схов,
На віки утрачавши свідомість
І до тями приходивши знов.

Україно! З Дунаю до Дону
Скіфську шкіру згубивши чомусь,
Ти воскресла пречисто зі скону,
На осердя наростивши Русь.

Переможно в «Русі», як у шатах,
Ти у храм християнський ввійшла -
Стали тяти тя, пасинкувати...
Обчухрали із м’ясом дотла...

Як «Гетьманщину» з тебе здирали!
На паси роздиравши, тягли!
А натомість підступно, помалу,
Силоміць в «Малорусь» одягли.

Та тріщить гамівна твоя, мамо!
Струпаки відпадають, мов лист.
Ти свідомо вертаєш до тями,
Як верталась із пекла колись.

А на виразках твоїх одінням
Роговіє не шкіра, а суть:
Бо віддавна край отчий зовуть
Україна - Країна - Вкраїна.

«Українське Різдзво» в сиротинці

Доброю і шляхетною традицією стало проведення «Українського Різдва» в Дніпропетровському обласному дитячому будинку для дітей з вродженими та придбаними фізичними вадами, котре організовує редакція щомісячника «Бористен» та релігійного бюлетеня «Наша Церква - Київський Патріархат».

Цьогорічне Різдво Христове не стало винятком. Саме на 7-ме січня до сиротинця завітали журналісти щомісячника, артисти, душпастирі УПЦ КП та просто небайдужі люди. Відкриваючи духовну імпрезу, шеф-редактор журналу, письменник Фідель Сухоніс розповів ви-

хованцям і педагогічному персоналу дитячого будинку про традиції святкування великого християнського свята в Україні, про його значення в житті нашого народу. З особливою цікавістю присутні вислухали панотця Михайла - священика Храму Святого Духа Української Православної Церкви Київського Патріархату.

Душпастир докладно пояснив, що означає для віруючої людини Різдво Христове, як має зустрічати і проводити цей день правдивий християнин. По завершенню свого слова отець Михайло поблагословив обділених долею дітей, побажав їм усього найкращого. А потім були виступи майстрів сцени, цікаві розиграші та конкурси від справжньої Снігуроньки. І, звичайно ж, дарунки з нагоди величного свята Різдва Христового.

Більш докладно про святкування «Українського Різдва» в Дніпропетровському обласному дитячому будинку для дітей з вродженими та придбаними вадами, про доброчинців, котрі зробили це свято для калічок-сиріт, читайте у січневому номері бюлетеня «Наша Церква - Київський Патріархат».

На знімках Сергія АВРАМЕНКА: сиріт благословляє священик УПЦ КП отець **Михайло**; можливо, це перші різдвяні дарунки в житті цього хлопчика; дуже цікаво підспівати справжній Снігуроньці на Різдво; як гарно, що є добрі люди, котрі подбали, щоб і для нього Різдво Христове було веселим та милим; пані **Валентина НОСОВСЬКА**, голова Січеславського жіночого клубу, однією з перших відгукнулася на прохання редакції «Бористену» провести “Українське Різдво” в сиротинці, діти їй раділи так само, як і іншим гостям.

Від нашого репрезентанта у США пана Іларіона Хейлика

Людське щастя не таке вже й складне. Бо, як на мене, левову частку його складають родинні радощі. На знімку - молода родина зі Швеції. Жінку звати Тіна. Вона - донька мого доброго приятеля Річарда Фронберга, з котрим ми співпрацювали довгі роки. Він керував у нашій компанії кораблями в Європі, а я - в США та Канаді. Коли Тіна одружувалася, то її чоловік вирішив змінити своє прізвище, і тепер він Swedenson, тобто у буквальному перекладі - «син Швеції». Свіденсони мають хлопчика 4 років та двох близнят - дівчинку та хлопчика. Їм вже минає другий рік. Видно, які вони щасливі, здорові, веселі - так діти виростають в Європі.

Хотілося, щоб і Україна якнайшвидше приєдналася до такого цивілізованого і вигідного способу життя.

Як не потерпало наше слово, як не топтали його наїзники і з півночі, і зі сходу, й з усіх сторін, але вистояло воно, втрималося і залишилося жити на віки, незважаючи на ворогів та хохлів-малоросів. Серед тих, хто чи не найбільше боронив українську мову від нищення, були та залишаються українські письменники. Скільки з них поплатилося за таку життєву позицію від Валуєва до Суслова - загальновідомо! І понині національно свідомі літератори залишаються оплотом і оберегом української мови по всіх світах. Це фото зроблено на сонячній Флориді, у найпівденнішому американському штаті. На ньому редактор журналу «Верховина» **Оксана МАКОВЕЦЬ** (ліворуч) та одна з фундаторів української літератури в діаспорі у двадцятому столітті **Ганна ЧЕРІНЬ.** По-різному складалася доля цих відданих рідному слову жінок. Однак звела і познайомила їх чужина. І нехай до милої України тисячі й тисячі кілометрів, а рідне слово можна почути хіба що вдома та на українських імпрезах і на службі Божій: і пані Оксана, і пані Ганна самовіддано, як багато їх колег - українських письменників - плекають та оберігають свою мову, несуть її в чужі світи, високо підносячи дух і традицію власного народу.

ВЧИМОСЬ ФОТОГРАФУВАТИ – УКРАЇНУ ПРОСЛАВЛЯТИ

Підбито підсумки обласного заочного фотоконкурсу учнівської молоді "Ми – діти України", який проводився на базі Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді.

Журі розглянуло більше двохсот фоторобіт з 7-ми номінацій, що були надані вихованцями із 36 позашкільних навчальних закладів і шкіл міст та районів області. Переможцями визнано:

– у номінації **"Молодість і час":** І місце посіла **Куріло Анастасія** (Палац дитячо-юнацької творчості «Горицвіт» Жовтневого району м. Кривого Рогу, за серію робіт «Яскравий світ дитинства»), ІІ місце – **Лаврішко Сергій** (Станція юних техніків Дзержинського району м. Кривого Рогу, робота «А ось так!»), ІІІ місце – **Думбадзе Владислава** (Центр позашкільної роботи м. Зеленодольська, робота «Подруги»);

– у номінації **«Спорт»:** І місце – **Соколов Сергій** (Станція юних техніків Ленінського району м. Дніпропетровська, робота «Складна ситуація»); ІІ місце – **Єфремов Артем** (КЗШ № 62 м. Кривого Рогу, робота "Вмієш, не вмієш, а робити треба»); ІІІ місце – **Бабеуш Дмитро** (КПГ Довгинцівського району м. Кривого Рогу, робота «Надійний захист»);

– у номінації **«Дозвілля»:** І місце – **Кондратюк Анна** (ЦТД та ДШМ Дніпропетровського району, робота «Ура! Канікули!»);

– у номінації **«Сьогодення: діла і люди»:** І місце – **Молчанов Максим** (Станція юних техніків Ленінського району м. Дніпропетровська, робота "Спілкування"), ІІ місце – **Малий Ілля** (міська станція юних техніків м. Дніпропетровська, робота «У Дніпропетровському дворику»), ІІІ місце – **Саяпіна Олена** (Станція юних техніків Дзержинського району м. Кривого Рогу, робота «Допалася»);

– у номінації **«Наш сучасник»:** І місце – **Мітянін Мирослав** (Центр дитячої творчості м. Тернівки, робота «Втрачені ілюзії»), ІІ місце – **Бондаренко Ірина** (Світлогірська ЗШ Криничанського району, робота «Мій дядько – фермер»), ІІІ місце – **Лаврішко Сергій** (Станція юних техніків Дзержинського району м. Кривого Рогу, робота «Сучасна Ассоль»), ІІІ місце – **Добровольський Олександр** (Центр позашкільної роботи м. Зеленодольська, робота «Козацькому роду нема переводу»);

– у номінації **«Екологія»:** І місце – **Какуша Владислав** (гуманітарна гімназія ім. Лесі Українки м. Жовті Води, робота «Хто останній?»), **Малий Ілля** (міська станція юних техніків м. Дніпропетровська, робота «Мій улюбленець»), **Болотін Вадим** (Центр наукової технічної творчості учнівської молоді м. Новомосковська, робота «Чом не квіточка?»); ІІ місце – **Кучка Віталій** (Центр наукової технічної творчості учнівської молоді м. Новомосковська, робота «В далеку дорогу»), **Радткин Роман** (ЦСПРД Саксаганського району м. Кривого Рогу, робота «Зародження життя»), **Мітянін Мирослав** (Центр дитячої творчості м. Тернівки, робота «Егоїст»); ІІІ місце – **Допіра Ольга** (ЦТД та ДШМ Дніпропетровського району, робота «Зимовий сніданок»), **Кухтін Артур** (Станція юних техніків Ленінського району м. Дніпропетровська, робота «Збережемо довкілля»), **Каптєла Наталя** (Центр науково-технічної творчості учнівської молоді м. Новомосковська, робота «До вирішення демографічної проблеми готові»);

- у номінації **«Рідний край»**: І місце – **Серченя Євгенія** (КЗШ № 59 Інгулецького району м. Кривого Рогу, робота «Уквітчана дорога до храму»), **Лаврішко Сергій** (СЮТ Дзержинського району м. Кривого Рогу, робота «Пута віри»), ІІ місце – **Зинов'єв Сергій** (СЮТ Тернівського району м. Кривого Рогу, робота «Гра сонця»), **Турчин Сергій** (КЗШ № 86 Жовтневого району м. Кривого Рогу, робота «Музика рідного дому»), ІІІ місце – **Устименко Лілія** (центр науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді м. Новомосковська, робота «Віддзеркалення»), **Папсуєв Олександр** (Станція юних техніків Жовтневого району м. Кривого Рогу, робота «Профіль з каменю»).

Щиро вітаємо переможців і бажаємо подальших успіхів у навчанні та творчості!

Прес-центр ГУОН ОДА

Сергій Лаврішко. "А ось так!"

Вадим Болотін. "Чом не квіточка!.."

Артем Шаров. "Поле"

Ілля Малий. "Мій улюбленець"

«ТРИ СХОДИНКИ ГОЛОДОМОРУ»

ІЛЮСТРУЄ "ВЕСНЯНКА"

Конюшенко Юлія
«Дзвони пам'яті»

Штиленко Маргарита
«Приречені владою»

Лайчук Дарина
«Свіча пам'яті»

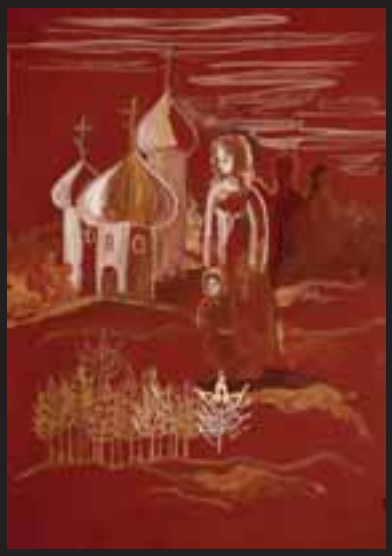

Деньгуб Олена
«Забута Богом країна»

Шевченко Оля
«Річка пам'яті»

Тацій Юлія
«Голодомор»

Про літературно-художнє видання «Три сходинки Голодомору» Еліни ЗАРЖИЦЬКОЇ читайте на 6 стор.

Видавництво «Генеза»
04212, м. Київ, вул. Тимошенка, 2-л
Тел./факс: (044)412-22-11, тел.: (044)413-99-97
E-mail:geneza@geneza.ua

Відділ маркетингу та реалізації:
02169, м. Київ, вул. Регенераторна, 4
Тел./факс: (044)573-20-42
www.vsv.com.ua/geneza/

У Києві ці та інші книги видавництва «Генеза» можна придбати
у книгарні «Наукова думка» (вул. Грушевського, 4), тел. (044)278-06-96

НАША ЦЕРКВА – КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПИСУ "БОРИСТЕН"

ВИДАННЯ БЛАГОСЛОВИВ ПАТРІАРХ УПЦ КП ФІЛАРЕТ. січень, 2010 рік. № 1 (77)

Патріарху Київському і Всієї Руси – України Філарету

Ваше Всесвятосте!

Дозвольте щиросердно привітати Вас з 81-ою річницею з дня народження. Читачі нашого бюлетеня схиляють голову перед Вашим духовним авторитетом. Ваше життя повністю виправдовує грецький переклад імені Філарет – любитель чеснот. Ви – приклад для наслідування не лише для вірних УПЦ Київського Патріархату, але й усіх, хто був і залишається патріотом своєї Батьківщини. Ваша правдива духовність завжди надихала Вас на служіння Богові, додавала сил у часи тоталітарного режиму незламно відстоювати правду вчення Христового, нести слово Боже українському народові. Зичимо, щоб Ваша пастирська мудрість і надалі слугувала духовному й національному відродженню України, зміцненню порозуміння, міжконфесійного миру та злагоди в суспільстві. Від усього серця бажаємо Вам, Ваша Святосте, здоров'я, Божого благословення й допомоги на Вашому тернистому, але освяченому Господом шляху.

За дорученням редакції –
Фідель СУХОНІС, редактор бюлетеня
«Наша Церква – Київський Патріархат».

м. Дніпропетровське,
січень 2010 року.

● ПРОПОВІДЬ

ШЛЯХ ДО ВІЧНОГО ЖИТТЯ

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа! Дорогі браття і сестри!

Одного разу до Ісуса Христа підійшов один з іудейських начальників і запитав, що йому робити, щоб успадкувати вічне життя. Господь сказав йому: «Заповіді знаєш: не перелюбствуй, не вбивай, не кради, не лжесвідчи, шануй батька твого і матір твою». Він відповів, що все це зберігає і виконує з юності своєї. Почувши це, Ісус Христос сказав йому: «Ще одного не вистачає тобі - все, що маєш, продай і роздай убогим - і матимеш скарб на небесах, і йди слідом за Мною». Але той, почувши це, засмутився, бо був дуже багатий. Ісус Христос, побачивши це, сказав: «Як важко тим, хто має багатство, увійти в Царство Боже! Бо легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому ввійти до Царства Божого!». Ті, хто чув це, сказали: «То хто ж може спастися?». Господь відповів: «Неможливе для людей - можливе для Бога» *(Лк. 18, 18 - 27)*.

Що ж це означає? Невже у Царство Боже лише один шлях - бідність і убогість? Невже всім ні про що не треба дбати або придбаного позбутися? Чи забороняє Господь взагалі матеріальні блага? Хто ж потрапить у Царство Боже, якщо його будуть позбавлені всі, хто має багатство: адже кожен має щось із матеріальних благ, живучи на землі? Мабуть, так розмірковували ті, хто чув ці слова Христові, і тому зі здивуванням запитали: «То хто ж може спастися?» Можливо, і тепер багато хто думає так.

Не слід перекручувати слова Христа Спасителя, а треба розуміти їх правильно. Господь не сказав, що багаті не ввійдуть у Царство Боже. Він Сам створив матеріальний світ, посилає на землю дощ і тепло. Не тільки від праці людей, а, головним чином, від Бога залежать врожаї, а значить - і земне багатство. Він створив у надрах землі золото, срібло, залізну руду, вугілля, нафту, газ та інші природні багатства. Ми тепер добре знаємо, що саме від природних енергоносіїв у першу чергу залежить добробут людей. Бог створив людину з душею і тілом, яке потребує для свого існування хліба насущного. Він навіть заповів молитися так: «Хліб наш насущний дай нам сьогодні».

Господь показав шлях до вічного життя, загальний для всіх - багатих і бідних, знатних і незнатних, великих і малих. Шлях до вічного життя - один: виконувати заповіді Божі. Не вбий, не перелюбствуй, не лжесвідчи, не кради, шануй батька і матір. Це - умови для входження в Царство Боже. Інший шлях - порушення заповідей Божих - неминуче веде до вічних страждань. І багаті, і бідні, не виконуючи заповідей Божих, не будуть допущені до Царства Божого.

Іудейський начальник, мабуть, виконував заповіді Божі, і тому був недалеко від Царства Божого. Але серцевідець Господь знав його духовну недугу - пристрасть до багатства. Можна мати багатство, але не мати в серці пристрасті до нього. Для цього ж чоловіка багатство було ідолом, через що він не міг любити ні ближніх, ні Бога. Тому Господь сказав: «Не можете служити Богові й мамоні». І це - суща правда!

Пристрасть до багатства глибоко вкорінюється в серці людини і непомітно підточує її духовне життя, як точить черв'як дерево. Люди, віддані пристрасті до багатства, бувають зовнішньо благочестивими: моляться Богу - щоправда, поверхово, не від серця; зберігають зовнішню цнотливість; виявляють порядність щодо людей, які їх оточують; відвертаються від неправди, лжесвідчень і наклепів; не відмовляються від благодійництва, але не зі співстраждання до людей, а заради марнославства. Та коли таким людям потрібно принести велику жертву, що вимагає самозречення, коли Божа правда примушує їх зруйнувати ідола, якому вони служили, якого плекали завжди, - тоді виявляється, що ці люди знаходяться під владою мамони, у міцних руках користолюбства. Ось тоді, коли треба принести в жертву багатство, холоне любов і до Бога, і до ближніх, вічне життя перестає приваблювати багату людину. Тому Господь і сказав, що багатому тяжко ввійти в Царство Боже, - але можливо.

У наш час з'явилося чимало заможних людей. Вони всі різні за духовним станом своєї душі. Одні з них -віруючі, пам'ятають, що це Господь послав їм багатство, Ці багаті люди будують храми Божі, допомагають знедоленим, підтримують культуру, пам'ятають про смерть і вічне життя. Інші правдами, а частіше - неправдами отримали багатство і забули, що воно набуте працею всього народу, Ці багатії, не маючи віри в Бога, не тільки не думають про вічне життя, яке турбувало євангельського багатого іудея, але не виконують заповідей Божих: не вбивай, не перелюбствуй, не кради, не лжесвідчи, шануй батька та матір і люби ближнього свого, як самого себе *(Лк. 19, 18 - 19)*. Заради багатства вони вбивають своїх супротивників або наймають убивць. Вони провадять розпусне життя, забуваючи про обіцяну дружині вірність і даючи поганий приклад своїм дітям. Вони крадуть, бо той спосіб, яким вони накопичують гроші, інакше, ніж крадіжкою, не можна назвати.

Вони лжесвідчать на судах один проти одного. Провадячи такий спосіб життя, хіба вони думають про любов до ближніх? Звичайно, ні! Але їм варто нагадати слова Христа Спасителя, сказані євангельському багатієві: «Нерозумний! Цієї ночі душу твою візьмуть у тебе; кому ж дістанеться те, що ти наготував?» *(Лк. 12, 20);* "...бо життя людини не залежить від багатства..." *(Лк. 12, 15),*

Треба покладати надію не на багатство, яке є непевним, а на Бога Живого *(1 Тим, 6, 17).* Багатство - корінь усякого гріха і беззаконня.

Звичайно, ці слова не почують багаті, про яких іде мова. Але ви, дорогі браття і сестри, повинні говорити про це, коли зустрічаєтеся на своєму земному шляху з цими людьми, щоб вони не загинули навіки.

Ті, хто слухав слова Христа про те, що багатому важко ввійти в Царство Боже, запитали: «То хто ж може спастися?» Господь відповів: «Неможливе для людей - можливе для Бога». Це означає, що Бог може Своєю благодаттю пом'якшити і вилікувати серце користолюбного багатія. Він може просвітлити духовні очі, засліплені наживою; допомогти розуму переконливо осягнути тлінність і нікчемність земного багатства і красу та вічність духовних скарбів, - і таким чином зробити неможливе можливим, історія християнства знає багато прикладів, коли благодать Божа перероджувала людей, які мали пристрасть до багатства.

Дорогі браття і сестри! Страшною і жахливою є пристрасть до багатства, а не саме багатство, не матеріальні блага, що створив Бог. Ця пристрасть буває настільки сильною, що унеможливлює успадкування блаженного вічного життя. На пристрасть до наживи може хворіти і бідна людина. Прикладів цього чимало.

Не будемо ж прив'язуватися своїм серцем до багатства, а будемо виконувати заповіді Божі - і тоді, за словами Христа Спасителя, і ми успадкуємо життя вічне.

Амінь!

Патріарх ФІЛАРЕТ.

ЖУРНАЛИ засідання Священного Синоду

13 грудня 2009 р. у Патріаршій резиденції під головуванням Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета відбулося засідання Священного Синоду Української Православної Церкви Київського Патріархату.

Журнал № 27

СЛУХАЛИ:

Доповідь Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про діяльність преосвященного Олександра (Биковця), архієпископа Уманського (Детройт, США).

ДОВІДКА:

На підставі прохання преосвященний єпископ Олександр (Биковець), а також священики та парафії у США та Австралії, які раніше належали до Української Автокефальної Православної Церкви (Соборноправної), рішенням Священного Синоду Української Православної Церкви Київського Патріархату (Журнал № 17 від 30 листопада 1994 р.) були прийняті до складу Української Православної Церкви Київського Патріархату: «Прийняти в лоно Української Православної Церкви Київського Патріархату єпископа Олександра, єпископа Єлисея з духовенством і парафіями УАПЦ (Соборноправної) в США». З цього рішення видно, що Священний Синод прийняв до Київського Патріархату не УАПЦ (Соборноправну), а єпископів, духовенство і парафії, які раніше належали до УАПЦ (Соборноправної), і які з 30 листопада 1994 р. стали належати до Київського Патріархату.

При цьому Священний Синод не встановлював ніякої окремої юрисдикції для прийнятих єпископів, священників і парафій. Все духовенство та парафії УПЦ Київського Патріархату за кордоном (окрім Російської Федерації), в тому числі й ті, які належали до 30 листопада 1994 р. до УАПЦ (Соборноправної), знаходяться у безпосередньому підпорядкуванні Патріарха Київського і всієї Руси-України.

Статутом Київського Патріархату не передбачено існування в його складі окремих автономних юрисдикцій, в тому числі й з назвою «УАПЦ (Соборноправна)». На підставі рішень Помісного Собору УПЦ Київського Патріархату 1993 р. як виключення парафіям, які раніше входили до складу УАПЦ, було надано право зберігати у своїх статутних документах свою історичну назву.

Прийнятому до складу Київського Патріархату єпископу Олександру був наданий титул єпископа Уманського. Згодом, у зв'язку з ювілеєм, єпископ Олександр був возведений Святійшим Патріархом Філаретом в сан архієпископа.

Для поліпшення керівництва парафіями Київського Патріархату в США, Святійшим Патріархом і Священним Синодом був утворений Вікаріат Київського Патріархату в США і Канаді. Після утворення Вікаріату між преосвященним архієпископом Олександром та духовенством Вікаріату почали виникати конфлікти, викликані втручанням преосвященного архієпископа Олександра у діяльність парафій Вікаріату на тій підставі, що він є архієреєм Київського Патріархату. Духовенство і парафіяльні управи надсилали численні скарги з цього приводу до Київської Патріархії. Від Святійшого Патріарха Філарета преосвященний архієпископ Олександр неодноразово отримував усні та письмові вказівки не втручатися у життя парафій Вікаріату, бо ці парафії знаходяться у безпосередньому керівництві Патріарха Київського і всієї Руси-України та обраних зборами Вікаріату керівних органів. Натомість архієпископ Олександр в якості архієрея Київського Патріархату почав надсилати до державних органів США скарги на духовенство Київського Патріархату, що значною мірою ускладнило діяльність окремих парафій Вікаріату в США.

Під час візиту Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета в США у жовтні-листопаді 2009 р. преосвященний архієпископ Олександр усно заявив про те, що він вважає себе керівником окремої юрисдикції – «Української Автокефальної Православної Церкви (Соборноправної)», яка нібито існує у США в складі Київського Патріархату на правах автономії. 30 листопада 2009 р. від його імені факсом до Київської Патріархії надійшов лист такого ж самого змісту. На вимогу Патріарха спростувати ці письмові та усні заяви архієпископ Олександр 11 грудня 2009 р. надіслав на ім'я Предстоятеля Київського Патріархату ще один лист, в якому він не спростовує своїх попередніх заяв, а посилається на необхідність скликати «собор чи нараду єпископів, духівництва й представників парафій».

Такі заяви і дії преосвященного архієпископа Олександра вносять смуту в середовище духовенства і вірних Київського Патріархату в США та наносять шкоду діяльності Вікаріату Київського Патріархату в цій країні.

УХВАЛИЛИ:

1. Констатувати, що канонічне право православної Церкви не передбачає існування однієї автокефальної Церкви в складі іншої. Тому в складі Київського Патріархату немає і не може бути ніякої окремої юрисдикції з назвою «Українська Автокефальна Православна Церква (Соборноправна)», бо її існування не передбачене ані Статутом, ані рішеннями Священного Синоду. 30 листопада 1994 р. (Журнал № 17) Священний Синод прийняв до складу Київського Патріархату єпископів, священиків та парафії, що раніше належали до УАПЦ (Соборноправної), а не УАПЦ (Соборноправну) як цілісну структуру.

2. Як виняток, Помісний Собор УПЦ Київського Патріархату 1993 р. дозволив зберігати назву «Українська Автокефальна Православна Церква» в статутних документах тих парафій, які історично носили цю назву. Однак це не означає, що такі парафії, в тому числі у США, мають статус окремої юрисдикції. Всі парафії, які належать до УПЦ Київського Патріархату, повинні виконувати її Статут, рішення Помісних та Архієрейських Соборів, Священного Синоду, а також розпорядження Патріарха Київського і всієї Руси-України.

3. Констатувати, що єдиною структурою, яка офіційно уповноважена представляти УПЦ Київського Патріархату в Сполучених Штатах Америки, є Вікаріат Української Православної Церкви Київського Патріархату в США і Канаді. Вікаріат знаходиться у безпосередньому підпорядкуванні Патріарху Київському і всієї Руси-України як своєму правлячому архієрею. Вікаріат має свої статутні органи, які діють з благословення Патріарха. На даний час, у зв'язку з відсутністю вікарного архієрея, найвищою посадовою особою Вікаріату є секретар Вікаріату.

4. Наголосити на тому, що всі парафії та віруючі Київського Патріархату, які знаходяться на території США, незалежно від свого походження та статутної назви, підпорядковані Патріарху Київському і всієї Руси-України, як своєму правлячому архієрею – безпосередньо або через Вікаріат.

5. Підтвердити Укази Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, якими місцем служіння преосвященного Олександра, архієпископа Уманського, визначена тільки парафія св. ап. Андрія Первозванного (Детройт, США), а служіння на інших парафіях для нього можливе лише на запрошення настоятеля і управи парафії та з благословення Патріарха.

6. Нагадати преосвященному Олександру, що він є титулярним архієреєм Київського Патріархату, і в цій якості знаходиться у підпорядкуванні Патріарха Київського і всієї Руси-України та має діяти не на власний розсуд, а згідно указів і розпоряджень Патріарха.

7. Визнати, що втручання преосвященного Олександра, архієпископа Уманського, у діяльність парафій Київського Патріархату в США є порушенням канонічних правил і Статуту Церкви, а його усні та письмові заяви вносять смуту в середовище духовенства і вірних Київського Патріархату в цій країні.

8. Вимагати від преосвященного Олександра негайно припинити будь-яке втручання у справи духовенства та парафій УПЦ Київського Патріархату в США, а також зобов'язати його в місячний термін в ясній і однозначній формі листом на ім'я Предстоятеля спростувати свої претензії на керівництво окремою неіснуючою юрисдикцією під назвою «УАПЦ (Соборноправна)». У зв'язку з цим нагадати преосвященному Олександру, архієпископу Уманському, що він не має права без благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України, як правлячого архієрея, збирати ані собор, ані нараду священиків та представників парафій Київського Патріархату з цього або з будь-якого іншого приводу.

9. В разі, якщо преосвященний Олександр, архієпископ Уманський, не виконає цих рішень Священного Синоду, мати на наступному засіданні судження про його подальше перебування в складі єпископату УПЦ Київського Патріархату.

10. Доручити секретарю Вікаріату УПЦ Київського Патріархату в США і Канаді протоієрею Віктору Полярному довести ці рішення до парафій Вікаріату в США та до відповідних державних органів Сполучених Штатів Америки.

Патріарх Київський і всієї Руси-України **ФІЛАРЕТ**

Митрополит Львівський і Сокальський **АНДРІЙ**

Митрополит Криворізький і Нікопольський **АДРІАН**

Митрополит Переяслав-Хмельницький і Бориспільський **ДИМИТРІЙ**

Митрополит Рівненський і Острозький **ЄВСЕВІЙ**

Архієпископ Миколаївський і Богоявленський **ВОЛОДИМИР**

Архієпископ Білгородський і Обоянський **ІОАСАФ**

Архієпископ Луцький і Волинський **МИХАЇЛ**

Архієпископ Донецький і Маріупольський **СЕРГІЙ**

Єпископ Сумський і Охтирський **МЕФОДІЙ**

Прес-центр
Київської Патріархії.

ЗБЛИЖЕННЯ ВІДБУВАЄТЬСЯ

Процес зближення Православних Церков в Україні та їхнє об'єднання в єдину Помісну Православну Церкву вже не зупинити. Про це сказав Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

«Процес зближення вже йде. І, які б сили не протидіяли цьому, його вже не можна зупинити», - підкреслив Предстоятель УПЦ Київського Патріархату. Будь-які спроби обмеження прав УПЦ Московського Патріархату будуть тільки віддаляти її від Москви та наближати до УПЦ КП. «Звичайно, патріарх Кирил хоче зупинити цей процес, але чи зможе він це зробити і чи не призведуть його спроби до протилежного результату? - запитує Патріарх Філарет. - У подальшому, звичайно, все буде залежати від самої УПЦ МП: чи захоче вона йти дорогою об'єднання та створення єдиної Помісної Церкви». У зв'язку з цим Святійший Владика зазначив, що в УПЦ МП сьогодні існує велика група людей, які виступають за надання цій Церкві автокефалії та її подальше зближення з УПЦ Київського Патріархату.

«УНІАН»

СЛОВА СПАСИТЕЛЯ:

«Не ви Мене обрали, але Я вас обрав і настановив вас, щоб ви йшли і приносили плід» (Ін. 15, 16).

РОЗМИСЛИ ПАСТИРІВ

- Усім нам треба пам'ятати, що, яким би не було тяжким наше служіння, - це шлях до спасіння, шлях до вічного життя. Ми повинні бути переконаними і глибоко вірити, що тільки вірою, через виконання Закону Божого, можна впорядкувати наше земне життя.

Святий Іоанн Золотоустий у своїх настановах пастирям висловлює такі думки: чи хочеш ти, улюблений у Христі брате, пройти життям і залишити після себе благотворний слід? Чи хочеш ти, щоб твоє архіпастирське служіння не було пустим і безплідним? Чи хочеш ти принести людям благо, зміцнювати добро і зменшувати зло? Ніде й нічим не можеш досягти цього, як тільки стараннням і вірним служінням Церкві. У міру своїх сил і здібностей працюй для Церкви Христової, служи її синам і дочкам, навчай свою паству словом і ділом, дотримуйся канонів святих апостолів і Вселенських соборів, бережи мир у Церкві.

Архімандрит Єпіфаній.

ПАМ'ЯТІ ЯРОСЛАВА КРИВОГО

СТОРІНОЧКА МОГО ЖИТТЯ

Господь забрав - більше нема.
Сторіночка мого життя.
Всього було у ній доволі,
Та були й дві щасливі долі.

Був теплий усміх, добрі очі.
Щоденно разом - дні і ночі.
І розуміння, сприйняття,
І спільний погляд на життя.

Ласкаві, теплі Твої руки,
Вірність взаємин, біль розлуки
Хіба лишилася меня.
І згадка про щасливі дні.

Прости, бо я колись не знала:
Ти був найкраще, що я мала,
Сторіночко мого життя!
Господь забрав - більше нема.

Віра КРИВА.

НОВИЙ, АКТУАЛЬНИЙ (СЛУХАЙТЕ ВЕРХОВНУ РАДУ!) ВАРІАНТ ПІСНІ АНАТОЛІЯ МАТВІЙЧУКА ПРО НЛО

ПІСНЯ ПРО ГМО*

Що ж ми їмо?
Мабуть, ГееМО.
Ні сіло, ні впало,
це їжею звемо.
Громадяни, слухайте новини!
В нашім продовольчім магазині
синтетичне продавали сало,
що воно на дереві зростало.
Не диміло сало, не шкварчало,
з шампура водичкою стікало,
а пацюк тії води напився
і, де пив, навіки там лишився.

ПРИСПІВ (двічі)

Кажуть, вчора привезли лимони,
а вони із геном скорпіона.
З геном крокодила бараболі.
Риба, що жила на суходолі.
На базарі тракторист наш Савка
півня купував, а той загавкав.
І зірвалася купівля-продаж
птиці тої нової породи.

ПРИСПІВ (двічі)

Що за ГМО, ніхто не знає,
тільки чутка по селі гуляє,
що немарні ті новітні ГОСТи * -
знов нас будуть
заганять в колгоспи...
Адже за часів еСеСеСеРу*
ми вже мали ковбасу з паперу.
Теж казали, що воно не шкодить,
тож на ліпше сподіватись годі.
ПРИСПІВ (двічі).

**** ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ**: ГМО - генно-модифіковані організми, добавки до харчових продуктів задля здешевлення; СССР - понаддержавне утворення на чолі з Росією, до якого входила Україна до 1991 р.; ГОСТи (російською) - державні стандарти складу харчових продуктів.*

Переспівав Віктор ЛЕВІ.
Дніпропетровськ.

Курінна старшина 10-го Куреня УПС «Чорноморці»
в глибокому смутку повідомляє, що наш довголітній член
пл. сен. довір'я
ЯРОСЛАВ КРИВИЙ
«Славко» ЧМ. ч. 86
відплив в останній рейс дня 3 грудня 2009 р.
Опечаленій родині й Залозі озера Ірі
складаємо найглибші співчуття.

Курінна Старшина.

Братство Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії
Станиця в Дітройті, США
Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою про те, що 3 грудня 2009 р. відійшов у вічність бувший голова і довголітній член Управи станиці
св. п. Ярослав КРИВИЙ.
Горем опечаленій родині покійного Ярослава складаємо щире співчуття.

Управа Станиці.

● РОЗДУМИ ЧИТАЧА

ВІЛЬНА КРАЇНА, АЛЕ НЕВІЛЬНА МОВА

18 років. 18 років Україна має свою довгоочікувану свободу. Україна отримала всю атрибутику незалежності та самостійності: герб, прапор, грошову одиницю, гімн, який запалює серця справжніх синів України. Єдине, чого країні не вистачає - рідного слова.

Звичайно, є ті, хто розмовляє рідною мовою, але цих людей настільки мало, що сльози на очі навертаються. Цих людей називають патріотами, націоналістами і т.п. Хоча насправді їх треба називати українцями. Людина, яка живе в країні, але не розмовляє мовою цієї країни, на мою думку, не має права називати себе громадянином. Хоча б взяти Німеччину та Англію: інші кандидати на звання «рідна мова», крім англійської та німецької, відхиляються і завжди відхилялися. То що ж заважає такій потенційно могутній та самостійній державі, як Україна, користуватися рідним словом? На мій погляд, причин багато. Ще до часів Радянського Союзу українська мова вважалася мовою простолюдинів, селян, холопів, кріпаків. Але саме ці люди робили історію України. Славетні козаки та титани українського слова багато робили для того, щоб українська мова отримала визнання та повагу. Тисячі козаків поклали голови заради свободи країни, мови та віри. Багато талановитих письменників та митців пережили пекельні тортури заради свободи рідної мови. І люди розмовляли рідною мовою, незважаючи на покарання та знущання.

Радянський Союз теж приклав немало зусиль для винищення української мови, але гуртки та таємні організації продовжували працювати, доносячи рідне слово до непокірного українського народу. І люди розмовляли українською мовою. З острогою, але розмовляли.

Україна отримує довгоочікувану волю та свободу рідного слова. Але українською мовою розмовляє дуже маленька кількість громадян. Так, українська мова є офіційною у навчальних закладах, державні документи пишуться також українською, але вона не є побутовою. Навіть політики не завжди користуються державною мовою. Це дуже прикро. Люди, яким довіряє нація, цураються рідного слова та хочуть ввести якусь іншу на роль «другої державної»... М'яко кажучи, це більш ніж неприпустимо. Це пряма кричуща образа в бік народу, митців, письменників.

Важко сказати, скільки разів перевернулися у труні Тарас Шевченко, Богдан Хмельницький або Леся Українка від такої «любові» до плеканої ними мови та країни.

Багато моїх знайомих вважають себе патріотами України, але не розмовляють державною мовою. Я вважаю, що це частково пояснюється тим, що вони (і я разом з ними) є нащадками «радянських» батьків, яких, у свою чергу, також виростили в радянських традиціях. Інші спілкуються українською мовою та не розуміють тих, хто не хоче розмовляти рідною мовою. Ці люди викликають у мене повагу та гордість за те, що в Україні ще залишилися носії рідного слова. Деякі вважають себе патріотами, але розмовляють лише російською, ігнорують рідну мову навіть у документах та ситуаціях, які потребують знання державної мови. Цих людей я не вважаю не тільки патріотами, та навіть громадянами України. Мені здається, що через років десять Україна буде на 80 відсотків україномовною. Дуже важко перебудовувати свої думки на іншу мову, але успіх завжди залежить від зусиль. Треба пересилити себе, спробувати спілкуватися та думати рідною мовою, а потім виховувати своїх нащадків в українській мові та традиціях. Для того щоб діти звикали до мови, батькам краще розмовляти з дитиною та між собою українською. Саме в цей час у дитини формується свідомість та сприйняття світу.

Хочу додати, що в Україні ведеться активна пропаганда Рідного слова. З одного боку, це добре, але з іншого... Люди мають самостійно зрозуміти користь та необхідність переходу до державної мови. Дуже активне нав'язування призводить не до любові, а до антипатії. Це також здається мені однією з причин сповільненого розвитку державної мови у побуті.

Народу пора озирнутися, та зрозуміти, що вони тепер - не минуле Радянського Союзу, а майбутнє великої України.

Микита ПОЛІШЕВИЧ,
студент ДНУ.

Сенатор Браунбек: «ВАША СВЯТОСТЕ, Я ПОВНІСТЮ ПОДІЛЯЮ ВАШІ ПОГЛЯДИ»

До підсумків десятого пастирського візиту Патріарха Філарета до Сполучених Штатів Америки.

Справді, Предстоятелеві однієї з найбільших Православних Церков світу, Патріархові Київському і всієї Руси-України Філаретові приємно було почути в столиці США місті Вашингтоні ці слова. Їх сказав впливовий сенатор від штату Канзас Сем Браунбек, і я не випадково вирішив винести його слова в заголовок цієї статті. Які ж погляди нашого Патріарха припали до душі молодому політикові і віруючому в Бога християнинові Америки? Насамперед – про первинність і пріоритетність духовних цінностей над матеріальними. Це була наскрізна теза майже годинної розмови Патріарха з сенатором у його кабінеті в післяобідній час 27 жовтня 2009 року.

Справа в тому, що Сем Браунбек і Патріарх Філарет знайомі давніше – адже два роки тому, такого ж дня золотої осені 2007 року, сенатор Браунбек – тодішній один з кандидатів Республіканської партії США на посаду Президента – мав тривалу бесіду з Патріархом у Конгресі США. Сенатор вже багато знав про Україну, і не в останню чергу тому, що на ланах його рідного штату Канзас, що розташований в самому центрі території Сполучених Штатів, багато років колоситься пшениця, виведена українськими селекціонерами; і хліб з цієї пшениці, як сказав сенатор, уподобали не тільки канзасці, а й американці з багатьох інших штатів.

Звичайно, і 2007 року, й тепер сенатор цікавився у Патріарха і членів його невеликої делегації не тільки хлібом насущним, а, передусім, хлібом духовним. Християнська віра і пов'язана з нею моральність людини в сучасному суспільстві – це тема постійних турбот відповідальних людей багатьох країн, у тому числі таких віддалених географічно, як Україна і США. Християнська ідея турбує сенатора Браунбека й багатьох інших владних мужів Вашингтона не тільки перед виборами, як це часто буває в деяких країнах. Це частина його життя й діяльності, як члена Комісії в закордонних справах Сенату США. Тому його цікавить саме український досвід духовної опіки, оскільки він вважає, що Україна – держава з великим запасом «духовної міці», що була вироблена у випробуваннях за понад тисячу років життя з вірою в Христа. Сполучені Штати – молода країна, їй є чому повчитися у християнської «старенької» Європи, в тому числі в України, розташованої в центрі, на середохресті європейського континенту.

Сенатор з увагою вислухав Патріарха про минуле й сучасне Української Православної Церкви, про суть православного віровчення. І саме тоді сказав зворушливу фразу, що він, залишаючись християнином-протестантом, повністю поділяє християнські погляди Патріарха, його концепцію, як саме повинна працювати Церква в теперішніх непростих умовах.

Слід сказати, що цей десятий візит Патріарха Філарета до США, як і всі попередні, був візитом пастирським: він приїхав на 12 днів, як мовить стара мудрість, «до своїх по своє». І вашингтонський день цього візиту не був винятком: він був також пастирським, хоч і своєрідним, бо владиці й отцю нашому довелося побувати в кількох владних установах американського політичного й громадського естаблішменту. Як і в українських православних парафіях США (про що я скажу далі), у розмовах з американськими політиками, науковцями, журналістами, громадськими діячами Патріарх залишався Патріархом – пастирем, утверджувачем вічних євангельських істин.

Звичайно, у проведенні плідних зустрічей і розмов Патріарха з американськими діячами велику допомогу подавало Посольство України у США й особисто Надзвичайний і Повноважний посол України доктор Олег Шамшур, інші співпрацівники Посольства – Олександр Михальчук, Олександр Александрович, перекладач Посольства Євген Зеленько. Посол Олег Шамшур був з Патріархом на всіх зустрічах – а їх у Вашингтоні було шість – дбаючи про чіткість і точність виконання в часі й просторі всієї програми перебування патріаршої делегації в американській столиці.

Вранці 27 жовтня Патріарх Філарет був прийнятий у Раді національної безпеки (РНБ) США, що є дорадчим органом при американському Президентові, поруч з Білим домом. Він зустрівся і мав розмови з чільними працівниками Ради національної безпеки – старшим директором з питань Європи Лізою Шервуд-Ренделл та директором з релігійних питань Джошуа Дюбуа. І тут ми також почули добре слово про Україну: у Раді національної безпеки США знають про високий рівень релігійної свободи в Україні після відновлення незалежності 1991 року. І знають, і схвалюють. Хотіли б, щоб і деякі сусідні з Україною держави мали подібний рівень свободи – і не лише релігійної, – як в Україні. Спеціальний інтерес у співробітників РНБ США був виявлений до ролі УПЦ Київського Патріархату в забезпеченні такої свободи, а також до співпраці нашої Церкви з іншими конфесіями в рамках Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій.

Після РНБ США Патріарх Філарет відбув у Державний департамент США (так традиційно іменується в цій країні Міністерство закордонних справ), де мав розмову із заступницею помічника Державного секретаря пані Карен Стюарт. Дипломатка добре знає ситуацію в країнах Центральної та Східної Європи, вона кілька років була Послом США у Білорусії. Вона сказала Патріархові, що уважно вивчає ситуацію в Україні, як вона висловилася, «з часу помаранчевої революції 2004 року».

Пані Стюарт сказала, що недавно Державний секретар США пані Гіларі Клінтон опублікувала звіт Держдепартаменту про стан релігійної свободи у світі й захист прав людини, і що Україна в цьому звіті посідає одне з перших місць. На вислів стурбованості пані Стюарт окремими інцидентами антисемітизму в Європі Патріарх Філарет відповів: «Якщо ми доб'ємося, – а ми дуже активно добиваємося, – щоб християнська етика викладалася в школах України й інших країн, то ніякого антисемітизму не буде, бо Церква, християнська релігія вчить про рівність усіх людей перед Богом, виховує повагу до всіх націй».

Про свободу, релігію, православ'я розмовляв Патріарх Філарет і в Конгресі США. Його співрозмовниками були конгресмени Костас Біліракіс та Пітер Роскам. Це були дві окремі зустрічі у різний час і в різних офісах Конгресу США. Але тема розмов була одна: місце православ'я в цілій християнській спільноті народів і участь України у цих процесах. Біліракіс – американський законодавець грецького походження і православного віросповідання. З ним наша делегація знайома – він був співбесідником Патріарха Філарета під час його візиту у США 2007 року.

Тому розмова тут мала більш православний характер. Костас Біліракіс був поінформований про торішній приїзд в Україну патріархів Варфоломія та Алексія II і цьогорічний «провальний» візит патріарха Кирила. Зі свого боку, конгресмен розповів про ситуацію з православ'ям у США, про грецькі православні громади в цій країні.

З усіх цих зустрічей та розмов патріарша делегація з приємністю осягнула, що в Америці добре знають ситуацію в Україні, поважають наше законодавство в ділянці релігій, шанують УПЦ Київського Патріархату та її Предстоятеля і так само, як ми, в американських коридорах і кабінетах влади вважають тезу про «повну ізоляцію» УПЦ КП вигадкою, міфом.

Підтвердженням цього було запрошення Патріарха Філарета виступити з доповіддю «Духовний стан сучасного суспільства світу – як загроза і надія подальшого розвитку людства» у відомому в усьому світі Інституті імені Джорджа Кеннана. Зазвичай, до цього Інституту запрошують на промови гостей американської столиці найвищого рангу. Доповідь Святійшого Патріарха, разом із запитаннями присутніх співробітників Інституту, кореспондентів ЗМІ, тривала цілу годину. Доповідач дав аналіз секуляризаційних спроб і тенденцій в сучасному християнстві, розмивання духовних і моральних цінностей, наголосив на незмінності, вічності євангельських істин і що Церква Христова ніколи й ніким не буде переможена! Представляв Патріарха директор Інституту ім. Кеннана, доктор Блер Рабл. Серед запитань акредитованих в американській столиці кореспондентів були й московські. Так, журналіст аґенції ІТАР-ТАСС поставив Патріархові суто московське запитання: «Чи є ваш візит до США політичним?» Можливо, цей дописувач переплутав українського Патріарха з московським, який скрізь у своїх поїздках проводить політику Кремля...

На завершення вашингтонської програми свого візиту Святійший Патріарх Філарет нагородив церковним орденом святого апостола Андрія сенатора Сема Браунбека й Надзвичайного та Повноважного Посла України у США Олега Шамшура.

Відтак патріарша делегація відбула у велике місто штату Пенсільванія – Філадельфію. Місто історичне, знамените не менш за Вашингтон і Нью-Йорк: тут творилася нова американська історія, підписана була Конституція США, засідав перший Конгрес, діяли перші президенти країни. Та й для нас, українців, Філадельфія - що перекладається як "місто Братолюбства" – багато значить: сюди в давнину прибули перші українські емігранти; з Філадельфії зачалося те явище, яке ми сьогодні називаємо українською діаспорою Америки. У місті сформувалися ранні духовні, церковні центри українців, жили й духовно окормлювали емігрантську паству перші наші єпископи – православний Іван Теодорович та греко-католицький Сотер Ортинський.

Тож, як і в минулі приїзди, цього разу Його Святість Патріарх Філарет був запрошений у Філадельфію главою українських греко-католиків у США митрополитом Філадельфійським і Американським Стефаном Сорокою. Поруч з великим і прекрасним собором, оздобленим іконами, мозаїками та фресками визначної майстрині Христини Дохват, знаходиться митрополича резиденція, в якій владика Стефан прийняв Патріарха Філарета і мав з ним двогодинну розмову про становище Церков в Україні. Патріарх в деталях розповів про події останніх років, свідками яких ми є сьогодні. Він констатував, що проблеми, які існували між православними й греко-католиками в перші роки після відновлення незалежності України, нині значною мірою врегульовані. Патріарх сказав, що на погідну ситуацію у теперішніх відносинах УПЦ КП та УГКЦ в Україні позитивно вплинув досвід США, де українці цих двох Церков багато років живуть у мирі й злагоді.

У північних штатах Америки осінь така ж, як і в Україні, лишень листя на деяких деревах, наприклад, на кленах, не жовтіє, а яскраво червоніє. Та вітри з Атлантики тут бувають буремніші, ніж у нас. Щоб відчути теплішу Америку, Патріарх з делегацією відбули з Філадельфії літаком у найпівденніший штат – Флориду. Тут мешкає багато українців, і наші давні, щирі та щедрі друзі Галина й Олексій Воскобійники запросили Патріарха і його супутників архімандрита Епифанія (Думенка) та автора цих рядків на триденний відпочинок після досить інтенсивної праці та частих переїздів зі штату в штат. Не один гість Воскобійників говорив, що перебування у їх віллі в місті Бока Ратон на півдні Флориди – все одно, що в земному раю: поряд хлюпочеться теплими хвилями Атлантичний океан, скрізь повно яскравих субтропічних квітів, привітно махають гіллям струнки королівські пальми. Але не тільки красою природи довкола вілли відомі в Америці та в Україні вихідці з Полтавщини та Січеславщини Олексій та Галина. Господар – у минулому відомий будівельник, він удостоївся похвали самого Президента США; Галина – майстриня дизайну, колекціонерка творів образотворчого мистецтва. З перших ройків відновленої незалежності України Воскобійники стали допомагати Україні в різних ділянках: сільському господарстві, освіті, особливо – культурі. Багато років Галина Воскобійник була і є очільником Фундації імені Івана Багряного; завдяки її підтримці в Україні здійснено ряд проектів в галузі культури, книговидання. Великою популярністю в Америці й Україні користуються мемуари Олексія Воскобійника «Повість моїх літ», які кілька разів перевидавалися українською та англійською мовами.

Тож відпочинок – відпочинком, але, враховуючи велику благодійницьку діяльність подружжя Воскобійників, Патріарх Філарет нагородив їх церковними орденами – адже вони допомагають і нашій Церкві Київського Патріархату! Патріарх поздоровив Галину Воскобійник також з високою нагородою Президента України – орденом княгині Ольги, який Віктор Ющенко вручив особисто пані Воскобійник у вересні 2009 року, коли перебував у Нью-Йорку.

...Я свідомо розпочав цю статтю з «гостьової частини» візиту Патріарха Філарета у США, бо гостям завжди і скрізь слід віддавати належне. Вашингтон, Філадельфія і Флорида були серединною частиною візиту Патріарха у часовому вимірі. Перед цим і після цього була велика пастирська програма візиту Предстоятеля нашої Церкви. З Києва ми прибули в Чикаго. Яка мета?

Мета одна: окормлювати духовно парафії Київського Патріархату в США. Їх тепер біля двох десятків, і число це зростає.

Ось нинішнього року число парафій Вікаріату Київського Патріархату поповнилося великою парафією святого Андрія у місті Блумінгдейлі біля Чикаго.

Чому поповнилося? Адже був час, коли всі православні громади УПЦ у США належали до Києва. Це сталося за першого Патріарха Київського і всієї України Мстислава (Скрипника), згідно рішення Архиєрейського собору в Києві 17 листопада 1990 року. У ньому взяли участь Патріарх Мстислав, вісім архиєреїв з України та два зі США: нинішній митрополит УПЦ у США Константин (Баган) та єпископ Антоній (Щерба – нині архієпископ). На цьому соборі було об'єднано Церкви в Україні та в усій українській діаспорі, за винятком Канади. Ось формулювання першої статті Постанови собору: «З днем 17 листопада 1990 року існує лише один спільний собор єпископів УАПЦ, який являється зовнішньою ознакою існування лише однієї Української Автокефальної Православної Церкви». Повністю Постанова опублікована була тоді в українській та американській церковній періодиці.

На жаль, українсько-американські архиєреї Константин (Баган) і Антоній (Щерба) 1995 року, без видимих на те причин і з канонічним порушенням Постанови згаданого Архиєрейського собору від 17 листопада 1990 року, без згоди українських православних парафій у США, змінили юрисдикцію, вийшли з Київського Патріархату і ввійшли до Константинопольського. Частина парафій у США не погодилася з цим кроком архиєреїв, потрактувавши його як зрадницький і розкольницький спосіб набуття видимості «канонічної Церкви», як відхід від позицій першого Патріарха Мстислава, а тому залишилася під омофором Києва. Починаючи з 1998 року нинішній Патріарх Філарет майже щороку відвідує свої парафії у США, об'єднані 2002

року у Вікаріат УПЦ Київського Патріархату в США. Незаконність перепідпорядкування УПЦ США усвідомлює все більша частина священиків і мирян парафій, тому повернення до Києва набуває незворотного характеру, без огляду на опір, погрози й судові позови одного з ініціаторів відречення УПЦ у США від Києва – архієпископа Антонія (Щерби). З Божою допомогою настане день, коли вся УПЦ у США повернеться обличчям до Києва, як це було між 1990-м та 1995-м роками.

Візити Патріарха Філарета підбадьорюють людей: вони дістають з перших уст інформацію про життя Київського Патріархату, наші духовні школи, молоде покоління священиків та архиєреїв. В Америці владика освячує нові ікони й іконостаси, пам'ятники, хрести. Звичайно, очолює Божественні Літургії, рукополагає священиків і дияконів, проводить наради Вікаріату УПЦ Київського Патріархату в США, дає поради священикам, головам і членам парафіяльних управ.

Одні з найбільших за кількістю віруючих парафій УПЦ Київського Патріархату в США знаходяться в штаті Іллінойс. Традиційно тут живе досить численна громада діаспори українців різних хвиль еміграції. Саме їх і відвідав Патріарх Філарет наприкінці жовтня 2009 року.

24 жовтня Святійший Владика звершив Божественну Літургію в храмі святої Софії у місті Чикаго, після якої освятив нового хреста над куполом церкви. Під час богослужіння в сан священника було рукоположено диякона Стефана Макінеса.

Цього ж дня Святійший Патріарх на запрошення парафії святого апостола Андрія Первозванного в місті Блумінгдейл звершив на церковному подвір'ї літію біля пам'ятника жертв голодомору-геноциду 1932-33 років та окропив святою водою могили воїнів УПА. Після освячення за участю духовенства Вікаріату була відправлена також панахида за невинно убієнних, за воїнів УПА, за великих гетьманів України, за усіх учасників національно-визвольної боротьби українського народу.

Увечері в церковній залі величного Андріївського храму на честь відвідин Патріархом Філаретом парафії відбувся концерт Капели бандуристів Канади під керівництвом диригентів Віктора Мішалова та Андрія Дмитровича.

В неділю, 25 жовтня, храм святого апостола Андрія заповнили віруючі українці Блумінгдейла, Чикаго та інших міст і містечок штату Іллінойс. Тут була звершена урочиста Божественна Літургія, під час якої в сан диякона було рукоположено Петра Мазепу. Після Літургії, у присутності численної громади, Святійший Патріарх Філарет освятив недавно виконану монументальну мозаїку на фасаді Андріївського храму «Всіх святих Української Православної Церкви», автором якої є диякон і митець Володимир Гордіїв. Також Предстоятель Помісної Української Православної Церкви Київського Патріархату нагородив декількох парафіян церковними орденами та патріаршими благословенними грамотами.

Урочистості завершилися святочним прийняттям на честь приїзду Патріарха, під час якого виступили хор храму святого Андрія (диригент доктор Василь Трухлий), хор «Сурма» (диригент Леонід Модрицький), дитячий танцювальний ансамбль «Водограй» (хореограф Іван Шалева). Цього вечора до храму завітав Генеральний консул України в Чикаго Костянтин Кудрик, який зачитав привітання православній парафії святого апостола Андрія від Президента України Віктора Ющенка.

Детально розповіли про історію Свято-Андріївської громади УПЦ Київського Патріархату та її сучасний стан настоятель храму митрофорний протоієрей Віктор Полярний, який є секретарем Вікаріату УПЦ КП у США, та голова парафіяльної ради Іван Яресько. Наприкінці з великою промовою до учасників звернувся Святійший Патріарх Філарет.

26 жовтня Предстоятель Церкви Патріарх Філарет очолив збори Вікаріату, на яких були розглянуті питання розширення діяльності Вікаріату, кадрове зміцнення парафій, забезпечення їх україномовною богослужбовою літературою та інші поточні питання життя і духовного зростання віруючих українців-парафіян храмів УПЦ Київського Патріархату в США. У зборах взяли участь архиєпископ Олександр (Биковець), священики та голови управ парафій Вікаріату, архимандрит Питирим (Черватюк).

Помолитися за спокій душі прекрасної людини, довголітнього очільника парафій Київського Патріархату в США отця Стефана Посаківського Патріарх від'їхав у місто Брунсвік, що в штаті Огайо, – одразу після прибуття у цей штат з Флориди 31 жовтня 2009 р. Разом з Патріархом поминальну Літію за отця Стефана, за жертв голодомору-геноциду 1932-1933 років та учасників визвольних змагань в Україні служили священики парафій із штатів північного сходу США, які прибули в штат Огайо для зустрічі зі своїм духовним пастирем.

Ці ж священики співслужили з Патріархом Божественну Літургію в храмі Святої Трійці у місті Норт Роялтон, неподалік великого міста штату Огайо Клівленда. З неослабною увагою слухали люди проповідь Патріарха в церкві, а потім його промову в церковній залі, куди прибули українці як із штату Огайо, так і з сусідніх – Мічигану, Індіани, Пенсільванії, Нью-Йорку. Патріарх освятив нові вітражі храму, автором яких є митець Ігор Семенюк. Під час бенкету з концертом виступали діти українців з четвертої хвилі емігрантів – тих, хто сьогодні складає переважний контингент українських поселенців у США, тому що старше покоління вже напрацювалося в цій країні, а багато з них відходять у вічність. Привітав Патріарха єпископ УГКЦ Іван Бура, який мешкає тут і опікається багатьма парафіями регіону.

Старших пам'ятають діти, онуки, правнуки; їхні імена шанують новоприбулі з України люди. Старші люди були першопрохідцями діаспори в тяжкі повоєнні роки. Молоді парафіяни Свято-Троїцької церкви на чолі з настоятелем митрофорним протоієреєм Богданом Згобою попросили Патріарха Філарета поїхати на один з цвинтарів міста Клівленда й помолитися над могилами засновників цієї парафії – Леонтія Хворостівського та Володимира Завірюхи та їхніх дружин, похованих поруч. Святійший Патріарх поїхав і відправив тут Літію за спокій душ спочилих трудівників на ниві Божій тут, серед української діаспори. До речі, Леонтій Хворостівський – добре відома людина і в Україні. В роки німецької окупації Києва на початку 40-х років XX століття він займав у столиці адміністративну посаду київського міського старости і, як міг, боронив киян від визиску окупантів. Добрим та помічним усім знедоленим був він і на еміграції в Америці. Утворена ним церковна громада була однією з перших у всьому штаті Огайо. Сьогодні це сильна, зразкова парафія, де моляться молоді, старіші й діти. Зворушливо було спостерігати, як діткидошкільнята, склавши на грудях рученята, підходили до святої чаші прийняти причастя дарів Тіла і Крови Господа Ісуса Христа. Подібне можна було бачити і в штаті Іллінойс, і скрізь, де служилася Божественна Літургія.

Автор цих рядків кілька разів супроводжував Святійшого Патріарха Філарета в його подорожах до США для духовної опіки вірників парафій Вікаріату Київського Патріархату. Маю враження, що нинішня поїздка – одна з найбільш вдалих і результативних. За 12 днів Патріарх побував у п'яти штатах, доволі віддалених один від одного, – отже, було чимало перельотів літаками, переїздів на автомобілях. Наш Патріарх у свої 80 років – невтомний. І показує приклад наполегливої духовної праці набагато молодшим за нього служителям.

А ще була одна складова успіху цієї поїздки: чітка, продумана, точна організація візиту. І тут не можна не подякувати Послові України у США Олегові Шамшуру, усім співробітникам Посольства. Це, в основному, молоді люди, вихованці Інституту міжнародних відносин у Києві, подібного ж факультету у Львівському національному університеті імені Івана Франка, Дипломатичної академії. В Посольстві панує виключно українська мова (хоча дипломати, звісно, знають і англійську й інші іноземні мови). В Чикаго був з нами Генеральний консул Костянтин Кудрик, який завше зустрічав Патріарха біля виходу з одного літака, а прощався, коли садовив у інший. Ця опіка була для всієї делегації вкрай важлива з огляду на дотошність перевірок в американських літовищах – із скиданням взуття, ретельним переглядом кожної речі, яку пасажир бере із собою в салон літака. Мушу зі свого досвіду сказати, що нині українські дипломати у США на своєму місці – і за це їм велике спасибі.

А ще доклали зусиль до організації патріаршого візиту секретар Вікаріату, дуже досвідчений священик Віктор Полярний, енергійний голова парафіяльної управи храму св. Андрія Іван Яресько, священик Богдан Згоба – настоятель храму Святої Трійці в Норт Роялтон, який супроводжував делегацію в поїздках, і голова парафіяльної управи пані Анна Турко; численні парафіяни усіх церков, де побував Патріарх – їх усіх просто неможливо назвати по іменах, але всі були уважні, жертвенні, прихильні до України та її Церкви. Назву лише тих, що особливо багато попрацювали задля успіху патріаршого візиту: Наталя Ярова, Василь Трухлий, Іван Деркач, Ірина Ващук, Юліян Куляс, Марія Яресько, Микола Кочерга, Роксана Посаківська, Анатолій Зубко, Олександр Барков, Світлана Баркова, Алла Згоба, о. Анатолій Сенін, Віталій Сазанський, Анатолій Рожнятовський, Василь Ліщинецький, Ігор Семенюк... Ці люди, як і багато інших, з якими Патріарх і члени його делегації мали заплановані або ексклюзивні зустрічі, на ділі показали: є на світі українська солідарність, є чуття єдиної родини – етнічної і духовної!

Дмитро СТЕПОВИК,
член Вищої Церковної ради Київського Патріархату,
професор КПБА.

РОЗХРИСТАНІ ДУМКИ, або ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ПОЛОВИНЧАСТІСТЬ

Кілька місяців тому (точніше, після реєстрації кандидатів в українські президенти) в серцях українців-патріотів зародилася небезпідставна тривога за майбутнє України. Українське отаманство вискочило з конопель на вулицю і в черговий раз засвітилося в усій своїй «власній величі». У черговий раз на порядку денному України постало, як історичний присуд, як останнє слово перед стратою безневинного підсудного, вічне для українця питання: бути чи не бути соборній і незалежній Україні після цих президентських виборів? На цю всеукраїнську вакханалію тривожно відгукнулися наші інтелектуали й моральні авторитети нації Дмитро Павличко, Іван Драч, Микола Жулинський, голова Спілки офіцерів полковник Білоус, політики Михайло Ратушний, Микола Поровський, в'язні сумління Василь Овсієнко, Євген Сверстюк, Левко Лук'яненко та багато, багато інших славних імен нашої держави. Частина їхніх прізвищ засвітилася під Зверненням до українського народу, яке надруковане місяць тому в українській і світовій пресі.

У головах української інтелігенції в черговий історичний раз народилася думка нагадати всім українцям, а, отже, самим собі, застерегти наш народ, що ми в черговий раз у складній історії Українства стоїмо над черговою прірвою Забуття і Безпам'ятства. Ми знову залишилися наодинці з собою і зовнішнім та внутрішнім ворогами нашої державності. Залишилися один на один з нашими ворогами. Ворогами нашої Незалежності. Ворогами, які Україну знову хочуть перетворити просто в ТЕРИТОРІЮ. В територію з українським населенням, а саме населення - у безликий натовп. У натовп - безмовних і безпам'ятних рабів. І після оцієї чергової Руїни анічогісінько не залишиться ані від держави Україна, ані від древньої української нації. І цього разу ще й навіть від історично-резервної назви - Україна.

Завтра ми знову можемо втратити нашу державність. Втратити, як ми її вже втрачали під Полтавою, як ми її втрачали під Крутами, як ми її втрачали на Печерську на території «Арсеналу», коли бездарні «вожді», яким ми сьогодні ставимо пам'ятники, розігнали трьохмільйонну армію. Історія, на жаль, повторюється. Завтра новонароджені яструби чи двоглаві орли розшматують і цього разу «державу без армії». Рознесуть по шматках і по світу всю «територію під назвою Україна», а тих, хто не встигне утекти «за Дунай» і дивом залишиться в живих, прикують так само до кайла чи заступа, щоб ми самі собі живцем викопували могили.

Українська Армія, по суті, вже знищена не українським урядом, як у 1709, як у 1918 роках. Вона як і за бездарної Центральної ради і цього разу не зможе протистояти ані Сходу, ані Півночі, коли з тих сторін посунуть полчища на чолі з Євгенією Бош, жандармом Муравйовим чи Петром Першим з князем Меншиковим, при активній підтримці зрадника Носа, чи перевертнів - яничар Примакова й Коцюбинського-молодшого. Ще раз сплюндрують нашу землю, зітруть наші імена й розграбують остаточно наш ще не впорядкований дім. Завтра ми, українці, станемо черговий раз перед судом історії, тільки за те, що ми не вміємо у критичний для нас історичний час згуртуватися. Тільки тому, що ми за МАЛИМ ніколи не бачимо ВЕЛИКОГО. Тільки тому, що нам не дано заглянути за обрій, щоб пересвідчитися, що там: йде життя чи смерть з косою?!

("Перець")

Ми досі, як тисячу літ тому, за Київської Русі, волаємо до варягів і просимо: «Прийдіть і правте нами». У нашій ментальності, у нашому вічному Віче - Віче русичів-українців, у наших генах нічого не змінилося. Ми залишилися тими ж самими, що були й тисячу літ тому, не зважаючи на те, що останніх 700 років нам нащадки Золотої орди намагалися влити свою кров, змінити нашу ментальність, щоб ми навчилися любити «царя і отечєство» та будувати їм після смерті їхніх царів мавзолеї, оголошуючи їх «живішими за усіх живих».

Ми досі не набули імунітету від заїжджих «дядьків», які щоденно зомбують нас, і ми їм, чужим, більше віримо, ніж своїм рідним. Нас зомбують тепер, як зомбували і колись. Тільки тепер через квадратні ящики, які стоять у кожному домі, і залазять у кожну нашу душу, і вливають чужі думки у наші голови, творячи з нормальних людей дикий, а часом й озвірілий натовп. Ми пробачаємо ворогам нашим, але ніколи не вибачаємося перед своїми братами.

Я цю гнітючу картину, можливо, дещо гіперболічно малюю. Але я її малюю свідомо, аби донести крізь зазомбовані серця і думи нашу сьогоднішню тривожну реальність. Я гадав, приєднавшись до наших моральних авторитетів й інтелектуалів, що хоч цього разу ми станемо на свою дорогу. Виберемо свій, український шлях і покажемо його народу, який, обкрадаючи, дурять на кожному кроці. Але, як кожний українець - наївний і довірливий, сентиментальний і безпринципний, я знову помилився. Ми й цього разу не стали і не стаємо на свою єдину ПРАВИЛЬНУ дорогу. І в черговий раз, як сліпі кошенята або як невмирущі українські бєлікови про всяк випадок, приймаємо угодовські рішення, дуримо самих себе, залишиючи про всяк випадок за собою тил.

Тил програшу. Тил перестрахування. Тил самохитрощів і самообману. У випадку поразки ми вже наперед знаємо, що ми таки відкриємо ляду і, як батуринський Ніс чи нинішній Колісниченко з Мірошниченком та Волгою чи Голубом, впустимо у свій дім князя Меншикова, аби він розіп'яв і четвертував на наших очах полковника Чечеля, вирізав до йоги наших дітей, але похвалив нас - недорікуватих, сліпих і незрячих, не передбачуваних, немудрих і безпринципних - та погладив після цього по голівці, щоб згодом її відтяти разом з зачіскою.

Саме тому кілька місяців тому й народилася в душі чи серці Дмитра Павличка та Івана Драча ідея про Українську Національну раду (УНР). Нині вона перейменована на УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РАДУ. Народилася, щоб напередодні президентських виборів, вивчивши усі програми усіх кандидатів у президенти, інтелектуали дійшли висновку, що не всі вони хочуть бачити Україну українською. Що не всі вони йдуть на завоювання найвищого державного крісла в ім'я Любові до України, в ім'я Любові до українського народу і не в ім'я Мови, яка була засудження окупантами до найвищої міри покарання - Смерті. Засуджена московським царизмом і відбувала покарання в камері смертників понад 350 років у далеких і вічно холодних сибірських просторах.

Чи можемо, ми, українська інтелігенція, мисляча і мудра, вірна своєму народові і не зрадлива ані за які гроші, стати сьогодні знову по той бік барикад, де Носи, чи стати поруч, пліч-о-пліч з гетьманом Дорошенком, з останнім гетьманом Павлом Скоропадським, чи з українським президентом Віктором Ющенком. Можемо. Повинні. Це наш святий і синівський обов'язок. В іншому випадку ми знову опинимося під окупаційної адміністрацією, як за Самойловича, як за Брюховецького, як за Миколи Скрипника чи зросійщеного Хрущова.

Чи можемо ми, врешті-решт, закликати в своє коло таких же патріотів, якими вони себе показують перед народом і чи вони насправді є такими - Костенко, Тягнибок, Гриценко, Яценюк - і уклінно попросити їх випустити з рук чотири кінці однієї і тієї ж скатертини з написом «Україна» і передати її комусь одному. На даному етапі тільки Віктору Ющенку. Бо жодному з них та скатертина, яку вони так тягнуть на себе, цілою не дістанеться. Щоб і вони, і всі ми, нарешті, зрозуміли, що при всіх промахах, при всіх недоліках, сьогодні єдиним нашим Президентом є і треба, щоб був, тільки Віктор Андрійович Ющенко. Ми маємо це глибоко усвідомити, якщо ми хочемо і в цей складний історичний час для нас, українців, врятувати Україну. Врятувати і залишити її для українців і для тих, для яких Україна є рідною, а не для грабіжників з усіх світів, що позліталися на банкет чуми і рвуть на шматки ще не до кінця розшматоване її тіло. Ми маємо це усвідомити і віддати свої голоси за українського Президента. За Віктора Ющенка!

Ми маємо всій Україні на весь голос сказати і серйозно застерегти: «Українці! Сьогодні здамо Ющенка! Завтра здамо Україну!» Ми маємо в собі усвідомити себе. Ми маємо в собі сказати собі, що ми ще не доросли до нації! Ми маємо в собі сказати собі, що ми ще не доросли до національної свідомості, хочете - національної гідності - нашого Третього, народом обраного Президента.

Українська Народна рада, здається, саме у зв'язку з цим видрукувала Звернення, під яким попросила підписатися усіх авторитетних людей України незалежно від національності і віросповідання. Усіх тих, для кого Україна - МАТИ.

Члени УНР, і в тому числі ваш покірний слуга, виїхали на місця. Я - до рідної Вінниці. Ми одні з перших провели установчі збори УНР. Обрали голову Вінницького обласного відділення УНР - науковця, інтелектуала, принципового політика і патріота П.В.СЛОТЮКА. Обрали 30 делегатів на перший установчий з'їзд, що відбувся 20 грудня 2009 року у Києві.

Аналогічні зібрання, за моїми даними, координатори областей провели й у всіх інших областях республіки такі зібрання, включаючи сюди Київ і Севастополь. Всюди йшла підготовка до Установчого з'їзду УНР під гаслом «Українці - за Ющенка!».

Яким же було розчарування наших обласних делегатів, коли ще не обране керівництво почало проводити на першому Установчому з'їзді якусь угодовську лінію. Перетворивши найголовніше питання - «З ким ви сьогодні, українці?», «За кого ви сьогодні, українці?» і з однозначною відповіддю - за Ющенка, - з'їзд почав свою роботу з ...лекцій на ... задану тему. Почали з економіки, а закінчили, в основному, димом над планетою і потеплінням в Арктиці та життям білих ведмедів на діаметрально протилежних полюсах. За невеличким винятком поміж принципових і відповідальних виступаючих.

Вся ця а-ля комедія з невідомим, вочевидь, нещасливим закінченням (дай, Боже, помилитися!) нагадала мені коридор казарми, де перед сержантською «каптьоркою» стояли солдати-українці в очікуванні отримати сержантські лички, яких ще ніхто нікому не присуджував.

Найпринциповішими і найчіткішими з позиції громадянської мужності й безмірною Любов'ю до України, з думою про її завтрашню долю, переступивши через свої дрібні образи на Ющенка, його прорахунки у першій президентській каденції, виступили жінки-делегатки. Я б повторив Івана Франка - справжні мужчини, яких хочеться назвати поіменно. Це пані Крамаренко (Луганськ), Ольга Бабій (Івано-Франківськ), Ольга Кобець (Київ) та українка вірменського походження з Житомирщини, прізвище якої я, на жаль, не запам'ятав. Вони чітко і ясно, без інтелігентних еківоків і реверансів, висловили свою точку зору, свої переконання і свою найближчу мету - зберегти Україну українською на чолі з великим українським патріотом Президентом Віктором Ющенком і з його новими, більш широкими, уповноваженнями, аби, нарешті, навести лад у псевдодемократичній державі. З цими думками вони зібралися і до рідних країв. Там підняти народ і пояснити своїм найближчим і далеким, що ми вдруге не можемо стати на березі Псла, як у 1709 році. Ми маємо сьогодні визначитися: «Ми за свободу чи ми за ярмо?!». Третього не дано. Завтра буде пізно!!!

А що ж керівництво з'їзду, президія, на ці всі тривоги і заклики, зважаючи на всеукраїнський біль і всеукраїнську тривогу і набат напередодні завтрашнього дня? Який лейтмотив цього зібрання? Відповідь, на мій суб'єктивний погляд, УГОДОВСЬКИЙ. Із забезпечення власного тилу. Благополучного тилу в майбутньому. Суцільна бєліківщина - "как би чого нє вишло". Угодовцям треба думати про майбутнє. Про майбутнє. Але про маленьке. Своє. Хатнє. Своєї хати. Тієї хати, що скраю. А там побачимо. На тверезі голоси Івана Драча, Миколи Жулинського, полковника Білоуса, Юрія Шухевича і вже названих і не названих делегатів угодовці не відгукнулися. Ними не було зважено, і в кінцевій меті чи на їх думку, початку, прийняте «історичне» рішення «історичного з'їзду» з набором красивих слів і софістики. Кожен має винести свій вердикт і для себе - такий його підсумковий девіз угодовського з'їзду. Іншими словами, вмираємо або виживаємо в одиночку. Хто як може. З цим і роз'їхалися делегати, зарядженні не на перемогу, а на поразку і невідому українську перспективу. Невідому ані Першому Установчому з'їзду УНР, ані тисячі його делегатів. Відому тільки одному Богові. Але він поки що нічого нам не каже.

Розчаровані і з посіяними зернами сумніву у душі, делегати прощалися і казали: - Якщо київські патріоти хитрують, то що ж нам робити?! Вони залишають, про всяк випадок, тил за собою. То чому ми маємо підставляти свої голови? Якщо вони ще не визначилися, то що нам на місцях казати людям? У провінції не така демократія, як у столиці. Там дещо інші закони. Там можуть «запросити» і «дохідливо» роз'яснити, що й до чого. За кого і з ким. Там ніхто наші сім'ї не захистить. А тепер, бачимо, і Київ не допоможе!

Ось такі сумні і невеселі міркування я виніс із зали, де відбувався Перший з'їзд УНР. Перший і, боюсь, останній. Хіба що платформу невизначеності підсунуть й іншому Майбуттю і скажуть в своє виправдання: «Ми ж тут ніде, ані одним словом... Ми казали про Нього, а думали про ВАС».

От я й запитую в першу чергу себе: з ким же ви, столична українська інтелігенція? З Ющенком? Чи тільки з абстрактним Зверненням, написаним академічним стилем? До яких абстракцій ви закликаєте на поворотному шляху нашої історії? Де ваша конкретика, дорогі мої інтелектуали? Чи ви давно читали історію? Чи не проводили часом паралелей між вчорашнім і сьогоднішнім днем? Чи не здавалися вам вчорашні історичні факти такими актуальними сьогодні? І чи не осуджували ви своїх попередників у нерішучості? Чи не задумувалися ви, що ваші моральні авторитети завтра можуть, не доведи Господи, повторно впасти? І ваші благі наміри в історії залишаться всенародним осудом. Всенародним осудом через нашу безпринципність, через нашу нерішучість і через усю пашу національно-інтелігентну бездарність - через наше невміння згуртовуватися і народ згуртувати в критичний для України час.

Боляче це писати. Бо, прийнявши абстрактне рішення про ВСЕ і про НІЩО, ти залишаєш з'їзд ніби обдуреним і обкраденим. Залишаєш його з білем у серці і з туманом невизначеності в голові. Під таким рішенням може підписатися будь-яка громадська організація чи партія України чи поза нею. Це в народі називається "ні чорту свічка, ні богові кочерга". Ми видали «на-гора» рішення, яке може взяти собі на озброєння і пан Янукович і продовжувати з цим рішенням марширувати від Сходу до Заходу, від Півночі до Півдня, не боячись втратити свій рейтинг, якщо не сказати навпаки.

Ми залишили собі цим «історичним і мудрим рішенням» теплу затулку для власної сідниці, яка гарантує тил і цей тил зігріє її навіть тоді, коли до влади прийде не... Ющенко. Ось такий сумний звіт висіявся в моїй голові після Першого Установчого з'їзду УНР, який може бути й останнім. Кращим він був би одним, за умови, що сьогодні усі делегати цього з'їзду стали б агітаторами і прихильниками Віктора Ющенка та рознесли цю звістку від Сходу до Заходу від Півночі до Півдні й згуртували свої ряди між близькими і знайомими, між родичами і родичами родичів в ім'я України, в ім'я її волі, в ім'я українського Президента, в ім'я того, що у випадку програшу другого Терміну народним Президентом Українській народній Раді може вже не доведеться надалі проводити з'їзди і вже надовго забути про лички, про ярлики, про високі крісла і про депутатські значки.

Мені можуть дорікнути. Але ти також підписаний під тим абстрактним Зверненням. Чому ж ти не подав свого голосу перед прийняттям рішення? Дорікнуть правильно і я відповім. Моєю відповіддю на цей докір є мій Відгук, який написав ще до першої і третьої редакції Звернення і подав до Президії УНР. Ось він. Сподіваюсь, він зберігся в протоколах УНР.

"Вельмишановні, наївно вірю, мої однодумці!

Прочитав Заклик УНР (Української Національної ради). Академічний, холодний, без полум'я в серці і душі, з відтінком наївності і романтизму, а, отже, байдужості. Таким Закликом не піднімеш ані того, хто біля верстата, ані того, хто в полі, а тим більше того, що й досі лежить на печі і патріотично мислить. В ім'я чого і заради чого цей Заклик написаний? Заради чого і для кого ми утворили цю УНР? Якщо ми сьогодні не за Ющенка, то напишіть, за кого ж ми? Чи ми просто в черговий раз заради себе?! Подивимося, що воно після виборів вийде, а тоді зорієнтуємося. Це що? Українська мужність? Чи та ж сама незмінна українська ганебна хитрість. Скільки можна дурити самих себе?

Коли сьогодні стоїть питання, «бути чи не бути» завтра Україні, ми й досі граємося в абстракції, залишаючи за собою, про всяк випадок, тил. Не виключно і ворожий, щоб згодом, очевидно, в черговий раз, пристосуватися. Треба конкретно писати: «З ким ми, українська інтелігенція!». З українським народом, з Україною чи з тимчасовими грошовими мішками, які вимінюють лантухи грошей на найвищу посаду в державі, щоб потім плюнути на біомасу з висоти високих (вибачте за каламбур) крісел. Народ має знати, що ми хочемо в цій, цілком можливо, в останній битві за Україну, розділити свою долю з його долею, як останній шматок хліба чи останній кусень сала, а чи просто по-рабські лягти або стати на коліна перед черговим манкуртом, перевертнем, чи прибульцем-окупантом.

Досить нас тримати в словесній облуді, політичних перебіжках блощиць усіляких мастей без сорому і честі, які тільки думають про найтеплішу постіль і ласий шматок у пана під подушкою чи ковдрою.

У цих академічних словесах «мудрий народ» не буде порпатися. Як і не буде сипати демагогічними словесами філософів, котрі живуть за принципом: «я не знаю, але я підтримую». А чи тичку, чи телеграфний стовп - йому все одно. Народу нашому ті словеса і філософствування, як і такий наш Заклик, до одного місця. Народу треба писати просто, дохідливо, щиро. Без викрутасів. Досить його дурити макухою, запевняючи, що це свіжа паляниця. Дурити Його і себе!

Сьогодні Україна в небезпеці. Завтра може повторитися друга Полтавська битва чи 1918 рік. Може повторитися, не доведи, Боже, і громадянська війна, як за Виговського, Дорошенка, Петлюри-Винниченка, яку нині нас, бомбуючи, так активно розпалюють на чужі гроші чужі дядьки в нашій Вітчизні. Типу Шустера, Кисельова. А ми ж, наївні і дурні, привселюдно роздягаємося і гриземося між собою, оголюючись під саркастичні усмішки ведучих й іронічний сміх власного народу. Або ж один одного висуваємо у вожді нації, заздалегідь знаючи, що це провал. Коли ми вже навчимося ПРИНЦИПОВОСТІ в своїх душах і в повсякденному житті?! Нам, як вчора, так і сьогодні, потрібен УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ, який покладе голову за народ, за Вітчизну. Отже, за Ющенка. А це - за Україну. Ми маємо визначитися. Ми маємо закликати усіх вождів і вождиків не відбирати один в одного голосів, якщо не хочемо повторення Виговського, Дорошенка. Невже це не зрозуміло? Доки ми з курячою сліпотою на очах не бачитимемо за малим ВЕЛИКЕ?! Доки в нас не переводитимуться пушкарі, барабаші, брюховецькі, самойловичі і навіть сірки. Коли ми вже навчимося в критичну історичну мить для України орієнтуватися, а, зорієнтувавшись, кинути під ноги своє власне маленьке «я», щоб потім нас не кинули наші окупанти на нашу ж підлогу. Ми тоді знову лизатимемо чужий кований чобіт, підставляючи власну шию під накинуте нам ярмо. Господи, коли нам Ти повернеш пам'ять, а нації - Голову?! Коли Ти нас навчиш читати власну історію і не повторяти її помилок?!

З повагою до всіх вас, Олег Чорногуз»

Під цим відгуком, знаю, були готові підписатися Микола Жулинський, Іван Драч, Юрій Мушкетик, Микола Поровський, полковник Білоус і ще кілька чоловік, які цю поправку читали. Але відгук залишився відгуком і не мав ані якої сили, ані впливу на задумане і нібито передбачене. Може, саме тому Великий з'їзд УНР ніде і ніким не афішувався. Може, саме тому на ньому не було жодної телекамери. Навіть Першого Національного, телеканалу, ані телеканалу «чесних новин». Бо це був з'їзд - кухонний. Суто домашня заготовка. Цей з'їзд - черговий український пшик у НІКУДИ... Така моя жорстока думка, бо й такі його будуть у зовсім недалекому майбутньому наслідки. Дай мені Боже глибоко в цьому помилитися. Я б не хотів бути чорним пророком у своєму світлому домі, де творяться не нашими людьми чорні і підступні діла, а ми, як отара овець, йдемо слухняно за чужими баранами, скубаючи для підтримки вовни зелененьку траву. Для підтримки вовни, не думаючи, що прийде час і ту вовну до голісінької шкіри не те що постригуть, а й добряче побріють.

Перший Установчий з'їзд УНР в черговий раз підтвердив, що українська інтелігенція в свої більшості, на жаль, залишається такою ж за великим рахунком безпринципною, боязливою, кон'юнктурною і угодовською, якою вона була у своїй переважній більшості в усі віки і, мабуть, саме тому ми стільки раз втрачали державність. Допоки під дулом пістолета чи «смачної» нагайки окупанта ми не згуртуємося і не піднімемо знову і знову не вмремо в ім'я нашого життя і нашого загадкового і вічного українського Безсмертя.

Олег ЧОРНОГУЗ.

● БЕСІДИ З ДРУЗЯМИ

ГРІХ ПЕРВОРОДНИЙ

Свідомість людська якось зупинилась на тисячоліття, від Божої кари за гріх первородний в небі. На землі люди гордо панують, сваряться, володіють, бешкетують, бються, воюють. Про гріх свій первородний забули цілком. Дрібні помилки існування величають гріхами, різними правилами їх обмежують, а заборонений овоч зла їдять спокійно, як звірі.

В повні часу, знаємо, зійшов на землю Син Божий як людина Ісус Христос, відпокутував гріх первородний і відкрив справжню праведність перед Богом для слідування. Перші століття просвітлені люди прийняли світло Спасителя, але спокуса змія почала відживати в людях. Вони скоро вернулися до привичної вже їжі звірів. В другому тисячолітті християнство перейшло вже на дорогу спокуси змія у Римі та скоро в Москві. Почали явно буйствувати на землі, сваритися, битися, воювати.

Світло Спасителя перетворили на різні *релігії звірів* земних. Навіть Христову Правду - свободи, прощення, любові й братерства переробили в папізм, католицизм, протестантизм та різні -ізми звіринного існування на землі. Духовне життя від Бога розвіялося вже, присохло на землі. Сучасні християни - це тільки горді пани-володарі над братами в різних організаціях панування на землі, прикритих зверху світлом *християнства*.

Христос-Спаситель 40 днів в пустині готовившись до жертви про оновлення людини, мабуть, підозрівав, що світло Боже з часом притухне в людській свідомості, і загал почне гордитися забороненим овочем. Доручив Своє Об'явлення опублікувати аж після Нього. Так і сталося. Образ Жертви Спасителя скоро почав пригасати. В новому тисячолітті люди стали вже явно на стежку змія, порізному бушуючи на землі. Світло Спасителя закривали всякими своїми *папізмами*, навіть Слово Боже поправляли.

На третій день після розп'яття, раненько в неділю, прийшли жінки відвідати Ісуса в гробі, а Його вже не було, - ВОСКРЕС. Нова свідомість існування опанувала людське серце на землі. Але зразу ж почали з'являтися всякі сумніви, недовір'я, маловіра. Від первородного ущербу людська свідомість втратила загальну стабільність та рівновагу. Тепер тільки особиста свідомість віри важлива для людини в земному існуванні.

Спаситель залишив на землі Свою Церкву для прямого духовного контакту-віри. І це заплутана змієм свідомість людська скоро стала ліпити, поправляти, викручувати Церкву Христову. Появилися скоро церкви-організації, *народні, помісні, самостійні, незалежні,* навіть вселенська в Римі і згодом у Москві. Початок був ніби природній, від Апостолів. Але після них розпухло все аж до Риму і Москви, все явно без ДУХА, тільки зі злом-насиллям, до землі.

Прости нам грішним-заплутаним, Спасителю! І помилуй, молимось. Амінь.

ДУХ ЖИТТЯ

В кінці творіння на землі Бог вдихнув людині ДУХ ЖИТТЯ для духовного контакту, з дорученням земними істотами піклуватися. Змій бачив, як Бог особливо влаштовував адама, і, може, щось лишнє подумав, підсунув новичку Єві овоч добра-зла, що для тварин, але заборонений людині. Ця історія первородного гріха загально знана, але й досі мало зрозуміла. Син Божий вияснив і показав, що це про духовне життя, а не фізичне існування. Звичайно, побут від того дуже залежить, та з наслідками.

Дух існування мають усі істоти в світі, тільки люди обдаровані духом життя на землі для прямого контакту з Богом-Творцем. Що вони з цим тепер виробляють, - велика прикрість для Господа. Знаємо це по тому, що Син Божий, Христос сходив на землю відпокутувати гріх первородний і втихомирити людське тут бушування.

А гріховність тепер подвоїлась, бо вони від намови змія й покутою Спасителя, уявляють себе якимись *богоподібними* володарями на землі, фараонами, імператорами, папами, президентами, владиками та різними гнобителями далеких-близьких рідних. В новому християнстві за минуле тисячоліття годі побачити-знайти присутність Бога Творця-Вселенної.

Свою від змія мудрість, люди вже як християни, дальше пропихають в різних бушуваннях на землі. Друге тисячоліття засмічене хрестоносцями, папізмами, реформами, боями-війнами, голодоморами, каторгами, ГУЛАГами. Людське існування на землі тепер у цілому якесь злобно-тваринне, хоч фрмально ніби світле, достойне, мудре, з науками.

На землі Христос відпокутував на хресті людський первородний гріх і відкрив для них суть гріховности. Людині Бог вдихнув життя для служіння Йому на землі, апостоли це зразу зрозуміли-прийняли. Єдиний Юда ще мав у серці спокусу змія, але, побачивши Спасителя на хресті, віддав гроші спокуси й повісився. Прозріння - великий людині від Бога дар для життя. Різні спокуси від земельного овоча обсідають людину на землі, і з ними треба собі давати раду, часом навіть трудно.

Відколи прародичі опинилися на стало між звірятами землі, ЖИТТЯ людське зробилося неясною умовністю. Навіть слово люди вживають у різних, умовних значеннях, часто далеко від Божого Світла. Тисячоліттями перекручують Божу волю на землі, вивертаючи її від змія на свої бажання. Бог змилувався над людською тут бідою, ослав на землю Сина Свого Спасителя помогти вернутися до раю. Христос-Спаситель відпокутував на хресті людський гріх первородний, відкриваючи двері повороту до раю. Тепер виросла нова, вже людська драма, від переплутання жертви Спасителя. Спокусу змія прийняли за їжу в Римі, а відтак у Москві, й почали всяко всюди наслідувати.

Прости, Господи Боже, нашу сліпоту і помилуй! Амінь.

ЛЮДИНА

БОГ-АБСОЛЮТ є Дух, що створив СВІТ, з його матеріальною половиною, і в кінці шостого дня - людину за Свої'м образом, щоб панувала-піклувалась усім творінням на землі. «За Своїм образом» з духом життя - значить можливістю говорити до Бога і розуміти Його волю.

Історія гріхопадіння прародичів відома вже порізному, треба тільки устійнити, що це не в тілесно-фізичномі, а в духовному значінні. Змій також дух, Божий слуга, може, подумав, що це може бути якось чомусь проти нього, і *підставив* ногу новичку Єві для спотикання. Вмовив її, що від забороненого овоча вони можуть стати як боги, що знають добро й зло. За Євою й Адам пішов, люди - втратили райське життя на землі, існувати стали й опинилися між звірятами.

Недоречне людське бушування на землі продовжалося тисячоліттями. Бог пробував їх різно присмирити, але фантазія-видумка змія засіла людям в голову глибоко, перевертаючи існування на землі дивовижно. Тисячолітні людські бушування зрушували існування на землі. У повні часу зійшов на землю Син Божий як людина Ісус Христос, особисто полагодити справу первородного гріха, бо досі до людей це так якось не доходило.

Історія ХРЕСТА загально відома, між двома злодіями Ісуса Христа розп'яли, намовлені книжниками й фарисеями в Єрусалимі. Наставлення людей до світла Божого стало туманне і прибирало різні форми на землі, так що Спасителя вже й від Мойсея не могли зрозуміти, Старий Завіт стали пояснювати (Талмуд), і ціла справа *первородного* гріха зробилася новою півтисячолітньою історією. Скоро й Христове Світло стали так розмазувати.

Тяжко й боляче згадувати історію християнства, великими навіть *свідомими* гріхами вона вкрита. З різними походами, славами, війнами, насиллями, оздоблена імператорами, папами, царями з колхозами кріпаків та слуг-невільників. Адамові-людям призначив Бог райське життя на землі, а їм захотілось якогось особливого, від спокуси змія, панування на світі. Об'їдаються відтоді забороненим овочем добра-зла і бешкетують, грішать, хворіють. Ці дивні овочі затурманюють тепер розум і думання людське на землі.

А це ж тільки папірчики, метал, - гроші, але приносять маєток-багацтво і почесті. Від них почесті, слава, достойності і навіть влада. Людям чомусь тепер цього найбільше треба на землі. Все інше, як віра, любов, правда, добро, злагода, прощання, уважається тепер тільки додатками у властивому житті. Це люди тепер так і розуміють, злодіїв прославляють, катам памятники ставлять, вождів-переможців-душогубців ставлять за зразок достойности в сучасному безбожному існуванню на землі.

Господи БОЖЕ, прости людську глупоту.

Прийми наші добрі бажання віруючих сердець

І помилуй нас грішних! Амінь

Архипресвітер СКП
Сергій
КІНДЗЕРЯВИЙ-
ПАСТУХІВ

З ЮВІЛЕЄМ!

Щиросердно вітаємо з першим 90-літнім ювілеєм читача і мецената бюлетеня «Наша Церква - Київський Патріархат» добродія В'ячеслава Вестона з США. Доктор В. Вестон був одним з основоположників парафії святого апостола Андрія Первозваного в Лос-Анджелесі (Каліфорнія). Свого часу він багато доклав зусиль для будови Храму св. Андрія та був довголітним Головою Громади. Життєвий шлях добродія В. Вестона є прикладом правдиво християнської настанови та побожності, служіння своєму народові, своїй Церкві. Довгі роки життя на чужині не применшили його любові до рідної землі, до своїх витоків. То нехай же Господь продовжить літа і пошле все найкраще ювіляру! З роси Вам і води, дорогий пане Вестон!

Редакція бюлетеня
«Наша Церква - Київський Патріархат».
На фото Інформаційного Бюлетеня Вікаріяту УПЦ КП в США подружжя В'ячеслав та Катерина ВЕСТОНИ.

● **АДРЕСИ ДОБРОТИ**

УКРАЇНЦІ США ТА КАНАДИ ТРАДИЦІЙНО ДОПОМОГЛИ ПРОВЕСТИ «УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО» В СІЧЕСЛАВСЬКОМУ СИРОТИНЦІ

Вже не один рік редакція релігійного бюлетеня «Наша Церква - Київський Патріархат» місцинкою благодійної допомоги з боку української діаспори США та Канади Дніпропетровському обласному дитячому будинку для дітей з вродженими та придбаними фізичними вадами. За цей час зроблено чимало гарного для обділених долею дітей. Зокрема, доброю і шляхетною традицією стало тут проведення «Українського Різдва». Цьогорічне найбільше християнське свято не стало винятком. Саме 7 січня до сиротинця завітали журналісти щомісячника, артисти, душпастирі УПЦ КП та просто небайдужі люди. Відкриваючи духовну імпрезу шеф-редактор журналу, письменник Фідель Сухоніс розповів вихованцям і педагогічному персоналу дитячого будинку про традиції відзначення великого християнського свята в Україні, про його значення в житті нашого народу.

З особливою цікавістю присутні вислухали панотця Михайла-священика Храму Святого Духа Української Православної Церкви Київського Патріархату. Душпастир докладно пояснив, що означає для віруючої людини Різдво Христове, як має зустрічати і проводити цей день правдивий християнин. По завершенню свого слова отець Михайло поблагословив обділених долею дітей, побажав їм усього найкращого. А потім були виступи майстрів сцени, цікаві розиграші та конкурси від справжньої Снігуроньки. І, звичайно ж, дарунки з нагоди величного свята Різдва Христового.

Вочевидь, що діти не були б багаті на таку радість, аби не жертовність і правдиво християнська настанова читачів та прихильників релігійного бюлетеня «Наша Церква - Київський Патріархат». Зокрема, найсердечніша подяка родині Івана та Марусі Гнипів з Каліфорнії, котрі своїм щедрим датком заклали основу для проведення такої величної імпрези. А так само ми щиросердно дякуємо наступним добродіям: УНО Філія (Торонто - Захід), Маруся Андрусяк (Warren, MI), Анатолій Брантон (Menifee, CA), Степан Феденко (Warren, MI), Оля та Василь Карпенки (Monroe, MI), Григорій Білоус (New Hope, Pa), Мар'ян Ковальський (Toronto, Ontario), збірка Віталія Шумакова (Bay Area , CA): Віра Руденко, Микола Ляшенко, Леонід та Ірина Ємці, Микола Сороколіт, Микола Андріянів.

Отож, нехай Господь допомагає і продовжує літа тим, хто здійснює його заповіді про допомогу потребуючим не на словах, а на ділі! З роси Вам і води, шановні жертводавці.

Влас. інформ.

На знімках: завдяки українцям США та Канади у цих нещасних калічок було веселим і з дарунками Різдво; до святкового оформлення зали так само долучилися заокеанські українці; слово має редактор бюлетеня «НЦ-КП» , Фідель СУХОНІС; обділених долею дітей благословляє священик УПЦ КП отець МИХАЙЛО; як цікаво поспілкуватися із справжньою Снігуроньою.

Фото Сергія АВРАМЕНКА.

ПОВЧАННЯ ОПТИМСЬКИХ СТАРЦІВ

Поради преподобного Анатолія (Зерцалова)

- Видно, що стараєшся і бажаєш спастися, - тільки не вмієш, не розумієш духовного життя. Тут увесь секрет у тому, щоб терпіти, що Бог посилає. І не побачиш, як у рай увійдеш.

- Вважай себе гіршим від усіх - і будеш найкращим.

- ...Терпіння твоє не повинно бути нерозумне, тобто безвідрадне, а терпіння з розумом, - що Господь дивиться на всі справи твої, у саму душу твою, як ми дивимося в лице улюбленої людини... Дивиться і випробовує: яким ти виявишся у скорботах? Якщо потерпиш, то будеш Його нареченою. А якщо не витримаєш і поремствуєш, але покаєшся, все-таки будеш Його нареченою.

- Молитва до Бога всяка може дійти. А яка саме - про це ми не знаємо. Він - Один Суддя праведний, а ми можемо неправду визнати істиною. Молися і вір.

- Вчися бути лагідним і мовчазним - і будуть тебе всі любити. А розкриті почуття те ж, що й ворота розчинені: туди біжить і пес, і кіт... та й гадять.

- Ми зобов'язані всіх любити; але, щоб нас любили, ми не маємо права вимагати.

Поради преподобного Йосифа (Литовкіна)

- Скорботи - наш шлях, давайте йти, поки дійдемо до призначеної нам батьківщини вічності, але тільки таке горе, що мало піклуємося про вічність і не терпимо й малого докору словом. Ми самі збільшуємо свої скорботи, коли починаємо нарікати.

- Хто переміг пристрасті і здобув розум духовний, той без освіти зовнішньої має доступ до серця кожного.

- Накладене правило завжди важке, а виконання зі смиренням ще важче.

- Що працею здобувається, те й буває корисним.

- Якщо бачиш помилку ближнього, яку ти б хотів виправити, якщо вона порушує твій душевний спокій і дратує тебе, то й ти грішиш - і, отже, не виправиш помилки помилкою - вона виправляється лагідністю.

- Сумління людини схоже на будильник. Якщо будильник подзвонив, і, знаючи, що треба йти на послух, зараз же підведешся, то й потім завжди будеш його чути, а якщо відразу не підведешся декілька днів підряд, кажучи: «Полежу ще трішки», - то, врешті-решт, прокидатися від дзвінка його не будеш.

- Що легке для тіла - те некорисне для душі; а що корисне для душі - те важке для тіла.

- Запитуєш: «Як зробити, щоб вважати себе нічим?» Помисли зарозумілості приходять, і неможливо, щоб вони не приходили. Але треба з ними боротися помислами смиренномудрості. Як ти й робиш, пригадуючи свої гріхи і різні недоліки. Так і надалі роби і завжди пам'ятай, що і ціле наше земне життя повинно проходити в боротьбі зі злом. Крім розглядання своїх недоліків, можеш ще й так смиренно думати: «Нічого доброго в мене немає... Тіло в мене не моє, воно створене Богом в утробі материнській. Душа дана мені від Господа. Тому і всі здібності душевні і тілесні є дарами Божими. А моя власність - лише самі мої незліченні гріхи, якими я щодня гнівав і гніваю Милосердного Господа. Чим же мені після цього славитися і гордитися? - Нічим». І, так міркуючи, молитовно проси помилування від Господа. У всіх гріховних намірах одні ліки - щире покаяння і смирення.

● РЕКЛАМА

Редагує - колегія. Адреса редакції: Релігійний бюлетень журналу "Бористен" "Наша Церква - Київський Патріархат", вул. Телевізійна, 3, 49010 м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 8-050-340-28-27. E-mail: borysten@a-teleport.com

Представництва редакції:

У США Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge Lane Watchung, N.J. 07069, USA.

В Україні: Юрій Завгородній вул. Артема, 40, кв. 1, м. Київ. 04053

Підписано до друку 29.01.2010. Формат 60/84/8, друк офсетний. Умов. друк. арк. 1. Зам. № 143

ТОВ "Перша міська друкарня".

АДРЕСА:
вул. Степового фронту, 11а, 51400, м. Павлоград Дніпропетровської обл., Україна.